

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2.

TÜRKİYE HAKSIZ REKABET KONGRESİ

"MUHASEBE VE DENETİM MESLEĞİNDE HAKSIZ REKABET"

19 ŞUBAT 2010
İSTANBUL

TÜRMOB YAYINLARI - 379

TÜRKİYE HAKSIZ REKABET KONGRESİ

**“MUHASEBE VE DENETİM MESLEĞİNDE
HAKSIZ REKABET”**

**19 ŞUBAT 2010
THE MARMARA TAKSİM/İSTANBUL**

TÜRMOB YAYINLARI - 379

Dizgi - Düzenleme

TÜRMOB
Basın - Yayın Servisi

Baskı

Cem Veb-Ofset.San.Tic.Ltd.Şti.
Alınteri Bulvarı No:29 Ostim/ANKARA
Tel: (0.312) 385 37 27 (pbx)

İÇİNDEKİLER

AÇIŞ KONUŞMASI	3
SUNUŞ BİLDİRİSİ	17
I. OTURUM	
Muhasebe ve Denetim Mesleğinde Haksız Rekabet Boyutları, Unsurları ve Çözüm Önerileri	29
Tasdik Hizmetlerinde Haksız Rekabetin Boyutları ve Unsurları	30
Muhasebe İşlerinde Haksız Rekabetin Boyutları ve Unsurları	35
II. OTURUM	
Muhasebe ve Denetim Mesleğinde Haksız Rekabetin Önlenmesi	57
DEĞERLENDİRME	93

ÖNSÖZ

Mesleğimizin önemli sorunlarından birisini haksız rekabet oluşturmaktadır. Mesleğin uzun dönemli güvenilirliğini ve verimliliğini sağlamak amacıyla, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Mesleklerine İlişkin Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliği'ni hazırladık. Yönetmeliğimiz 21.11.2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmeliğimiz, meslektaşlarımızın birbirleri ile rekabetini ve rekabetin bir yöntemi olarak reklama ilişkin ilkeleri düzenledi.

Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliği, TÜRMOB ve Odaların kendi bünyelerinde, yönetim kurullarına bağlı olarak çalışmak üzere Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu oluşturması ve Kurulun görevlerini belirledi.

TÜRMOB bünyesinde oluşturulan Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu, haksız rekabetle mücadele kurulları arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlama görevini üstlenirken, Oda haksız rekabetle mücadele kurulları, meslek mensuplarının haksız rekabet ve reklam ilkelerine ilişkin meslek kurallarını ihlal edip etmedikleri konusunda denetim ve soruşturma görevini üstlendi.

Haksız Rekabetle Mücadele Kurullarımız oluşum sürecinin ardından, çalışmalarına başladı. Haksız Rekabet Kurullarımızın etkinliği ve verimliliği her geçen gün daha da artmaktadır. Bu ilkelerimizi ve kurullarımızın sahiplenmek, destek vermek tüm meslek mensuplarımızdan beklentimizdir. Haksız rekabetle hep birlikte mücadele ettiğimiz takdirde başarıyı yakalayabiliriz.

Çalışmalarımızı değerlendirmek ve mücadele perspektifimizi belirlemek amacıyla Türkiye Haksız Rekabet Kongresi yapma kararı aldık. Bu amaçla ilk Kongremizi 10 Nisan 2009 tarihinde Mersin'de gerçekleştirdik.

İkinci Türkiye Haksız Rekabet Kongresi'ni 19 Şubat 2010 tarihinde İstanbul'da düzenledik. Bu Kongremizin ana başlıklarını, muhasebe ve denetim mesleğinde haksız rekabetin boyutları, unsurları ve çözüm önerileri; haksız rekabetin önlenmesi ve değerlendirilmesi oluşturdu.

Elinizdeki bu kitap, 2. Türkiye Haksız Rekabet Kongresi'nde yapılan konuşmaların deşifre edilmesiyle hazırlanmıştır. Sizlerin istifadesine sunduğumuz bu çalışmamızın, gelecek çalışmalarımıza kaynak teşkil etmesini ve tarihsel gelişimimize ışık tutmasını arzuluyoruz. Kitabın, meslektaşlarımıza, akademisyenlere ve ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Yücel AKDEMİR
TÜRMOB Genel Sekreter

AÇIŞ KONUŞMASI

Dr. Masum TÜRKER
TÜRMOB Genel Başkanı

- Sayın Milletvekilim, değerli başkanlar, değerli konuklar, değerli meslektaşlarım; sözlerime başlamadan hepinizi şahsım ve artık sayısı 80 bini geçen meslek mensuplarımız adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün 2. Haksız Rekabet Kongresini, yarın 2. Etik Kongresini birlikte idrak edeceğiz. Bu kongrelerin ilkinin geçen sene Mersin’de gerçekleştirilen forum içinde gerçekleştirdik. Bugün yine ikisini izleyen günlerde ele alacağız. İnşallah üçüncü kongreler farklı zaman-

larda gerçekleştirilecek boyuta gelirler; Haksız Rekabet ve Etik Kongreleri ayrı zamanlarda düzenlenir.

Değerli arkadaşlar, haksız rekabetle ilgili genel çerçeveyi, TÜRMOB’un bakışını, TÜRMOB’un bakışını oluşturan Odalarımızdan gelen uygulama raporlarına dayanarak neler yapılması gerektiğini biraz sonra Sunuş Bildirisinde ayrıntılı bir şekilde, Haksız Rekabet Kurumu’nun Başkanı Sayın Yahya Arıkan sizinle paylaşacak. Aynı şekilde yarın etikle ilgili olarak etiğe bakışımız, etik deyince ne anlıyoruz, etik ve mesleğin içindeki yapılanmada etiğin rolünü Etik Kurul Başkanı Sayın Rıfat Nalbantoğlu’nun Sunuş Bildirisinde göreceksiniz. Ben bugün ve yarın iki kere üst üste önünüze çıkmayacağım için, yarın ki açılışı özellikle bir farklılık sağlamak amacıyla Genel Başkan Yardımcımız Sayın Nail Sanlı yapacaktır. Bu nedenle; konuşmamda üç temel konuyu içinde de etiği alarak görüşlerimi paylaşmaya çalışacağım.

Birincisi, mesleğimizin temel sorunlarına bakışımız ve mesleğin gelişimiyle ilgili beklentilerimizi ele alacağız. İkincisi, haksız rekabete bakışta genel anlamda nasıl bir bakışa sahibiz? Üçüncüsü, yarınki etik konuşmasına mahsuben, ona atfen esas teknik kısmı değerli arkadaşımız Genel Başkan Yardımcımız TÜRMOB olarak sizinle paylaşacak. Onunla ilgili düşüncelerimi paylaşmaya çalışacağım.

Değerli arkadaşlar, mesleğimiz belki de varlık içinde yokluğun en fazla yaşandığı bir dönemi yaşıyor. Varlık içinde diyorum çünkü mesleki yapılanmamızı sağladık, kimliğimizi belirledik, herkesin mesleğimizi öğrenmeye çalış-

tığını biliyoruz. Üniversitelerde bir kariyer mesleği olarak öğrencilerin artık birinci sınıftan başlayarak kendi iş alanları arasında saymaya başladıklarını görüyoruz. Geçmiş yıllara göre kabiliyetli, nitelikli meslek mensuplarımız işe başladıktan bir süre sonra işi bırakıp başka işlere artık yönelmiyor, işlerini sürdürüyor. Böylelikle bilgi birikiminin ve deneyiminin yüksek bir kalite standardını oluşturmaya yönelik yol aldığı bir zaman diliminde yaşıyoruz. Çevremize baktığımız zaman mesleğimize olan bu itibar bazı kesimler tarafından zedelenmek isteniyor, gerek uluslararası gelişmeler, gerek Türkiye’de bir türlü tutturamadığımız bir türlü demokratikleştiremediğimiz mesleğimizin kamudaki paydaşlarının tutucu bakışları bizleri gerçekten bolluk içinde yokluk yaşamaya zorluyor. Aslında bu yokluk bizim yavaş yavaş faaliyet hacmimizi de önemli bir şekilde etkiliyor. Bu nedenledir ki faaliyet hacminin dış etkenler nedeniyle genişlemek yerine azalmaya başladığı bir süreçte hem haksız rekabeti, hem meslek etiğini en iyi şekilde belirlemek, çerçevesini ortaya koymak ve bu çerçevenin içeriğini doldurmak bizim görevimizdir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’deki hukuk sistemimiz Ortodoks anlayışıdır. Yani tepeden inme. Bir kanun yoksa tepeden inme bir tebliğ, bir bülten, bir sirküler, bir yönetmelik, bir tüzük yoksa vatandaşlarımız (özelde meslektaşlarımız) kendi kendini organize ederek, kendi kendini yönetmek üzere ne bir kural koymaya yanaşırlar ne de mevcut kurallara uymaya çalışırlar. En basit bir kuralı biz mesleğimizde oturtabilmek için bunun bir yönetmeliği olsa, bunun bir tebliği olsa ya da kanunu olsa diyoruz. En tipik güncel yaşadığımız örnek; şu asgari tarife bir yayınlansa diyoruz! Yani kendi içimizde kendi tarifemizi yapılandırabilecek bir duyguyu belirleyemiyoruz. Ancak Ortodoks anlayışı ile tepeden inme düzenlemeler bizi zorluyor. Burada Ortodoks’tan amacım hukuk dilinde tepeden inme yapılanmalara açık oluyoruz. Ama mesleğimiz bugünden itibaren hatta çok yakın zamandan bu yana bu tepeden inme anlayışı kendi kendimizi yönetim anlayışı içinde değiştirmeye çalıştık. İşte bunlardan bir örnek, birisi bugün kongresini idrak ettiğimiz haksız rekabetle ilgili ikincil yasal düzenleme yani Yönetmelikle yapılan düzenlemedir. Kanunda açıkça emredilmediği halde bu konudaki gelişmeleri dikkate alarak yönlendirilen, ele alınan bir konu. İkicisi etik, etikle ilgili aslında başka ad altında mukayese edersek Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliğinin çok dar bir bölümünde açıklanmış olan ilkeler etik ilkeleridir.

Değerli arkadaşlar, sorunlarımızı dört başlık altında toparlayarak ele almamız gerekiyor, özellikle bugünden sonra. Belirli sorunlar birbirine geçince bu sorunların bir tanesini sanki diğer bütün sorunları da kapsıyor diye ele alınca ha-

kikaten bu tepeden inmeci Ortodoks anlayışı; mesleğin tamamen tutucu bir yaklaşımla ve bağımlı halde gelişmesine neden oluyor. Eğer gerçekten bağımsızlık istiyorsak ve bu bağımsızlığı meslek özgürlüğü bağlamında ele almak istiyorsak, kendi kendimizi yönetmek istiyorsak, kendi kendimizle yaptığımız çalışmalardan kaynaklanan olumsuzlukları olumluya çevirtmek istiyorsak, o zaman belirli şekillerde tavrımızı ortaya koymamız gerekiyor. Tavırlardan bir tanesi; Ba ve Bs ile ilgili beyandır. Plan Bütçe Komisyonuna katıldık, Sayın Genel Sekreterle sonuna kadar izledik; şu Ba ve Bs işinde derdimizi anlatamadık! Ama ne var ki bu derdi anlatamamamızın da bir sorumlusu iş hayatı. İş hayatını temsilen gelen kişi bile Parlamentoda “Ba ve Bs’deki aksaklıklar muhasebecilerden kaynaklanıyor!” deyip çıktı. Bu Plan Bütçenin tutanaklarında mevcut ve iş hayatının belki de özeldede kendisini ilgilendiren çok daha ince başka konuları dile getirip gündem dışı çözümler arayışına giriyor.

Değerli arkadaşlar, Ba ve Bs bizim için bir semboldür. Öncelikle şunu söyleyeyim ki, süreç karşı tarafta paydaş olan kişilerden, yani Ba ve Bs’nin bilgi-belgesini bize veren iş aleminde, müşteriden söz konusu bilgi ve belgeler zamanında geldiğinde hepimiz çok iyi biliyoruz ki Ba ve Bs’nin hazırlanmasında bir problem yok. Hatta onlar zamanında tam gelse ve bir daha da ortaya çıkması, mutabakat sağlanması gibi, teyit alınması gibi süreçler biz hiç dikkate almazsak bunlar bizim için çok kolaylaştırıcı bir şekilde muhasebe programlarımızda Katma Değer Vergisi beyannamesi ile birlikte hazır hale gelebilir. Ama belge akışının Türkiye’de çarpık işlenmesi, belgelerin önce müşterimiz olan iş alemindeki paydaşlara geç ulaşması, iş alemindekilerin ise kurumsallaşmamışsa iş sahiplerinin bu belgeleri muhasebe sistemine geç yanıtması dolayısıyla bir bakıyoruz ki Ba ve Bs ‘lerin dayatılan süreç içerisinde hazırlanması mümkün olmuyor. Ondan sonra sıra cezaya geliyor. Bu saate kadar biz sessizdik, hangi sessizlikteydik? Hepimiz yaşıyoruz bunu, bir müşterimiz ekonomik sıkıntıya düşerse kendi imkanlarımızla geçici olarak ilk sıkıntıya girdiği günlerde kendisini finanse ediyoruz. Adına ödeme de yapıyoruz, onun adına hizmet alım da yapıyoruz. Sonra kendi paramızı da ücretimizi de geri alamıyoruz. Bazen ödediğimiz para da birlikte gidiyor. Bu gerçeğe rağmen gerek Odalarımız bünyesinden yukarıya doğru yükselen, gerek TÜR-MOB bünyesinde yükselen bu sesi hem Maliye Bakanlığı yetkililerine, hem parlamenterlerimize iletmemize rağmen dikkate alınmayınca ve hele hele başta Odalar Birliği Genel Başkanı olmak üzere, Konya’da yaptığı konuşmayı kast ediyorum, bazı iş çevrelerinin yöneticileri her olaydan muhasebe mesleği mensuplarını yaralayıcı konuşmalar yapması bizim camiamızın sabrını taşımıştır. O nedenle gerek sorunu bize yükleyen gerekse muhasebecilerden

beni kurtarın diyen amaçlı öncelikle müşterilerimize yönelik olarak bütün müşterilerimize bir açıklama yapma ihtiyacı duyduk. Onun için pazar gününden başlamak üzere bugün dahil gazetelere kamuoyuna, işadamlarına duyuru şeklinde bunlar duyuruluyor. Soruyorlar bana, “aa bu duyuru ne?” dün uçakta gelirken, bu duyuru; bugüne kadar sizin yerinize sıkıntıyı çekip göğüsleyip yaptığımız uğraşta eğer siz bu önlemleri almazsanız artık muhatabı sizsiniz! Çünkü biraz incitiyor bizi. Hele hele o işadamları adına görüş bildirmeye gelenler bizim meslektaşımızsa daha fazla inciniyoruz. Suçun muhasebe sistemini yürütenlere yüklenmesini doğru bulmuyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu sözünü ettiğim Ba ve Bs başlangıçta mali müşavirlik mesleğini ilgilendiriyor, yani ister bağımlı çalışan, ister kendi bürosunda çalışan arkadaşlarımızı ilgilendiriyor gibi gözüküyor. Ama aslında bu sistem yeminli mali müşavirleri çok yakından ilgilendiriyor. Şöyle bir şey düşünün; tasdik yaptı yeminli mali müşavir, raporunu hazırladı. Bu arada Ba ve Bs’den dolayı bir denge bozulması gündeme gelmiş, o zaman onun o hazırladığı ister kısa süreli bir tasdik raporu yani vergi iadesi ve benzeri gibi tasdik raporu olsun, ister tam tasdik olsun, tasdik faaliyetini olumsuz bir hale getiriyor. Değerli arkadaşlar, bu sistem denetim yapanları da ilgilendiriyor. Mesela bugün Doğan Grubunda yaşanan olay yeminli mali müşavirin görüşüyle bağımsız denetimin duruşu arasındaki farklılıktan kaynaklanıyor. Yoksa hukuken böyle bir ceza, böyle bir değerlendirme, farklı yorumlama söz konusu olmazdı. Ama bir taraftan verilmiş bir bağımsız denetim raporu var ve bu raporu ‘değiştirmem’ diye direnen bir yaklaşım var, bir taraftan da denetim anında ‘siz kendi kendinize yanlış yapmışsınız?’ diye yönlendiren, akıl veren bir yeminli mali müşavirlik anlayışı, vergi yaklaşımı var. Mesela bu vaka ilerde belki de bilim adamları tarafından vergi ve bağımsız denetim ekseninde ortak nokta bulunmasıyla ilgili bir araştırmayı bile gerektirecektir. Aslında bununla ilgili bizim kayıtlarımızda, bizim faaliyetlerimizde bilanço sonrası bir standart olmasına rağmen buna nasıl uyum sağlanacağı bilinmediği için bir başka amaçlı denetim yapanlara geçici de olsa bir farklı yorumlama, bir farklı değerlendirmeye yol açmasına neden olmuştur.

Değerli arkadaşlar, mali müşavirlik faaliyetleri aslında bir bağımlı hizmettir. Niye bağımlı hizmettir? Çünkü o evrakın oluşmasında, o evrakın ortaya çıkışında hiç birimizin bir dahli olamaz, sorumluluğu da olamaz. Ve bu işlem yabancı dildeki tabiriyle Outsourcing, Türkçe’ye çevrilmiş tabiriyle “dışarıdan yardım alma” faaliyetidir. Ama mesleğimizin ortaya çıkışından bugüne bürolarımızda gerçekleştirilen bu faaliyeti Outsourcing bağlamında, yani firma dı-

şında bağımlı faaliyet niteliğinde algılamadık, hep kendimizden ödün vererek bağımsız bir faaliyetin parçası gibi ele alınca da çok önemli kayıplarımız oldu. Bugün meslek sorunlarının en başında gelen şey; bizim bağımsızlık gerektirmeyen mesleki standart açısından etiksel düşündüğümüz bağımsızlık gerektirmemesine rağmen bizim ısrarla bağımsızdır diye mesleğimizi ve kimliğimizi inceletme yolundaki çabamızın karşılığında kayıplarımız oldu ama o kayıpları kucaklayan, o kayıpları alıp götürən haksız rekabete neden olanları da hiç kimse değerlendirmiyor. Bu konu Etik Kongresinde göreceğimiz gibi ilk kez Türkiye’de etik anlayışına üçüncü bölüm olarak bağımlı çalışanları da koymak suretiyle, bugüne kadar bürolarımızda yarattığımız bağımsızlık olgusunu bağımlı çalışan evresine de yansıtmak koşuluyla bir nebze gidermeye çalıştık. İşte biraz evvel söylediğim varlık içinde, yokluk içinde olma öğelerinden bir tanesi budur.

Bizim daha birçok alanda sorunumuz var. Bu sorunları siz biraz sonra belki çeşitli nedenlerle ele alacaksınız, konuşmacıların çok fazla alanına girmek istemiyorum. Bu konuda bütün Odalardan gelen sorunlar derlendi, yakın bir tarihte TÜRMOB tarafından “Mesleğin Çözüm Bekleyen Başlıca Sorunları” şeklinde bir kitap halinde hepimizin önüne konacak. En azından bu oluşturulmuş olan genel faaliyeti mayıs ayında gerçekleştirilecek olan Genel Kurullarda özellikle yöneticiler için söylüyorum, sizler çoğunuz ya yönetim kurulu üyesisiniz burada ya da haksız rekabet veya etik kurulu mensuplarısınız. Dolayısıyla bu konuları rahatlıkla üyelerimizle kongrelerde tartışabilirsiniz.

İkinci sorunlarımız yeminli mali müşavirlik mesleğinde. Maalesef yeminli mali müşavirlik mesleği tam yerine hala oturmuş değildir. Bunda, bu mesleği ifa edenlerin kökten gelmemesinin de önemli etkisi vardır. Ortodoks anlayışına dayatmaya yönelik çözümler olduğu sürece muhasebe mesleğine dayalı olmayan, vergi idaresinde çalışanların dışarıdan etkilenmelerine göre farklı şekilde boyutlanan bir noktaya girmiş oluyor. Bu nedenle ne SMMM düzeyinde ne YMM düzeyinde yeni bir iş alanı asla çıkmadığı gibi mevcut olan iş alanlarının da çeşitli kararlar dolayısıyla yavaş yavaş daralmaya başladığını çok iyi görüyoruz. Denecek ki, meseleye iş olarak mı bakıyorsunuz? Hayır, bu iş alanlarını daraltmaya çalışan zihniyet başka kesimlere haksız bir şekilde oluşturulmasına neden oluyor.

Değerli arkadaşlar üçüncü konumuz, denetim bağımlılığıdır. Üzülerek söylemeliyim ki, denetim sürecini bugün tamamlamış değiliz. Bu süreç mesleğin kurulduğu günden bu yana bir program, bir hedef olarak alınmasına rağmen

bugüne kadar fazla bir yol alma imkanımız olmamıştır. Fazla yol alma imkanımız olmadı dediğim alan denetim hizmetine olan talebin zorunlu, yasal halle getirilmesi yönündeki gayretlerin eksikliğidir. Ortodoks anlayışı ile tepeden inme mesleğimizi yönlendirmeyi seven kamu kesimini Avrupa Birliği'ne girme noktasında yol almaya çalışan kamu kesimi Avrupa Birliği'nde zorunlu olan yasal denetimi Türk Ticaret Kanunu'ndaki değişiklik olmadığı sürece gerçekleştirmediğini hep birlikte burada ifade etmek zorundayız. Aradan tam dört yıl geçti, dört yıl önce Dünya Muhasebe Kongresinde gerek Başbakan gerek Ana Muhalefet Partisi Başkanı bir konuda mutabık kaldık. Burada dediler ki, Türk Ticaret Kanunu'nu yasanın değişikliğini gerçekleştireceğiz. Ama ne yazık ki Türk Ticaret Kanunu ağırlıklı olarak şu anda muhasebe standartları ve denetim standartları bağlamında varılmayan anlaşma dolayısıyla gecikmektedir. O varılmayan anlaşmanın benzerini 1957 yılında bu mesleğin mensupları olan bizlerin üstatları, ağabeyleri yaşadılar. O zaman da Genel Kurula kadar gelen denetim sistemi reddeden anlayış maalesef yasalaştı ve denetimden kaçılan, denetimi devreye sokmayan anlayış bu düşüncesini sürdürdü.

Bugün 1994 yılından bu yana yasalarımızda mevcut olan Vergi Usul Kanununun Mükerrer 227'nci maddenin ön denetim bazında uygulanmasının da mesleğimizin denetim bağlamındaki gelişimini ciddi bir şekilde olumsuz etkilemektedir. Yasama böyle bir imkanı ve yetkiyi vermesine rağmen maalesef içimizden birileri bir gün kendilerine de gelecek olan bu işi engellemeye çalıştılar. Denetim alanına mali müşavirlerin girmesini engellemeye çalıştılar. Ama zaten bu yetkiyi devretmek istemeyen Maliye Teşkilatı bugün tutulan defterlere imza atılması şeklinde bir değerlendirme yapıyor. Oysa defteri kim tutarsa tutsun, bilançoymu kim hazırlarsa hazırlasın olmazsa olmazı hem Anayasa kararına, hem Anayasa kararı oluşurken Maliye Bakanlığının savunmasına göre Vergi Usul'deki Mükerrer 227'nci maddesinin denetim bağlamında ele alınması gerekiyor. Bu konuda bütün bu yapılanmalara rağmen TÜRMOB'un son 6-7 yıldır denetimi organize etme konusunda ciddi girişimleri olmuştur. Bu girişimlerin başında bugün uluslararası standartları tam yakın sak olarak TÜRMOB bünyesinde yayınlamış, bu konuda yorumların yapılmasına, akademisyenlerin çalışmasına imkan tanımıştır. Ama bu anlamda denetimle ilgili önemli bir sorun, denetimin kimin tarafından sertifikasyona tabi tutulacağı konusudur. Ben meseleyi salt SPK çerçevesinde görmüyorum. Sonuçta SPK'da denetim yapılacak firmaların sayısı 1000'i geçmiyor. Asıl önemli olan Türk Ticaret Kanunu'na tabi olan 500 bini bulan şirketlerin denetimi bağlamındadır. Bu nedenle biz tamamen SPK'nın da faaliyetlerinden

de soyutlayarak serbest muhasebeci mali müşavir ruhsatı almış arkadaşlarımızın denetim sertifikasyonunu programlıyoruz. Önümüzdeki aylarda TÜR-MOB Yönetim Kurulunda son şeklini aldıktan sonra denetim eğitimi ve denetim lisanslaması bizim açımızdan başlayacaktır. Aynı lisanslamanın SPK'da da geçerli olabilmesi için SPK ile girişimimiz olmuştur. En son görüşmeyi iki gün önce yaptık. Eğer bir aksilik olmazsa şimdiki sınavlarını bitirecek, sonraki sınavlarını bizimle gerçekleştirecekler. Denetim sertifikasyonunda planımız denetim olgusunu birinci aşamada genel denetim sertifikasyonu, ikinci aşamada özellik isteyen üç ayrı alanda daha dar bir sertifikasyon; BDDK'nın normal denetimi; BDDK bünyesinde bilgi işlemi de esas alan sistem denetimi ve SPK açısından denetim. Bu konuda şu anda hazırlıklarımızı yapıyoruz. Eğer SPK da bu sistemin içine baştan girerse başlamış olan bir çatışma da, bir tartışma da sona ermiş olacaktır. Denilebilir ki ilerde girmezse ne olur? Türkiye'nin ayıbı olur! Dünyanın hiçbir yerinde denetim ruhsatlarını meslek örgütü dışında kimse vermez. O zaman bir gün inşallah parlamentoda muhasebecilerin sayısı fazla olur, bu haksız kanuna aykırı kullanılan bu yetki, o zaman yasal düzenleme ile açık seçik bir şekilde ortaya konur. Nitekim geçmişte olmuştur, şimdi de aynı şekilde olur. Biz yıllarca mesleğimiz kurulsun diye beklemiştik, bu davanın çözülmesi içinde sabrederiz ama asla da mücadeleden vazgeçmeyiz. Bunu burada bulunan sizler adına söylemiyorum, mesleğe ilk iktisap edecek arkadaşlarımızın mesleki gelişmeleri açısından bunu sizlerle paylaşıyorum. Ama SPK'nın bugünkü yönetimi ciddi bir uyum sağlıyor, inşallah bu uyumun sonucunu hep birlikte bu iki ay içinde görürüz. Yoksa yine belirttiğim gibi bu sınavlara itiraz ederiz. Çünkü SPK ya kendisi yapacak, ya da bu yetkiyi hiç kimseye devredemeyecek. Bu hem Anayasanın çerçevesindedir, bir kamu kurumu yetkisinin kime devredileceği belirlenir, hem de bu normal kamu hukuku içinde açıklığa kavuşturulması gereken, en azından yargının kararını gerektiren bir konudur. Bir gün Türkiye'de yargı eksik kalırsa bu konu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne bile götürürüz. Yani mesleğimizin artık kimliğini ortaya koyma açısından meseleleri o noktaya kadar da götürmesi gerekiyor. Ama temel hedefimiz uzlaşarak, diyalog içinde olarak uzlaşa ve diyalog anlayışı içinde bunları çözümlenektir.

Değerli arkadaşlar, dördüncü alandaki sorunlarımız bizim muhasebe faaliyetleri, müşavirlik faaliyetleri dışındaki hizmetlerle ilgilidir. Bu hizmetlerimizin zaman zaman bir karmaşa içinde başka kesimlerin de yavaş yavaş üstlenmeye başladığını görüyoruz. Bazı hizmetlerin bazı düzenlemelerle örneğin gümrük müşavirlerine verilmesi, bazı hizmetlerin açık hale getirilmesi gibi meseleler. Ama en önemli bir mesele var ki, bugünkü iktidar bir kez teşebbüs et-

ti, bir kez Parlamenteoya geldi; o da serbest çalışan bir arkadaşımızın kamu kurumlarının yönetim kurullarında görev almasına müsaade edilmesi talebidir. Talebi hepimizin bilgilerine sunmak istiyorum. Çok tehlikelidir! Kendinizi düşünün, bir kamu kuruluşuna yönetim kurulu oldunuz, rneğin TOKİ'ye oldunuz. Halksız rekabet orada başlıyor. TOKİ'nin iş yaptığı yüzlerce inşaat müteahhidi merhaba dediğiniz zaman işlerini size verecek. TOKİ'nin inşaatlarında kullanılan malzemeleri pazarlayan, üreten, bu konuda taşeronluk yapan herkes o müessese ile yakın ilişki içinde olanlara bu işi yöneltecektir. Böylesi bir düzenleme asla düşünülemez. Geçen kez geldiğinde biz böyle bir düzenlemenin ancak yönetim danışmanlığı mesleğinin de 3568 içine alınmasıyla yönetim bağlamında imza yetkisiz olabileceğini söyledik. Çünkü mademki böyle bir şey yapılacaktı, 1989 yılında kanunumuz çıkınca neden oğunluğunuz yönetim kurulu yesi olduğunuz müşterilerimizin şirketlerinden çıktık, yerlerimizi yalnız avukatlara terk ettik, söz sahibi olmadık. Bu kaybolan 20 yılı kim geri getirecek? Dar bir zümreye çıkar sağlamak adına böyle bir şey kabul edilemez ve bu işin gidişatını çok iyi bilen, bu konuda epey çalışmış bir kişi olarak sizinle şunu paylaşmak istiyorum ki bunun yolunu açmak meslekte bağımsızlığın haksız rekabette kullanılmasıyla yolunu açmaktır.

Değerli arkadaşlar bunları söyledikten sonra sizinle mesleğimizin haksız rekabet açısından bizim Yönetmeliğimizde de olmayan, belki geliştirilecek birkaç konusunu paylaşmak istiyorum. Bugün mesleğimizde reklam açısından mesleğimizde iş alma açısından belirli düzenlemeler Haksız Rekabet Yönetmeliğimizde mevcut. Eğer biz bir yasa muhakkak çıksın demeden kendi reylerimizle kabul ettiğimiz bu Haksız Rekabet Yönetmeliğini uygularsak çok önemli bir yol alırız. Ama bu konuda gelecek için açıklığa kavuşturulması gereken konu şudur; muhasebe mesleğinde pazarlama faaliyetlerini haksız rekabetin kuralları içinde nasıl oluşturmalıyız? şimdi şu anda bu konuda iki yerden herkes olumsuz etkileniyor. Birincisi uluslararası şirketlerle bağlı çalışanlar uluslararası şirketlerin adını kullanarak reklamın, sponsorluğun aklınıza gelebilecek her şeyin her trlsnn kullanıyorlar. Hatta Türkiye'nin yönetimini denetleyen bir tavır içinde şeffaflıktan bağımlılığa, kurumsallıktan aklınıza gelebilecek örneğin kayıt dışı ekonomiye kadar araştırma yapmış, yayınlanmış görüntü sergileyebiliyorlar. Buna karşılık mesleğe yeni başlayan bir arkadaşımız ya da mesleğini ifa eden bizler, belli bir büyüklükte olan bizler bu gelişmeye karşı, karşı tarafın haksız rekabet yapmasına seyirci kalıyoruz, bir şey de yapamıyoruz. Bu konunun da eylemini ve varlığını çok iyi bilmemiz gerekir. Bu konu çok önemlidir. Etik de bu konuda ciddi düzenlemeler yapmak zorundadır. Örneğin son iki gün içinde Türkiye'de bir bankanın,

HSBC'nin yaptığı bir araştırmaya göre KOBİ'lere doğru bir yöneliş başlıyor. Yarın öbür gün KOBİ'ler halka açılacak. Bu konuda SPK'nın fonlama açısından ciddi ve güzel bir çalışması var. KOBİ'ler dediğimiz kuruluşlara ilişkin işler bizim meslek içinde yaptığımız işlerin yüzde 85-90 oranındaki yoğunluğa sahip işler. Yani işlemi fazla ama gelir düzeyindeki hacmi düşük olan bizim gelir düzeyimiz açısından küçük olan bir grup. Şimdi bu grup yavaş yavaş yeni bir alan olarak keşfedilmeye başlandığından bu işe haksız rekabet yapanlar girdiğinden durduk yerde herkes bu sefer ne kriz ne de başka nedenlerle salt mesleki faaliyetin yürütülmesi açısından işlerimizin önemli bir kısmını kaybetmeyle karşı karşıya gelmiş durumdayız. O zaman sorun şu, şu anda bu sorun dünyada da tartışılıyor ve yoğun bir şekilde Fransa'da Rekabet Mahkemesine kadar gitmiş, bu konuda çeşitli kararlar alınmış, istihsal edilmiş bir konu. Yeni başlayan ya da büyüklere karşı güçsüz olanlar varlıklarını nasıl duyuracaklar? Pazarlama faaliyetlerini yani kendilerini tanıtmak, hizmeti sunmak konusunda nasıl bir yol uygulayacaklar bu konu tartışılıyor. Sanıyorum bizim düzenlememizde geleceğe yönelik hepimizin üzerinde çalışması gereken bir konudur.

Değerli arkadaşlar, haksız rekabetle ilgili özellikle TÜRMÖB bünyesinde Sayın Arıkan'ın Başkanlığında çalışan bütün arkadaşlarımıza ve illerde bu kurulu oluşturan siz değerli arkadaşlarımıza mesleğimiz adına teşekkür borçluyuz. Çünkü biraz evvel söylediğim gibi tepeden inmeyi beklemeden kendi kendimize yapılandırmaya başladığımız bu kurallar dizisi mesleğimizin belki de gelecekte teminatı olacaktır. Haksız rekabeti nasıl düzenleyeceğiz? İsteddiğimiz tedbiri alalım, bunun formülü meslek etiğinden geçer. Muhasebe mesleği deyince aklımıza çok dar, dürüst, işte iyi adam, iyi meslek mensubu filan gibi kavramlar gelir, yani normal yaşantımızın ahlakını bahsetmiyoruz. Bu normal yaşantımızın ahlakı her yerde var olması gereken bir ahlak. Birçok arkadaşımızın bile bu meslek etiğini farklı şekilde değerlendirdiklerini görüyoruz. Gerek teoride gerek pratikte meslek etiği iki temel teoriye dayandırılmıştır. Birinci teorisi faydacılık teorisi derler ona, yani bir kamu işlemi olarak kabul edilen faaliyetlerin yürütülmesinde; bu kamu ister bizim gibi meslek bünyemizde bizlerle arasındaki ilişkiler ister bizim üçüncü kişilerle olan ilişkilerimizi düzenler olsun bu faydacılık bağlamında sınırımız nerede başlıyor, nerede bitiyor bunun belirlenmesi gerekir. Meslek etiğinin faydacılık teorisine dayanan kısmının bugüne kadar tam bir noktaya dayandığını söylemek mümkün değil. Bilim insanları çok tartışıyor bu konuda, muhasebe teorisinin içinde bir bölüm olarak yer alıyor ama tam yerini almış değil.

Meslek etiğinin ikinci kısmı; işte burası bizim biraz evvel sözlerime başlar-ken söylediğim kısımla ilgilidir. Meslek deontolojisi bağlamında işin ele alınmasıdır. Meslek deontolojisi hem faydacılık yaklaşımına ciddi bir katkı sağlar, hem de haksız rekabetin giderilmesi için aradığı bütün çözümleri içinde barındırır. Bunlar nelerdir? Yüksek mesleki standartları sağlamak için mesleki yeterliliğin belirlenmesine ilişkin ilke ve kurallardır. İşte değerli arkadaşlar, biraz evvel denetimle ilgili ruhsatlandırma işlemini bizim işimizdir diye ele almanın temel nedenlerinden biri meslek deontolojisine uyum şartından kaynaklanmaktadır. Meslek deontolojisi bir mesleğe yansıtılması gereken mesleğe giriş kuralları, mesleğin yürütülmesi anında uyulması gereken kurallar ve mesleğin disiplin kurallarıyla ilgilidir. Yani etik, bir taraftan disiplinle çok yakından ilgilidir bir taraftan haksız rekabetle çok ilgilidir. İkisi arasındaki köprüyü sağlam oluşturduğu anda mesleki deontoloji oluşturulduğu için bize dışarıdan girmelerin, kaymaların mesleği değişik şekillerde deforme etmenin yolları tıkanmış olur. Bu söylemimi ben burada tutuyorum çünkü bunların içini doldurmak, bunların içini ileriye götürmek çok daha emek, çok daha fazla çalışma istiyor. Bu yaklaşım, başta sizler burada yönetimlerde görev alan arkadaşlarımızın haksız rekabet kurulunda yer alan arkadaşlarımızın ve TÜ-MOB bünyesinde gerek etik gerek haksız rekabette yer alan arkadaşların mesleğin geleceğini sağlam tutmak, geleceğini yüksek kalitede tutmak konusundaki rolünüzü açıkça ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlar, önümüzdeki nisan ayında Bursa'da mesleğin 20 yıllık bilançocunu Muhasebe Formunda ele alıp, inceleyeceğiz. Orada meslekle ilgili ne yaptık, nereye gittik, nereye geleceğiz forum bağlamında ele alacağız. Forumun programı daha tam belirlenmediği için fazla açıklama yapamıyorum çünkü programda elimizden geldiği kadar katılımcılara söz hakkı veren ve o bilançoyu iyi tespit edebilecek bir süreci, bir işlevi karşılamaya çalışıyoruz. İnşallah aksilik de olmazsa bu yılın eylül ayında ya da ekimin ilk haftasında 18'nci Türkiye Muhasebe Kongresi yapılacaktır. O kongre bizim dışımızdaki paydaşlarla birlikte mesleğimizin belirlenecek bazı konuları ve mümkünse dünya kongresine paralel konular ele alınacaktır.

Değerli arkadaşlar bu açıklamalardan sonra çoğunluğun merak ettiği, sizin de merak ettiğiniz bir-iki konuya açıklık getirmek istiyorum. O da SM'den SMMM'ye geçiş sınavı; 13 bine yakın arkadaşın katıldığı bir sınavın, sanıyorum iki-üç hafta içinde sonuçları açıklanacak. Sonuçlar geçikti diye kimsenin de itiraz etmemesi gerekir. İkinci sınav nisan ayının son haftasında yapılacağı için bu sınavlara belli bir süre var. İptal edilmiş, yarım bırakılmış bir yeminli mali müşavirlik sınavı var. Bu sınavla ilgili bizim hiçbir hatamız yok. Mevcut sınav komisyonunu devreye soktuk, bugüne kadar sınav komisyonu tamam dediği zaman şifahen yazı daha sonra gelir. Elimizde belgeler var geçmişte de, aynı şekilde tam sınavı başlatacağız, insanlar gelmiş otelde kalmış bir gece önce dediler ki bakandan yazıyı alamadık onun için yapmayın! Sınav kapısına gelmiş meslektaşlarımıza sınavın kapısından geri dönün denmez. İki gün sınav yapıldı, biz Maliye ile yine görüştük, yanlış yapılıyor sınav komisyonu süresini bitmişse sizin göreviniz süresinden evvel yenisini göndermek, bakana da yanlış aktarmışlar, bakan bana bizden habersiz mi yapıyorsunuz? Biz sınav takvimini her yılbaşı ilan ediyoruz. Yani şu anda önümüzdeki yıl içinde yapılacak bütün sınavlar var ama yine de o işi olgunlukla karşıladık, ihtilafa düşmek istemedik çünkü izleyecek olan 13 bin kişinin katılacağı SM'den SMMM'ye geçiş sınavının tehlikeye düşme ihtimali vardı. Uzlaşalım dedik ama bir şeyi de sizinle paylaşmak istiyorum; burada katılanlar yüzde 95'e yakın meslek örgütü yöneticisisiniz. Maalesef içimizde kendini bilmez bazı arkadaşlar bazı yerlerde yazdıkları yazılarla, internet siteleri yazılarıyla sizlere, yöneticilere bir iftirada bulunarak bu sınavların durdurulmasına yol açacak bir akım geliştirmek istemişlerdir. Bu belgelerle kimi, neyi kast ettiğimi hepiniz biliyorsunuz. Sizlere de bazen geliyor, açın bakın. O yazıyı Maliye Bakanlığı'na faksладılar, Maliye Bakanlığı sınavın yapılmasından bir hafta evvel bu sınavın iptalini bakanlık değil, o işi ele alan başka bir kesim bu nedenle getirdi. Neymiş? Meslek örgütünün, yani siz Odalara yüzde 35 oranında değerlendirme yetkisini vermemizdir. Şu anda o değerlendirme yetkisinde 95 alan meslek mensupları var, 65 alan meslek mensupları da var. Ama bu konuda özellikle Maliye Bakanlığı'nı temsilen gelen arkadaşlardan biri "olamaz, değiştirelim" dedi. İşte biz orada tavrımızı koyduk. İlan edilmiş, yayınlanmış, yetkisi Maliye Bakanlığı ile TÜRMOB'a verilmiş bir düzenlemeden geri dönüş olmaz. Ama bunu bilin ki değerli arkadaşlarım, bu işin yürütülmesinden memnun olmayanlar aslında bu mesleği sabote etmek isteyenlerdir. Ve biz ne pahasına olursa olsun o insanlara asla bu imkanı vermeyeceğiz. Çünkü serbest muhasebeciliğin oluşmaması yönünde daha kanunun çıktığı

günde bugün TÜRMOB'un yönetiminde bulunan arkadaşlarımızın taşıdığı anlayış karşıydı ve daha ilk yayınladığı mız seçim bildirgelerinde, TÜRMOB'un çalışma programlarında, yönetimde bulunan arkadaşlarımızın temsil ettiği Çağdaş Demokrat Grup, serbest muhasebeciliği kaldırmayı hedeflemişlerdi. Çünkü serbest muhasebecilik yurt dışında yanlış anlaşılıyor. Yurt dışında serbest muhasebecilik, defter tutan adam olarak yalnız sınırlı bakılıyor. Bu iş defter tutma işidir. Asıl meslek mali müşavirliktir. Eğer o tarihte 1992'de biz SM'yi kaldırabilseydik sayısı beş bindi. Bugün ortadan kaldırmaya çalıştığımız sayı miktarı 28 bindir. Kaldı ki, sınavlar için hazırlanan kitaplar şu anda SMMM sınavı düzeyinde kitaplardır ve örneğin denetim kitabı çağdaş, şu anda Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan yöntemin konularını ele almaktadır. Bunu açıkladık ve bu açıklamamız sonucunda sınavlar yapıldı. Ama bilinsin ki, meslek içi çekişmeler dolayısıyla bazen bir yazı yazan aslında mesleğin içine, altına demiyorum, içine dinamit yerleştiren kişi oluyor. Ve bunu üzümlere söylüyorum o gün bunu görmüş olmanın üzüntüsünü yaşıyorum. Şikayet edilen TÜRMOB değil, şikayet edilen Odalar ve Odalar yöneticileri. Ne demek istediğini bilen internet sitesinde olan bu yazı zaman zaman hepimize sirküle ediliyor, açın bakın içini iyi okuyun.

Şimdi mesleğimizin karşı karşıya olduğu başka bir durum var, onu da üzümlere söyleyeyim. Bazı gazetelerde manşet bile olduk. Maliye Bakanlığı yönetimlerden bildirim istedi. Bu bildirimleri serbest çalışanlar için yapmak kolay, çünkü biz onları takip ediyoruz. Ama bağımlı çalışanı bulsak aidatımızı alacağız. Odalar olarak gelip burada paramız yok diye ağlamayacağız. Ama ne yazık ki bu bilgileri şimdi anlıyoruz, gazeteye yapılan haberdan sonra anlıyoruz, demeç veren bu bilgiler için liste almak olarak görüyor. Yani hangi Oda olursanız olun size rakip olacak olan kişinin eline liste vermek manasındaymış, biz yeni öğrendik. Ben açtım Maliye Bakanlığına söyledim, böyle bir şey olur mu? Ne isteniyor biliyor musunuz arkadaşlar? Bağımlı çalışanın çalıştığı işyerinin vergi numarası ve ortakları! Yarın öbür gün seçimlerde Maliye Bakanlığının mensuplarını kullanarak, -biz bu filmi gördük daha önce- seçimleri etkilemek. Bu konuda iktidar hırslı için mesleğini bombalayan kişiler, Maliye'yi bu şekilde yönlendirmeye çalışan kişiler acaba yarın öbür gün işadamlarını ruhsatsız muhasebeciyi seçmesine teşvik etmeyecek mi? İşte haksız rekabet budur! Bu duruşa karşı eğer hepimiz durmazsak, risk almazsak olmaz. Biz vereceğiz dedik, hiç seçimlere yönelik böyle bir liste anlayışımız yok. Bu ayın sonuna kadar serbest çalışanların bütün Odalarda var, bağımlılar mevcut olan bilgiyi vereceğiz, sizin dediğiniz adamları bulacağız tek tek, sen kimde çalışıyorsun, ver bakalım senin çalıştığın yerin vergi numarasını, ver

şusunu busunu söyleyeceğiz. Şimdi adam Aydın'da vergi denetmeniyken ruhsat almış, izliyoruz. Erzincan'a gitmiş, Sivas'a gelmiş, Ankara'ya gitmiş, Konya'ya gitmiş şimdi İstanbul'da ama hala kaydı Aydın'da. Aydın nereden bilsin bu adamın nerede olduğunu? Ya da Aydın'da olan bir üye 5–10 tane şirket Kuşadası'ndan çıkmış, başka bir ilçeye de gitmiş olabilir, merkeze de gitmiş olabilir, Söke'ye de gitmiş olabilir, başka yere de gitmiş olabilir. Meğerssem istenen bilgilerin amacı seçimde oy kullanacakların özlük bilgilerinin elde edilmesiymiş! Ben hangi renkte gazete olursa olsun onun için resmimin yayınlanmasına üzülmem, bilakis reklam reklamdır derim. Ama böyle bir tehdit unsuru gibi vermediler, etmediler diyen ve bunu diyen adam mesleği için değil yalnız seçim amaçlı diyorsa işte orada gerekirse cesedimi çiğner de onları öyle alırlar. Neden bunu söylüyorum? Çünkü sizin adınıza birisinin mesleğe sahip çıkması gerekir. Biz kavga istemiyoruz, biz uzlaşarak yapmak istiyoruz, biz üyelerimizle de uzlaşıyoruz. Konyalı arkadaşlarım burada, şimdi aile olduğumuz için kendimiz dışarı da yansıtmayacağız, Ticaret ve Sanayi Odalar Birliği Başkanının internet sitesine muhasebeciler gittikten sonra düşen konuşmasının olumsuz etkisini bir gün, muhasebeciye ihtiyacı olduğu gün anlayacak ne hata yaptığını. Yani oturup da muhasebecilerden bizi kurtarın, şöyle yapın, böyle yapın diyen bir işadama anlayışı bu ülkede kabul edilemez; ama biz yine de uzlaşarak, düzelterek bunu yapmaya çalışıyoruz. O gün Konyalı meslek mensuplarını biz yatıştırdık, kavga etmeye gerek yok, düzeltiriz dedik. Biz çok kişiyi böyle düzelttik. Başlı derde girdiği zaman yine bize geliyor benim derdimi çözün diye.

Değerli arkadaşlar, Maliye Bakanlığı'na yapılacak bildirimleri biz yine vereceğiz, siz veriyorsunuz, herkes verecek ama bazı şeyleri medyada tartışılır hale getirmek mesleğe zarar vermekten başka bir işe yaramıyor. Türkiye'de ekonomiye yönelik her şeye yönelik bizim meslek örgütümüz her türlü çalışmayı yapıyor. Odalarımızın yaptığı çalışmalar, sempozyumlar bu işlere ciddi bir ışık tutuyor. Ama bir iki dünya gelişmesini söyleyeyim size, onun üstünde hepimizin oturup düşünmesi lazım. Bu yıl açıklanan Carefour'un dünya ticaretindeki hacmi 369 milyon dolar düşmüş. Büyük işletmenin cirosu düşmüş, büyük işletmeler neye yönelmek zorunda? Küçük işletmelere. Küçük işletmeler kimin müşterisi? Bizim müşterimiz. Erzurumlular buradaysa biliyorlar son 6–7 ay içinde oradaki TİM ve Carefour yürürlüğe girdi, her gün birkaç işyeri artık iş yapamamaktan dolayı kapanıyor yada iflas ediyor. Bunun tedbirlerini biz KOBİ niteliğinde küçük esnaf olan müşterimiz için, küçük tüccar için almak zorundayız. Bunu almak için dünyadaki diğer ülkelerin yaptığını bizim ülkemizde de yönetenlerin yapmasını ısrarla talep edeceğim.

Bakın Şu anda Barack Obama sizin mŐŐsteriniz dŐzeyindekiler için yalnız 33 milyar dolar bir özel vergi teŐvikini uygulamaya koydu. Bu paket 750 milyar dolara kadar çıkacak, sırf kŐk ve orta ölçekli işletmeler için planlanan bir teşvik planıdır. Biz TŐrkiye’de de bu zihniyetin, bu mantığın TŐrkiye bŐtesine orantılanarak aynı Şekilde yapılması için gerekli aydınlatma görevimizi yapmaya devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar size böyle çok farklı Şekillerde farklı meseleleri anlatmak yerine mesleğe bakıŐımızı paylaşmak istedim. nkŐ burada bulunan arkadaşlarımızın hepsi, çoğunluğu, yŐzde 90’a yakını ya bizim yneticimizdir ya da biraz evvel söylediğim gibi kurullarımızın Őyesidir. Biz birlikte bir ortak akla vardığımız zaman inanın yurt dışında olduğu gibi muhasebeci dendiği zaman yŐksek değerli olan kişinin aktivitesinden söz edildiğini herkes anlayacaktır. Biz o aptayız, hepiniz o aptasınız. Aramıza katılan kişiler bile çok zor bir sŐreten, staja giriş sınavından, eğitimlerden, sınavlardan geçiyor, deneyimden geçiyor. Bunu kariyer olarak dıŐa açmak, anlatmak zorundayız. nŐmŐzdeki dönemlerde bu konuda ne lazımsa, ister bizim dönemimizde, ister benim yönetimim döneminde, ister nŐmŐzdeki yıl yeni arkadaşlarımızın yönetiminde devam etmek zorundadır. Nasıl bizden evvelkiler mesleği kurmak için her tŐrlŐ çalışmayı yaptılarsa meslek rgŐtŐnŐn olmazsa olmaz toplumdaki yerini yapmaktır.

Hepinize sevgiler diliyorum, saygılar sunuyorum. Allah hepimizin karşımızda olanlarla mŐcadele etmekte ve mesleği yŐceltmekte yardımcı olsun. Hepinize saygılar sunuyorum.

SUNUŞ BİLDİRİSİ

Yahya ARIKAN

Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Başkanı

- Saygıdeğer Konuklar, Değerli Genel Başkanım, Değerli Onursal Başkanım, değerli hocalarım, odalarımızın değerli başkan ve temsilcileri, sizleri şahsım ve Kurulum adına saygı ve sevgi ile selamlıyor, 2. Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kongresine hoş geldiniz.

Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, 2. Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kongresinin iki temel amacı bulunmaktadır. Birincisi; mesleğimizdeki haksız rekabeti önlemek amacıyla bu konudaki farkındalığı yaratmak, ikincisi ise; haksız rekabette tarafların sadece meslek mensubu olmadığını vurgulayarak yaratacağımız farkındalığı mesleğimize özel olmaktan çıkartıp tüm kurum ve kuruluşlara aktarmaktır. Bu amaçlar doğrultusunda buradan çıkan sonuçları siz değerli meslektaşlarımızla, muhasebe kamuoyuyla ve ilgili kurumlarla paylaşmak bizleri haksız rekabeti önlemede bir adım daha ileri götürecektir. Bu kongremizde aktivisyonlarımızı mesleğimizle yakından ilgili kurumları temsilen katılan bürokratlarımızı ve meslek mensuplarımızı bir arada görmekten dolayı duyduğum mutluluğu özellikle belirtmek isterim.

Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, 2. Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kongresinde muhasebe ve denetimde haksız rekabet ana tema olarak işlenecek olup, bu konuda grup temsilcileri ile meslek mensuplarımız ve aktivisyonlarımız önemli konuları tartışmaya açacaklardır. Burada sunum yapacak değerli dostlarımıza ve fikirlerini paylaşarak katkı sunacak siz değerli meslektaşlarıma bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu olarak kuruluşumuzdan itibaren gerek Kurulun gerekse Oda Haksız Rekabetle Mücadele Kurullarının sağlıklı çalışabilmesi için yapısal çalışmalara ağırlık vermeye çalıştık. Böylelikle Kurulun vizyonu, misyonu, ilkeleri belirlenirken bun-

ların yanı sıra çıkartılan yönergelerle de Kurul ve Odalar arasında da bir koordinasyon sağlanmaya çalışılmıştır. Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu her yıl çalışmalarla ilgili faaliyet raporu düzenlemekte ve bu haksız rekabetin önlenmesi amacıyla faaliyet dönemine ait istatistiki bilgileri sunarak mesleğimizdeki haksız rekabetin boyutlarını kamuoyuyla paylaşmaktadır. Faaliyet raporlarımız hazırlanmasında temel ilkemiz şeffaflıktır. Ancak zlerek belirtmek istiyorum ki Kurul olarak duyduğumuz heyecanı bazı SMM ve YMM Odalarımız tarafından yeterince hissedilmediğini görmekteyiz. Bu tespitimizi faaliyet raporlarındaki rakamlarda açık olarak ifade edilmektedir. Bizler bu eksikliklerin giderilmesi için var gücümüzle çalışmaya ve haksız rekabetle mücadele konusunun takipçisi olmaya devam edeceğiz. Değerli arkadaşlarım, haksız rekabetle mücadele kurullarının Odalar nezdindeki çalışmalarla ilgili bazı saptamalarda bulunduk. Bu saptamalar Kurul olarak bundan sonraki süreçte alacağımız adımlar konusunda bizlere yol gösterici olmuştur. Bu saptamalardan bazılarını sizlerle paylaşmak sorunların çözümünde bizleri birbirimize daha da yakınlılaştıracaktır.

Değerli arkadaşlarım, 2008 yılında Oda yönetim kurullarınca haksız rekabetle mücadele kurullarına sevk edilen dosya sayısı 442'dir. Bu dosyalar yalnızca 17 Odamız tarafından sevk edilmiş ve bu 17 Odanın da ağırlıklı olarak 8 tanesi haksız rekabet kurullarını çalıştırmıştır. Bu 442 dosyanın sadece 166 adedi haksız rekabetle mücadele kurullarınca yaptırım önerisiyle 11 Odamızın yönetim kurullarına sunulmuştur. Değerli meslektaşlarım, 70 SMM Odası ve 8 YMM Odası olan TÜRMOB'un bu Odalarımızdan sadece 17 Odamız ki bunun da içerisinde 8 Odamızı da sayıyoruz ki bunun içerisine yeni kurulan Muş ve Alanya Odasını dahil etmiyoruz, bu Odalarımız Haksız Rekabetle Mücadele Kurullarına sahip çıkmış ve bu kurullardan yararlanmaya çalışmışlardır. Diğer Odalarımız ya organizasyonunu tamamlayamamış ya da yönetim kurulları bu konudaki yetkilerini haksız rekabetle mücadele kurullarına devretmek istememişlerdir. Bu sayılar hepimiz tarafından iyi analiz edilmeli ve bir an önce haksız rekabetle mücadele kurullarımızı aktif hale getirmeliyiz. Bu konuda eksiklerimiz var ise birlikte tamamlamalıyız.

Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, mesleğimizdeki haksız rekabetin önlenmesi için haksız rekabetin ortaya çıkışı ve günümüzde değişik yapılarda ortaya çıkması ciddiyle incelenmelidir. Haksız rekabet bizde olduğu gibi dünyanın birçok ülkesinde de yapılmakta olup, varlığını boyut değiştiren sürdürmektedir. Haksız rekabet değişken ve dinamik bir konudur. Haksız rekabetle mücadele edecek kurumlar da en az haksız rekabeti adeta iş edin-

miş kötü niyetli meslek mensupları kadar dinamik ve üretken olmalıdır. Değerli arkadaşlarım, bundan 20 yıl önce mesleğimiz yasal dayanağına kavuştuğunda haksız rekabet denince aklımıza ruhsatlı meslek mensuplarıyla ruhsat almamış, kaçak, yetkisiz muhasebesini yaptığı rekabet akla gelmekteydi. Çok çaba sarf ettik, çok mücadele ettik yasal yaptırımlar düzenledik ve bugün ruhsatsız mesleği icra etmeyi bir anlamda ortadan kaldırdık. Bizler bu mücadeleyi sürdürürken sorun sadece Odalarımızın ve TÜRMOB'un bir konusu olarak algılandı. Konuyla ilgili kuruluşlar bu soruna yeterince duyarlılık göstermedi. Daha sonra haksız rekabet boyut değişti ve ruhsatlı meslek mensuplarımızın bazıları kendi aralarında haksız rekabet yaparak mesleki faaliyetlerini devam ettirmeye başladılar. Bu konu günümüzde Odalarımızın da gündemini oldukça meşgul etmektedir. Bizler bu konuda mücadelemizi sürdürürken yanımızda hiçbir düzenleyici kuruluş yoktu. Çünkü onlara göre bu durum muhasebecilerin kendi aralarında bir defter verme-alma kavgasıydı. Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, haksız rekabet öyle bir boyuta geldi ki, artık defter savaşı olmaktan öte mesleki kalitenin sorgulandığı bir aşamayı yaşamaktayız. Ve maalesef bu konu artık sadece Odalarımızı ve TÜRMOB'un değil tüm düzenleyici kuruluşların da önemli bir gündem maddesidir. Ülkemizdeki düzenleyici kuruluşlar da artık şunun farkına varmaya başlamışlardır: Muhasebe ve denetim mesleğindeki haksız rekabet yapılan muhasebe ve denetim işlerinin kalitesini düşürecektir. Bu durum işletmenin hazırladıkları finansal raporların ve denetim şirketlerinin hazırladıkları denetim raporlarının sorgulanmasını da beraberinde getirecektir. Ve maalesef muhasebe ve denetim mesleği sorgulanmaya başlayacaktır.

Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, bugün herkesin yaşadığı sorunların başında mesleki hizmetlerin fiyat konusu gelmektedir. Bu konuda da meslek Odalarımız ve birlik olarak yıllarca yalnız bırakıldık. Ama artık soruyoruz, örneğin 10 Türk Lirasına denetlenen bir işletme 1 Türk Lirasına denetleniyorsa SPK, BDDK, EPDK, Hazine gibi düzenleyici kuruluşlar bu konuya daha fazla sessiz kalırlar mı? 10 Türk Lirası yerine 1 Türk Lirası hizmet bedeli ile aynı kalitede mi rapor üretilecek? Ya da bir şeyler eksik mi yapılacak? İşte bu nedenlerle Odaların ve TÜRMOB'un düzenlediği kuruluşlarımızla birlikte çalışarak haksız rekabetle sonuna kadar mücadele etmenin tam zamanıdır diye düşünüyorum. Değerli meslektaşlarım, 3568 Sayılı Meslek Yasamızda Haksız Rekabet Kurulu'nun oluşumu, görev ve yetkileri hususunda açık bir düzenleme olmaması sebebiyle Kurul ancak Yönetim Kuruluyla birlikte hareket etmek suretiyle faaliyetlerini bir alt kurul olarak yürütmektedir. Bu durum yönetim kurulu, haksız rekabetle mücadele kurulu ve disiplin ku-

rule arasında zaman ve işgücü kaybını da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle de Meslek Yasamızda yapılacak düzenleme ile uluslararası düzenlemeleri de paralel olarak ki bu konuda Amerikan Mutahassızı Muhakeme Enstitüsünün çalışmaları örnek alınabilir, Haksız Rekabet Kurullarının yönetim kurulu kararına ihtiyaç olmadan dosyalarını doğrudan disiplin kurulan sevk edilmesine olanak sağlanmalıdır. Böylece Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu'nun yetkisi genişletilmiş olur. Bu yönde yapılacak olan yasal değişiklikte haksız rekabetle mücadele için ve etik standartlarına uygunluğun denetlenmesi için kurulan kurullara yetki devrini içeren hükümlerin de dahil edilmesi uygun olacaktır. Bu durumun yönetim kurullarının yetkilerini azaltan bir gelişme olarak görülmemesini özellikle vurgulamak istiyorum. Tüm etkilerden bağımsız hareket etme kabiliyeti haksız rekabetle mücadele kurullarının kararlarının etkinliğinin ve verimin artmasına en temel faktör olacaktır. Böylelikle mesleğimizin gelişmesi ve saygınlığına daha çok katkı sunmuş olacağız.

Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, mesleğimizde haksız rekabetin azaldığı ve bununla mücadelenin tüm kurumlarca yapıldığı günleri yaşamak dileğiyle sizleri en içten duygu ve dileklerle selamlıyorum, saygı ve sevgiler sunuyorum. Teşekkür ederim.

Mustafa ÖZYÜREK

TÜRMOB Onursal Başkanı – İstanbul Milletvekili

- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Haksız rekabetle ilgili değerlendirmeleri Sayın Türker ve Sayın Arıkan yaptı. Ben birkaç konunun altını çizmek ve esas itibarıyla sizleri görmek ve selamlamak için kürsüye çıktım.

Değerli arkadaşlarım, bu mesleğin temel sorunlarından biri hiç kuşkusuz haksız rekabettir. Haksız rekabet sadece bizim mesleğimizi için değil ekonominin de bir temel sorunudur. Şimdi haksız rekabetin önlenmesi için öncelikle iyi çalışan, iyi işleyen bir hukuk sistemine ihtiyaç var. Ne

yazık ki Türkiye’de hukukun, hukuk devletinin işleyişinde büyük sıkıntılar, büyük sorunlar yaşanıyor. Hepiniz burada kendi mesleğinizle ilgili önemli bir konuyu tartışırken sabah televizyon izlemenin, gazetelere bakmanın ve gündür devam eden bir büyük hukuk savaşının etkilerini de üzerinizde hissediyorsunuz. Pek çok bu savaşla ilgili, bu mücadeleyle ilgili pek çok niteleme yapılıyor. Savaşın özü hukuk devleti olacak mı, olmayacak mı? Yargı siyasallaşacak mı yoksa kendi kuralları içinde bağımsız olarak işleyecek mi sorunu-
dur. Konunun özünü böyle görmek lazım ama hukuk uzun zamandır siyasallaştırma çabaları nedeniyle gerçek çok tahrip olmuştur. Cumhuriyet tarihinde ilk kez bir ilin savcısı başka bir ilin başsavcısının evini ve bürosunu aramıştır. Bunlar sıradan olaylar değildir. Bunlar yargıda farklı düşünenleri sildirme, korkutma, yok etme olayıdır. Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu bu gidişi, aralarında bir husumet olduğu da bilinen bu gidişi durdurabilmek için bir yetkisini kullanmış, bir tedbir olarak o savcılarının yetkisini kaldırmıştır. Ancak o savcılar daha tebligat kendilerine gelmeden ellerindeki dosyayı İstanbul’a, Ergenekon savcılarına göndermişlerdir. Eğer yetkileri elinden alınmamış olsaydı dosya Erzurum’da görülmeye devam edecekti ama o yetkiler ellerinden alınca alelacele İstanbul’a Ergenekon davasına bakan savcılara göndermişlerdir. Oysa bir savcının yetkisinin kaldırılması o davanın görüşülemeyeceği anlamına gelmez. O dava zaten yasalarımıza göre Yargıtay’da görüşülmesi gereken bir davadır. Yani bazı çevreler olayı çarpıtmak için, yani savcı yargılanmayacak mı diyorlar. Savcı da yargılanır, general de yargılanır, rektör de yargılanır, başbakan da yargılanmalıdır. Ama yetkili mercide yargılanacak. Ya-

sa açıkça diyor ki, birinci sınıf hakim ve savcılar Yargıtay'ın ilgili ceza daire-sinde yargılanır. Ama siz bu kuralı yok sayıp, bana bir yetki verildi, ben de o yetkiyle gider istediğim adliye basarım dersiniz bu hukuk değil, bu zorba-lıktır! Bu zorbalığa birilerinin dur demesi gerekiyordu, Hakimler Savcılar Ku-rulu “dur” demiştir. Ama bu tabii devam eden hukuk savaşını, bu davam eden yargıyı siyasallaştırma mücadelesinin bir aşamasıdır. Değerli arkadaşlarım, hukuk, yargı herkese lazım olan müesseselerdir. Eğer burası adil bir şekilde işlemezse, burada siyasallaşma kendini gösterirse o ülkede huzurdan, düzen-den bahsetmek mümkün değildir. Güzel bir söz var; “Et kokarsa tuz var” der-ler, tuz kokarsa ne var? Yargının siyasallaşması demek tuzun koktuğu andır ve onun çaresi yoktur. O nedenle yargıyı bağımsız olarak tutmak, yargıyı tarafsız olarak tutmak Türkiye’de herkesin üzerine düşen bir görevdir. Şimdi, bu hu-kuk ikliminde, bu hukuk ortamında siz haksız rekabeti nasıl önleyeceksiniz? Ekonomik olaylarla ilgili bazı konuda ister istemez yargıya gidecek. Eğer yar-gı siyasallaşmışsa, yargı çeşitli etkilerle adaletin dışında kararlar alıyorsa o noktada Türkiye’de haksız rekabeti önleyemezsiniz.

Şimdi, bizim mesleğimizdeki haksız rekabetin temelinde bir kere bozuk dü-zen yatıyor. Ekonomideki, iş dünyasındaki, ticari hayattaki bozuk düzen ne yazık ki bizim mesleğimizi de etkiliyor. Şimdi işin doğrusunu, yasarla uygun olup olmadığını değil işte kendi işini bir yolunu bulup halletmek isteyen mü-kellefin, kobinin, şirketin, tacirin talebi nedir? İşte arkadaşlarımın söylediği gibi 10’a yapılacak işi 1’e nasıl yaparım, bunun bir kolayını ben bulmalıyım arayışı başlıyor. O arayış içinde bizim meslektaşlarımız da bu arayışı bazıları cevap veriyor. İşte o zaman haksız rekabet başlıyor. Dürüst, mesleğinin ilke-lerine bağlı, etik kurallara saygılı bir meslek mensubu bu kadar düşük bedel-le bu işin yapılamayacağını söylediği zaman o saf dışı kalıyor. Ama maceracı ama bütün kuralları zorlayan bazıları düşük bedelle bu işi yaparak bir para ka-zanıyor ve haksız rekabete başlatmış oluyor. Bunların yolu öncelikle ticaret hayatının, iş hayatının kurallara bağlı olması lazım, kayıt dışılığın önlenmesi lazım ki bu zeminde çalışan bizim meslek mensuplarımızın da daha kurallar uygun, etik kurallara saygılı bir çalışmayı yapabilmeleri gerekir. O nedenle ta-bii kendimizi disipline etmek açısından haksız rekabet kurulunun kurulmasını önemsiyorum, saygıyla karşılıyorum. Bunlar hepsi bizim kendi kendimizi di-sipline etme çabamızdır, gayretimizdir. Ama bizim üzerinde çalıştığımız dün-ya, ekonomi öylesine her geçen gün daha da bozuluyor ki bizim bu bozuk dü-zeni kendi başımıza düzeltmemiz mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, Parlamentoda görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu'ndan bahsetti Sayın Türker, gerçekten bir Genel Kurulumuzda Ana Muhalefet Partisi Lideri ve Başbakan bu Kanunun bir an önce çıkartılması noktasın söz verdiler. Ama Parlamento çalışmalarını sizler de yakından izliyorsunuz, artık bu Parlamentodan Türk Ticaret Kanunu'nun çıkacağını beklemek gerçekçi bir bekleyiş olmaz. Çünkü gerçekten müthiş bir gerilim var, artık neredeyse insanlar birbirine selam veremez hale geldiler, işte bazı gruplar bizim grubumuza bir metre mesafeye kadar yaklaşırsanız ne olacağını görürsünüz diyecek kadar tehditler savurmaktadır ve iktidar da kendi önceliklerine bakmaktadır. Mesela son olarak uzun tartışmalardan sonra çıkan bir güvenlikle ilgili müsteşarlık kuruldu. İktidar ona önem veriyor. Başka önem verdiği bazı kanunlar var, onlar gündeme gelecek. Türk Ticaret Kanunu gibi böylesine kapsamlı, önemli bir kanun işte denildi ki Borçlar Kanunu çıkmadan Türk Ticaret Kanunu çıkmaz, önce Borçlar Kanunu çıkartılsın denildi ve o yönlerde komisyonlarda çalışmalar yapılıyor. Ama ne yazık ki Parlamento ülkenin beklediği kanunları çıkartacak niteliğini kaybetmiştir. Zaten hem gerilimli bir ortam var hem Türkiye seçim sathı mahalline girmiştir. Rejim tartışmaları alıp başını gitmiştir. Kurumlar arası müthiş bir çatışma var. Türk Silahlı Kuvvetleri'yle ilgili büyük bir çatışmayı izliyorsunuz. Yargıyla ilgili çatışmayı izliyorsunuz. Ve şimdi de kurumların kendi içinde büyük çatışmaları hep beraber gözlüyoruz, izliyoruz. Böylesi bir ortamda Türk Ticaret Kanunu gibi, Borçlar Kanunu gibi kapsamlı kanunların çıkartılması ne yazık ki çok güç. İktidar bu fırsatı kaçırmıştır. Geçtiğimiz dönem 2002–2007 dönemi Parlamentoda yasa çıkartmak açısından çok daha uygun bir dönemdi. Nitekim o dönemde Anayasa değişiklikleri de yaptık, AB'ye uyum adı altında pek çok yasa değişikliği de yaptık ama Türk Ticaret Kanunu'na bir türlü öncelik vermeyince çoğunluk partisi bugünlere kaldık. Bugünlerde de artık öylesine bir ciddi kanunun çıkma şansı ne yazık ki yok!

Değerli arkadaşlarım, içinizden çıkan bir arkadaşınız olarak sizlerin önem verdiği konulara Parlamentoda gücüm yettiği kadar ben de ağırlık veriyorum, önem veriyorum. Bunlardan biri biraz önce konuşulan Ba ve Bs formlarıyla ilgili cezai yaptırımların hafifletilmesine dönük bir önergeyi gene son olarak bir torba yasa çıkmıştı. 6183 Sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Yasasında değişiklik de yapan bir torba yasaya acaba koyabilir miyiz diye Plan ve Bütçe Komisyonundan arkadaşlarımız büyük bir çaba gösterdiler ama AKP'li arkadaşlarımız ve Maliye Bakanlığı kabul etmedi. Ama bunun mücadelesinin gerçekten ciddi şekilde yapılması lazım ve onların anlayacağı şekilde yapılması lazım. Tabii gazetelerdeki ilanlar bu konuyu kamuoyuna mal etme açı-

sından önemlidir ama artık biraz sokakları ve meydanları da kullanmak gerek. Çünkü sokaklar ve meydanlar bazı konuları anlatmak açısından son derece önemlidir, bunu yapmak lazım.

Değerli arkadaşlarım, gene bu çerçevede yakında seçim de başlayacak zannediyorum. Bu seçimlerle ilgili şu anda Cumhuriyet Halk Partisi olarak Anayasa Mahkemesi'ne götürdüğümüz bir kanun var, eğer mayıs ayına kadar bu iptal edilmezse seçimlerde büyük sıkıntılar yaşayacaksınız. Nispi temsil denilen yöntemden kaynaklanan sorunlar yaşayacaksınız. Türkiye'de ne yazık ki grupların uyum içinde çalışması pek mümkün olmuyor. O neden işte nispi temsile göre bir çoğunluk grubunun yanında bir başka grubun da katılması artık o yönetim kurullarını geniş ölçüde kilitler, çalışamaz hale getirir. İşin bir bu tarafı var, işin bir diğer önemli tarafı seçim yöntemi ile ilgili maddeleri inceliyorsanız; eğer seçim kurullarının bir anlayışı olmazsa İstanbul'da delege seçimi fiilen yapılamaz değerli arkadaşlar. Çünkü orada deniyor ki, her blok listede olacak ama her şeyin karşısına işaret konulacak, her delegenin karşısına işaret konulacak. İstanbul'un yüzlerce delegesinin karşısına işaret konulması günlerce seçim yapılması anlamına gelir. Tabii bunları sizlerle beraber yıllarca yaşamış, siyasette de bu tip seçimlere çok katılmış bir arkadaşınız olarak bunların sakıncalarını hep anlattık. Plan ve Bütçe Komisyonunda oybirliği ile bir metin oluşturduk, uygulanabilir, en az sakıncalı bir metin oluşturduk ama Genel Kurula indiği zaman o nispi temsili isteyen gruplar Genel Kurulda iktidar partisi üzerinde gene etkili oldular ve bizim uzun zaman Plan ve Bütçe Komisyonunda çalışarak oluşturduğumuz metin bir kenara atıldı, daha baştan gelen metin yürürlüğe kondu. Şimdi bunun sakıncalarını ve diğer sakıncalarını gören Adalet ve Kalkınma Partisi'ndeki meslek mensubu bazı milletvekilleri zaman zaman geliyorlar, işte üç-beş maddelik bir tasarıyla, teklifle acaba bazı sorunları düzeltebilir miyiz? Tabii iyi niyetle pek çok şey düzelebilir ama neler var istediğiniz diye sorduğumda mesela biraz önce Sayın Türker'in şiddetle karşı çıktığı, bizim de şiddetle karşı çıktığımız meslek mensuplarının yönetim kurulunda, çalışanlar listesinde olan meslek mensuplarının yönetim kurulu üyesi olması yönünde çok önemli bir ısrarları var. İşte siz de "evet" deyin, başka sizin düşündüğünüz şeyler varsa bunları birlikte çıkaralım ama tabii güven kaybı olunca aynı arkadaşlarımızla Plan ve Bütçe Komisyonunda tam bir uyum sağlamıştık Genel Kurula gelince onlar istediklerini yaptırıyorlar. Şimdi oturup bizimle bir uzlaşmaya varabiliriz ama son anda ne yapacaklarını bilemiyoruz çünkü güç onlarda, çoğunluk onlarda. Ama değerli arkadaşlarım, 20. yıla geldi mesleğimiz, 20 yılda önemli bir aşama oldu. Türkiye'nin şartları içinde, Türkiye'nin zorlukları içinde mücadele ederek Türki-

ye’de önemli bir güç artık ne düşündüğüne önem verilen bir örgüt haline geldi. Bu örgütün varlığını kimse inkar edemez, bu örgüt gücünü, potansiyelini iyi bir şekilde kullanırsa pek çok sorunlarını da çözer ama bunun yolu bu birliği bu camianın dayanışmasını, birliğini devam ettirmek. Yoksa çeşitli nedenlerle biraz önce Sayın Türker’in de şikayetçi olduğu küçük hesaplarla bu dayanışmayı, bu birliği tahrip etmeye, içinde sorunlar yaşayan bir kurul, bir camia haline getirmeye çalışanlar gerçekten büyük zarar veririler. Bugüne kadar dayanışmamızı, dostluğumuz çok iyi bir noktaya getirdik, bundan sonra sizlerin çabası ile daha ileri, daha önemli aşamalara gideceğine ben inanıyorum.

Bu toplantıya katılan Türkiye’nin her tarafından gelen değerli meslektaşlarımı selamlıyorum, kutluyorum. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Sağ olun, var olun değerli arkadaşlar.

I. OTURUM

***MUHASEBE VE DENETİM MESLEĞİNDE
HAKSIZ REKABET BOYUTLARI,
UNSURLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ***

Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU
Oturum Başkanı

- Sayın Başkanlar, Sayın Hocalarım, Değerli Katılımcılar hoş geldiniz.

I. Oturumu açıyorum; 2. Türkiye Haksız Rekabet Kongresi ilk oturumu, haksız rekabette sınırlarla, çözümlerle ilgili oturum. Üç konuşmacımız var; gördüğünüz gibi Vehbi Karabıyık, İstanbul YMM Odası Saymanı, Fatih Dural Bey Bağımsız Denetim Derneği Başkanımız. Sayın Feyzullah Topçu İzmir SMMM Oda Başkanı. Sırayla tebliğlerini sunacaklar.

Haksız rekabetle ilgili 21. 11. 2007 tarihinde çıkan Yasa haksız rekabetin sınırlarını çizmiş durumda. Burada haksız rekabeti etikle bağlantısı kurularak hem çalışanların, meslek mensuplarının işvereni ve birbirleriyle olan ilişkilerindeki haksız rekabet konusu artı ücret sistemiyle ilgili haksız rekabet ve reklam yasağıyla ilgili konu bugün ele alınacak.

Bir hatırlatma yapmak istiyorum, yarınki toplantı için sizlere bir anket dağıtılacak, bugün dağıtılacak. Lütfen o anketleri dolduralım çünkü yarın onun sonuçlarının açıklaması yapılacak.

Şimdi ilk sözü Sayın Karabıyık'a veriyorum. Buyurun efendim, söz sizin.

Tasdik Hizmetlerinde Haksız Rekabetin Boyutları ve Unsurları

Vehbi KARABIYIK
İstanbul YMM Oda Saymanı

- Sayın Başkan, değerli konuklar, sevgili meslektaşlarım hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Su içerek başladım ama bu sizde sanki çok uzun konuşacakmış gibi bir izlenim uyandırabilir. El-den geldiğince kısa kesmeye çalışacağım. İlk olarak 2. Türkiye Haksız Rekabet Kongresinin başarılı geçmesini, yararlı olmasını diliyorum ve bu Kongreyi hazırlayan TÜRMOB'a ve Kurul Başkanına da teşekkür ediyorum. Özellikle de birinci oturumun birinci konuşmacısında bana söz tanıdıkları için teşekkürümü bir kere daha özellikle

tekrar ediyorum. Mesleğimizde kuruluşundan bugüne ki burada birçok arkadaşla beraberiz o gündən beri, çok önemli aşamalar yapıldı. Muhasebe mesleğinde, denetim mesleğinde, tasdik mesleğinde, Oda kuruluşlarımızda, Birliğimizin yapısında, mesleğin eğitiminde, uluslararası ilişkilerde gerçekten çok büyük ilerlemeler kaydedildi, gözle görülür biçimde ortadadır. Ama haksız rekabet konusunda bir ilerleme olmadığı da yani iki gün ya da bugün, belki Etik kongresi de bunun bir parçası haksız rekabeti konuşacağız ama haksız rekabet konusunda maalesef şu ana kadar bir yere gelinmiş değil. Bu toplantıların, özellikle teorik ve akademik açıdan yol gösterme özelliği olacağı inancındayım. Buradaki görüşlerim, buradaki konuşmalarım mesleğimizde haksız rekabetin önlenmesinde faydası olacağı kanaatindeyim. Haksız rekabeti nasıl bir şey olduğu, ne menem bir şey olduğu, neden bunu önleyemediğimiz en güncel soru. Haksız rekabetin elle tutulur, yakalanır bir olgu olup olmadığı. Bütün sorun burada! Şimdi konuşmamda da açıklamaya çalışacağım ilerde ama buna şöyle bir örnek vermeye çalışayım; sanıyorum İngiltere'de görevli bir meslektaşımız, yani Carter Accounted Dünya Muhasebe Tarihçileri Kurulu Başkanlığıydı ya da derneği başkanlığıydı. Gelip bir konuşma yaptı, çok güzel bir konuşma yaptı. Konuşmanın özü; dünyada mesleğin makineleşmesiyle

zanaat halinde kalması arasındaki yelpaze idi. Yani bir meslektaşın kendi bilgisini, ehil yetkisini, hünerini, maharetini, takdir yetkisini yani insanlığını o işine katmasının aslında bugünkü dünyada, mesleğin geliştiği bugünkü ortamda onun adına "Dick Profession" demişti o.

İşte bu görüşlere katılan katılmayan halen bir tartışma devam etmektedir. Ben bu konunun da bir örnek olmasını seçtim. Yapılan bu denetimin bugünkü mesleğin vardığı noktanın meslek erbabının gerçek hünerini ortaya koyamamasına yol açtığını yineleyelim. Şuna benzetebiliriz belki; diyelim ki bir iş alanında, belki iyi örnek olmayabilir kusura bakmayın, iş alanında hepimizin kaldırabileceği ölçüde diyelim ki 30 kilogram, biraz da ağır olsun, taşlar var. Biz kendimize göre kol gücümüz, yeteneğimiz var onu alıp belli bir yere koyacak gücümüz, bilgimiz var. Bizden daha cılız hatta genç bir çocuk geliyor, onu kaldırmayacağı belli yanımızda fakat o taşları kaldıracağız ekmek ve su alacağız diyelim, ertesi gün geliyoruz o çocuk büyük bir iş makinesinin başına şoför olarak geçmiş biz daha birinci taşa gitmeden greyderle hepsini süpürüyor, birinci gün, ikinci gün o suyla, ekmeğe gidiyor, biz aç kalıyoruz. Haksız rekabetin tanımını nasıl yapmalıyız? Haksız rekabet nedir? Kuralları nasıl koymalıyız? Bu kısa konuşmamda bunu yapma imkanını takdir edersiniz ki yok ama elimden geldiği şekilde bu örnekten hareketle yöneticiler olarak ve meslektaşlar olarak ne yapılabilir fikrimi söylemeye çalışacağım.

Bu arada şunu ifade etmekte çok büyük yarar görüyorum; bu tür toplantılar, bu tür çalışmalar bizim özlediğimiz, yapmamız gereken çalışmalardır. Neden dersiniz, bundan tahminen 5-6 yıl kadar önce bizim Odamızda ismi Haksız Rekabet Çalışma Komitesi olan bir komite kurmuştuk. O zaman bu Yönetmelik ortada yoktu ama daha çok reklamdı bizim amacımız; haksız rekabette reklam konusunda bir takım kurallar getirmek istedik ama Oda olarak biliyorsunuz bizim tek başımıza kural koyma yetkimiz yok. Sadece bir yol gösterici, bir hukuk oluşturması belki mümkündü. Bu çalışmayı yaptık, o değerli arkadaşlarımızın çoğu halen burada ve övünerek söyleyebilirim ki bizim o çalışmalarımızda vardığımız sonuçlar daha sonra bu Haksız Rekabet Yönetmeliğinde kullanıldı. Bazıları da inanın aynı cümlelerle yer almış. Neden söylüyorum? Bunun önemi şurada; bizim, sabahleyin Sayın TÜRMOB Başkanının söylediği gibi hep yukarıdan gelen yasayla, yönetmelikle değil de hukukunu kendimizin oluşturduğu uygulayabileceğimiz kurallara ihtiyacımız çok. Bu kuralları biz kendimiz yaparsak, kendimiz uygulayabilirsek o zaman bir sonuç alma şansımız var. Bu nedenle bu Haksız Rekabet Kurulunun çalışmalarını Haksız Rekabet Yönetmeliğini ve bu devam edecek olan, geliştirilecek

olan, Şu anda uygulama zorluğu var, birçok yerde uygulanamıyor, buna da konuşmamda değinmeye çalışacağım, kendi fikirlerimi söylemeye çalışacağım. Gelişmeleri ve bunun hakikaten mesleğimizde adalete doğru bir adım olarak belki bir nebze bir yol aldrabileceğini mit ediyorum.

Bu konuşmada ne yapabilirdim, sizlere ne sunabilirdim diye dŐdndm. Hepimizin aklında herhalde Şu üç tane soru var cevap bulunması gereken, bu çalıŐmaların sonunda ulaŐılması gereken. Haksız rekabet nedir? Haksız rekabet deyince neyi kast ediyoruz? Herkes ne anlıyor bu konuda? Haksız rekabetin sonuçları nelerdir? Nasıl nlenir? Bu Kongrenin bunlara cevap bulması gerektiğini dŐnyorum.

Bana göre, bu tabii çok bilimsel bir tanım değil, hocalarım, akademisyenlerim kusura bakmasınlar, değerli meslektaşlarım beni baęıŐlasınlar, ben kendime göre bu tanımı yaptım. Ben Şunu anlıyorum haksız rekabetten, o demin verdiğim örnekteki gibi; işi aslında yapabilecek bir meslek mensubumuz var fakat bu iş onun tarafından bir türlü yerine getirilemiyor. Diğer kişi hep bu işi yapıyor. Peki, sonucu ne oluyor? Sonucu o ehil kişi, o işi yapabilecek kişinin hem toplam hasıla içinde emeği ve verimi kayboluyor hem de bunun sonucunda belki de toplam olarak mesleğin kalitesinde azalma söz konusu oluyor. Neden? Çünkü bütün meslektaşlarımız kendi yeteneklerini ve becerilerini mükellefin, müşterinin işlerinde bu kadar geniş katılımla kullanabilecekken ve çok daha iyi işler yapılabilecekken büyük bir bölümünü emeği, bilgisi yeterince değerlendirilemiyor. Ve bunun sonucunda da toplam olarak meslek bazı Şeyler kaybediyor, ŐahıŐlar kaybediyor, belki aslında o işi alan da kaybediyor. Nitekim belki bu fazla iddialı bir örnek olabilir ama bana göre dünyada bugün denetim mesleğinin yaşadığı sorun budur. Yani denetim mesleğini mekanikleŐtirip, makineleŐtirdięiniz sürece, zanaattan, bu kelime belki uygun değil, kusura bakmayın daha iyi bir Şey bulamadım ama meslek erbabının kendisinin bilgisini içine katmasından uzaklaŐıęı ölçüde hatalar ve fabrikasyon imalat sonucuyla işte gördüğümüz örnekler ortaya çıkıyor. Yani meslek gerçekten icra ediliyor mu yoksa sadece biz orada biz makinen parçası gibi gidiyor muyuz? Bu bana göre dünyanın bugün yaşadığı sorundur. Bunu nasıl önleyeceğiz, haksız rekabeti? Yasalar, yönetmelik, diğer mevzuatlar bir sürü kurallarımız, kurullarımız var. Ama benim anlayıŐım o ki, bunlar bunun için bir zm değil. Bana göre Şu anda, beni baęıŐlayın, ben azından yeminli mali müşavirler adına konuŐayım çünkü konu baŐlıęında da tasdik ama ister istemez bütün dünyayı örnek vermek zorundayım, bütün mesleği çünkü haksız rekabet deyince hepsini ilgilendiriyor. Bu işte kalayım, yeminli mali mŐa-

virlik işinde kalayım. Bizim bütün koyduğumuz bu önlemler, kurallar hepsi çok güzel, oradaki sözler çok güzel, hukuk çok güzel belki ifade ettik fakat şu anda aramızdan seçip beş kişiyi gönderelim, beşi de ceza alır! Beni gönderirseniz alır, göndermezseniz almaz. Bunun nedeni kuralların çok kötü olduğundan değil, bana göre bunun nedeni şurada; haksız rekabetin tanımlanması, haksız rekabetin kurallar altına alınması yeni başladığımız, yapmamız gereken, yol almamız gereken bir konu ve bunu da mutlaka yapmamız gerekir. Bu yüzden de hakikaten Haksız Rekabet Kuruluna ve kurullarına çok büyük işler düşüyor.

Peki, haksız rekabetin odağında kim var? Biz varız değerli üstatlarım, arkadaşlarım. Hepimiz tek tek bu masada oturan her biri odak, bu konunun odağında, haksız rekabetin odağında. Kime karşı sorumluluğumuz, kimle ilişkimiz var? Birinci olarak yanımızda oturan meslek mensubuna, daha sonra müşterilere karşı sorumluluğumuz var. Bütün bu ilişkiler ağı, daha sonra diğerlerini açıklayacağım ama bu ikisi çok önemli. Bizim için haksız rekabetin asıl cereyan ettiği konu iki meslek mensubu ve müşteri arasında geçiyor. Tabii bunun dışında düzenleyici kuruluşlar SPK gibi, BDDK gibi, tabii Maliye Bankalığı gibi veya diğer Gümrük gibi kamu, yani toplum veya devletin diğer kesimleri, bizim topluma olan sorumluluğumuz, sosyal sorumluluğumuz, meslek kuruluşları yani Odalara ve Birliğimize karşı görevlerimizi yerine getirmemiz, seçme-seçilmeye katılmamız, kurullara girmemiz, haksız rekabet kurullarında görev yapmamız veya komite kuruluşlarında. Bütün bunların hepsi aslında ortasına koyduğunuzda meslek mensubunun bu mesleğe sahip çıkmasından geçiyor. Bana göre haksız rekabetin önlenemesinin en önemli kuralı galiba burada yatıyor. Bütün meslektaşlarımızın bu unvan altında toplanması ve bizim yaşamızın dışında, bizim mesleki yaşamızın dışında, bugün belki aradan uzun yıllar geçti, mutlaka değiştirilmesi gereken çok yön var, yer var, katılmadığımız birçok konu var, anlamadığımız birçok konu var ama ne olursa olsun sonunda bizi yapan bu meslek yasası. Yani 1989'da çıktı bugüne geldi.

O demin bahsettiğim Dünya Muhasebe Tarihçileri Kongresi Başkanı bir hafta önce Yunanistan'daymış bize geldiğinde, o anlattı. Dedi ki, çok içler acısı bir halde Yunanistan'da meslek çünkü yerel meslek kuruluşları neredeyse hepsi sıfıra yaklaşmak üzere. Hep ithal yapılıyor bütün işler, rekabet çok kötü, belki de onların da bir yasası olsa iyi olurdu diye kendi görüşünü söyledi. Yani yasa çözmüyor ama en azından belki yasa değil kendimiz de bunu yapabiliriz ama en azından şu mesleğe girişlerin ve çıkışların mutlaka ve mut-

laka unvanların ortak yaşamızdan kaynaklanması gerekir. Yani bu mesleğe başka bir kuruluş, başka bir örgüt meslektaşların girişine ve çıkışına bana göre şans tanımaması gerekir. Bunu söylerken şunu söylemek istemiyorum; yani bütün her şey TÜRMOB ve Odalar içinde, tamamen kendi içinde olsun, diğer müşterilerle düzenleyici kuruluşlarla, devletle hiç ilişkimiz olmasın, zaten o zaman iş yapamayız. Mutlaka ve mutlaka bizden hizmet bekleyenlerin standartlarına elbette ki uyacağız, bütün şartlarına uyacağız ama mesleğe girişler, mesleki unvanlar bugün bu unvanı beğenmeyebiliriz, olabilir, değiştirebiliriz de belki, başka bir unvan ve unvanlar da olabilir ama sonunda bu bizi yapan yasanın içinden çıkması lazım. Meslek mensubunun bunlara sahip çıkması lazım, yani hem bu işi yapan, hem bu sandalyede oturan kişinin benim kanaatimce bulabildiğim bu, belki fazla hamasi oldu. Yani bu şekilde haksız rekabeti önleriz demek istemiyorum ama şunu demek istiyorum; yani sadece kural koyarak, sadece ceza vererek galiba biz bunu önleyemeyiz. Tüm mesele bu mesleği yapacak olan bu örgüte, bu kuruluşa sahip çıkmak. Yapabiliyorsak kendi yaşamızı kendimiz yapmak. Yani bizim dışımızda yapılmasına müsaade etmemek ya da bütün her şeyi birlikte yapmak.

Ben çok uzattım, çok teşekkür ediyorum. Belki böyle fazla iddialı bir son olacak ama bunu yapmama izin verin. Bana göre bizim sahip çıkmamız gereken konu kendi mesleki örgütümüzü oluşturan kendi kurallarımız, kendi yaşamız diye düşünüyorum. Bu toplantının ve daha sonraki toplantının haksız rekabet konusunda bizlere de ışık tutacağını ve Odalarda bunlara çalışacağımızı taahhüt ediyorum. Umarım uygulanabilecek olan, yani sadece orada duran bir kurallar bütünü değil de hakikaten uygulanabilecek olan, ceza verdiğimizde ya da Kurula gönderdiğimizde bir kişi haksız rekabetle ceza aldığı anda bizim adil olduğumuzu hissettireceğimiz kuralları umarım bu toplantıda ve kongre sonucunda doğar ve biz de uygularız.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Muhasebe İşlerinde Haksız Rekabetin Boyutları ve Unsurları

Feyzullah TOPÇU
İzmir SMMM Oda Başkanı

- Sayın Başkan, Sayın TÜRMOB Yöneticileri, Değerli Oda Başkanlarım, Değerli Oda Yöneticileri, Değerli Meslektaşlar hepinize İzmir Odası adına sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Evet, benden önceki sevgili konuşmacı haksız rekabetle ilgili, kendi alanıyla ilgili görüşlerini ve çözüm önerilerini aktardı. Ben de muhasebe mesleği ile ilgili sadece haksız rekabetin unsurlarını anlatacağım. Haksız rekabet halleri nedir onları anlatacağım. Çözüm önerileri bizden sonraki toplantıda değerlendirilecek, o yüzden bu konuyla ilgili önerilerimiz olmayacak.

Şimdi, her şeyden önce muhasebe mesleğinde uzun süreden beri hep haksız rekabet oluştu ve bu oluşuktan sonra da bu haksız rekabette devam etmeye başladı ve bundan böyle de devam edecektir. Tabii yasa, yönetmelikler ve alınan tedbirler sert önlemler olmadığı sürece de dediğim gibi bu haksız rekabet devam edecektir. Bugün burada bile bir soru sorsak, mesleğin en önemli sorunu nedir diye sordüğümüzde burada oturan arkadaşlarımızın herhalde yüzde 90'ı haksız rekabet diyeceklerdir. Bu yüzden mesleğimizin haksız rekabet unsurlarını incelerken mesleğin incelenmesi aşamasında karşılaşılan temel göstergelerden çıkılması gerekmektedir. Bunların en önemlisi yasal düzenlemeler, toplumdaki yerleşik ahlak kuralları, ahlak ve etik kuralına bakış açısı olmalıdır. Yasal düzenlemeler uygulanabildiği ölçüsünde mutlak iyiye ve doğruya götürür. Maalesef ülkemizde yasalar hukukun üstünlüğü pekiştirilmediği için sadece mesleğimizde değil her alanda haksız rekabet arttı izlenimine ulaşmaya başlamaktadır. Çünkü aldatma, çalma, dolandırma gibi eylemler yasalarla bağlanırken nitelikleri itibarıyla doğruluk, fazilet, fedakarlık gibi değerlerin yasada bağlanması neredeyse olanaksızdır. Genel itibarıyla uygulamada karşılaştığımız haksız rekabet unsurları şöyledir:

Mevcut şartlar altında rekabet etmek durumunda kalan meslek mensuplarının birbirine olan karşı olan rekabet haksız rekabet.

Meslek mensubu dışındaki kişilere karşı yapmış oldukları farklı uygulamanın yarattığı haksız rekabet.

Ruhsat kiralama ya da kullandırmanın yarattığı haksız rekabet.

Yasal düzenlemeden kaynaklanan haksız rekabet.

Reklam yoluyla haksız rekabet.

Gelişen ekonomilerin yarattığı haksız rekabet.

Güçlülere kaynaklanan haksız rekabet gibi çeşitli unsurlar mesleği olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm bu haksız rekabet unsurlarından bazıları boyutları itibariyle yarattığı etkilerden dolayı daha öne çıkmaktadır.

Bu unsurlara sırasıyla baktığımızda; ücret tarifesi kaynaklı haksız rekabet. Bu başlık altında dikkat çeken unsur asıl ücret tarifesi altında iş kabulleri. Yine meslek mensubu alınan ücreti yine düşük tarifeden aldığı ücreti serbest meslek makbuzuna ve faturaya düşük ücret olarak yansıtması. Ücret tarifesinin yarattığı haksız rekabet, bununla ilgili de bizim İzmir Odasının görüşü şu; evet, şu anda ortalıkta dolaşan birkaç tane ücret tarifesi var. Bakanlığın ücret tarifesi var, buna bağlı olarak da bazı odaların kendilerinin çıkartmış olduğu tarifeler var. Yani bu ücret tarifesiyle ilgili kesin bir düzenleme yapılması gerekir. Bununla ilgili bizim görüşümüz şu doğrultuda ve bunu da biz beş yıldan beri yapıyoruz ama biraz eksikleri var bizim ücret tarifesinin ama bu önümüzdeki süreç içerisinde İstanbul Odası bir düzenleme yaptı, dağıttı geçen ki başkanlar toplantısında, onu da örnek olarak bazı yeni düzenlemeler yapacağız. Bizim görüşümüz şu doğrultuda; yani ücret tarifesini ne Bakanlık ne de TÜRMOB çıkartmaması gerek. Ücret tarifesini Oda kendileri yapmaları gerekiyor. Çünkü en iyi üyenin profilini o bölgenin, o ilin mükellef profilini, asgari geçim indirimini, yaşam koşullarını en iyi bilen kendi ilin Odasıdır. O yüzden bu yetkiyi Odalara vermek lazım. Yani böyle bir şey olduğu zaman mesela geçen bir aydan beri yaptığımız bir çalışmada merkezde uygulanan ücretle ilçelerdeki ücret bile farklıdır. O halde şu ana kadar bütün yayınlanan asgari ücret tarifelerinin tamamı bence gerçeğe uygun değil, gerçeği de yansıtmıyor. Bu sebepten dolayı da üyeler arasında haksız rekabeti doğuyor. Benim buradaki görüşüm mutlaka dediğim gibi önümüzdeki yıl Odalar kendi tarifelerini kendileri belirlemeli ama biraz önce söylediğim doğrultularda.

Yıllarında talep edilen defter tasdik ücreti; arkadaşlar bu konuyla ilgili ben uzun süreden beri de dillendiriyorum hatta bu çok fazla ilişkilendirildi, yasal olmayan bir şeyi alıyoruz. Defter tasdik belgesi karşılığında aldığımız ücretler bence yasal değil ve bu mesleğin saygınlığını düşürecek noktaya gelmiştir. Biz bu işten kurtulmamız gerek. Yani defter tasdiki adı altında ücret toplamak kamuoyunda bizi yıpratmaya başladı, hatta basında da bu aralar çok fazla yer aldı, Antalya bölgesinde çok fazla dillendirildi. Ama bu daha çok ileri noktaya taşınırsa gerçekten bu bizi zor duruma düşürecektir. Biz bir an evvel bu defter tasdik işinden vazgeçmemiz lazım. Ha bununla ilgili bizim giderlerimiz var mı, belgesiz giderlerimiz var mı? Var. Hepimiz bunu birlikte yaşıyoruz. Bunu ücret tarifesine ilave etmek üzere çözebiliriz. Bu bir görüş, bunu yine başkanlar toplantısında yine kendi bölgelerimizde yapacağımız başka bir yöntem de olabilir. Mutlaka karşılıksız ödediğimiz bu giderleri tahsil etmemiz gerekiyor ama bunun yolu defter tasdiki adı altında aralık ayında alınan ve karşılığında belge verilen bir ücret olamaz. Bu bizim ayıbımızdır, bunun mutlaka örgüt olarak, TÜRMÖB olarak bu işi çözüp, bunu bir prensip kararına getirmemiz lazım. Evet, bunu bir Oda Başkanı olarak söylemem belki de bir tuhaf kaygıdır benim için. Çünkü tam seçimler arifesinde böyle bir şeyi dillendirmem yanlışdır ama doğru şeyleri yapmak lazım.

Tahsilat sorunu; şimdi haksız rekabeti körükleyen nedenlerden birisi de tahsilat sorunu. Bu konuyla ilgili kesin yasal düzenleme, kesin çözüm olmadığı sürece bu haksız rekabet sürekli devam edecektir tahsilatla ilgili. Tahsilatla ilgili hem TÜRMÖB'un hem Odalarımızın görüşleri var ama maalesef bu konuda Bakanlıkla gerekli diyalog kuramadığımız için, evet, bu işi halledemedik. Ama bu iş devam ederse ve tahsilat oranı bu şekilde düşmeye başlarsa haksız rekabet çok fazlalaşır. Sebebi de meslek mensupları tahsil edemediği rakamı yeni bir iş almak için uğraş veriyor, alırken de fiyatı düşürüyor. İşte bu da bir haksız rekabete konu oluyor. O yüzden gerçekten de biraz önce söyledim haksız rekabet evet birinci sorunumuz olabilir ama belki bire yakında, belki ikinci sırada tahsilat sorunu var. Bu konuyu bir köklü çözüm ile halletmemiz lazım ve yasal bir düzenleme bu konuda yapılması gerekiyor.

Meslek mensuplarının standartlarından kaynaklı haksız rekabet; meslek mensupları standartlarını irdelediğimizde eğitim standardı ve hizmet standardı gibi bazı standartların yasa ile belirlenmesinden dolayı haksız rekabete neden olan unsurlardan birisidir diyor. Burada şu var; mesele Haksız Rekabet Yönergesinde meslek standartlarına uymayana uyarma cezası var veya haksız rekabet fiili oluşmuştur diyor. Ama bizim meslek standardı ile ilgili bir düzen-

lememiz yok. Yani burada bir çelişki var, bu çelişkiyi de düzeltmemiz lazım. Yani olmayan bir şeyi burada talep ediyoruz. Bunu mutlaka düzeltmemiz lazım.

Bunun dışında özellikle meslek eğitimi temel ilkelerden olan meslek yeterlilik ve özene uymayan bazı konulara değinmek istiyorum. Odalarımızın yaptığı meslek içi eğitime katılmayan, fiziki reklam, nitelikli eleman ve teknik donanımına sahip olmayan ofislere hizmet veren, zamanından önce ya da sonra kayıt yapan, uydurma hesaplar kullanan, az vergi çıkartan, bilançoğu maskeleyen, değerlendirme hileleri yapan kısaca mesleğin kabul edilir standartlara uygulaması için gereksinim duyan, bilgi-beceri, tutum ve davranışlarda yeterli olmayan bir meslek mensubu ile bütün bu standartları, eylemeleri yapmayan mesleğin temel özelliklerini barındıran diğer meslek mensuplarına karşı ciddi bir haksızlık yaratmaktadır. Bu konuyla ilgili de gerekli tedbirlerin alınması lazım. Bu konu çok fazla gündem oluşturmaktadır. Bununla ilgili mutlaka bir eğitim çalışması da yapılması lazım.

Kamu denetim yüzde 5 olması sebebiyle, buradaki konu şu; evet, Türkiye'deki denetimin yüzde 5 civarında olması bazı meslek mensupları arasında hatta mükelleflerimiz arasında da haksız rekabet oluşturmaktadır. Bunun birinci sebebi, şöyle baktığımızda denetim gören bir mükellefin profiline baktığımız zaman bu mükellef mutlaka bundan sonraki aşamada, eğer denetim geçirmişse hatta ceza da almışsa bir sefer mali müşavirliğe bakışı, vergiye bakışı, muhasebeye bakışı değişiyor. O yüzden denetim çok önemli, bu denetim oranının artırılması çok önemli. Ne kadar fazla denetim yapılırsa bu konuda mükelleflerin muhasebeye olan bakışı ve mali müşavirliğe olan bakışı değişecektir. Bunun yanında yine denetim veren mali müşavirin de disipline edilmesi açısından çok önemli. Yani yıllardır hiç denetim vermemiş bir mali müşavirle sürekli denetim veren bir mali müşavir arasında çok fark vardır, mutlaka bu konuda Bakanlığın denetim oranını biraz daha artırmasında fayda var.

Ekonomik krizin etkileri de haksız rekabette çok önemli. Bu konuda geçmiş döneme baktığımızda iki yıldır 2008'den beri yaklaşık 100 bin civarında işletme kapanmış. Bu kapanan işletmelerin çoğu da küçük ölçekli, kobi niteliğinde olan işletmeler. Peki, bunlar kimin müşterisiydi? Bizim müşterimiz. Sebebi de ekonomik sıkıntıdan dolayı kapandı. Açılanlarda sayı çok az. Durum böyle olurken ama meslek mensubu sayısında artış fazlalaşıyor, sürekli gidiyor. İyi ki TÜRMOB, o zamanki yöneticilere teşekkür etmek lazım, yani bu staj başlangıç sınavı koydular, orada aslında mesleğin önünü kestiler, mesle-

ğe girişi kestiler. O doğru bir karardı, bu kararı alan yöneticilerimize kutlamak lazım. Eğer o kararı almamış olsalardı şu anda hem ekonomik krizin de etkileri hem de buna bağılı olarak işe başlayan meslek mensubu sayısı fazla artış sebebiyle inanılmaz şekilde haksız rekabet fazlalaşacaktı. Doğru bir karardı, bu aslında mesleğin yapılmasıyla ilgili bir karardır, bu kararı bundan böyle de dillendirmek lazım hatta belki de biraz daha sertleştirmek, biraz daha önlem alıp biraz bu geçişleri daha aza nasıl çekebiliriz onun da hesabını yapmak lazım. Belki de bölgelerde yine Odalara verilen yetkiler doğrultusunda eczacılarda olduğu gibi veya başka işletmelerde olduğu gibi eğer bir bölgede bir meslek mensubu serbest çalışmak için başvuracaksa Odaya başvurması lazım. Oda bununla ilgili planlama yapması lazım. O plan doğrultusunda evet siz, mesela İstanbul'da Kadıköy'de değil de işte bilmem Sarıköy'de açabilirsiniz. Çünkü Kadıköy'deki meslek mensubu sayısı fazla. Bunu da ilerde konuşmamız lazım. Ve bu büyükşehirlerde olacak, bununla ilgili de bir çalışmak lazım. Çünkü bir zamanlar siz başlangıç şeyi koyduğunuzda herkes "olur mu öyle şey" diyorlardı ama oldu, faydasını gördük. Bu tür planlamaların da mutlaka yapılması lazım.

Yeni işe başlayan meslek mensupları dolayısıyla yeni işe başladıkları için hem büro giderleri hem diğer giderleri hem de iş bulamamak kaygısı yüzünden de yarattıkları bir haksız rekabet var. Yine bu arada mevcut işleri devam eden meslek mensupları iş kaygısı yüzünden, işte dışarıdan yapılan saldırılara karşı onların da yarattıkları bir haksız rekabet var. Bunun dışında yine biraz önce söylediğim gibi yine meslek standardı ile ilgili bir yönetmelik olmadığı için kapasitesinin üstünde iş kabulü yapan meslek mensupları var. Bununla da ilgili mutlaka bir tedbir almamız lazım, bununla ilgili bir standart koymamız lazım. Yani şöyle müşteri bildirimini açısından baktığımız zaman İzmir'de bazı ilçelerde 300-400 tane defter tutan mali müşavirler var. Bunu gördük yani. Bunun bir standardı olması lazım. Bu arkadaşlarımda üç tane personel çalışıyor, bu üç personelle, kendisi ile dört; 400 tane beyanname her ay sonu verilemez. O yüzden bunun da bir standardının düzenlenmesi lazım.

Bunun dışında yasa, yönetmelikleri yeteri kadar bilmeyen meslek mensuplarının bilmeyerek işledikleri haksız rekabet suçları var. Bunun için de mutlaka çok önemli bulduğumuz Etik Yönetmeliği, Haksız Rekabet Yönetmeliği, Çalışma Usul ve Esasları ve Disiplin Yönetmeliği mutlaka her Oda kendi bünyesinde bu konuda bunları birleştirip hem bir kitap çıkartmalı hem de bu konuyla ilgili zaman zaman eğitim vermeli. Yani bilmediklerinden bu tür haksız fiillere karışan meslek mensuplarımız var.

Ruhsat kiralama ve reklam yoluyla haksız rekabet; bu da çok yaygın. Yani bazı işte geçici maddelerden alan meslek mensupları bankalarda müdür muavinliği, muhasebecilik yapan arkadaşlar biliyorsunuz geçici maddeyle aldılar. Bunlar belli bir yaşta, kendileri yapma şansları yok. Bu yöntem çok fazla olmaya başladı son dönemlerde. Kendi ruhsatını kir alıyor, kendisi de zaman zaman uğruyor bunun karşılığı ücret alıyor. Hatta bu bazen kendi artık hesaplarını korumak için kira sözleşmesi yaparak bu sözleşme üzerinden yapmaya başladılar. İzmir’de birkaç tane böyle olay yaşadık. Bunların yarattığı bir haksız rekabet var. Yine geçici men, Disiplin Yönetmeliğinin burada eksik olması, uygulama alanı bulmaması nedeniyle işte altı ay veya bir yıl geçici men alan arkadaşlar maalesef yine işlerini devam ettiriyorlar. Bu da aslında bir haksız fiildir, bununla ilgili de gerekli düzenlemelerin yapılması lazım.

Reklam yoluyla yapılan haksız rekabet; bu çok boyutlu. Özellikle büyük illerde meslek mensupları sıkıştığı zaman ilk başvurdukları şey; reklam! Bunun da önünü kesmemiz lazım. Mesela İzmir’de geçenlerde tirajı çok yüksek bir gazetede bir ilan gördük. İlan aynen şu şekilde; “Kriz nedeniyle bürosunu kapatmak zorunda kalacak olan mali müşavirler, muhasebeciler, belgesizler sizleri sözleşme ile bünyemize alıyoruz. 25 ve üzerinde mükellefi olanlar tercih edilecektir.” Bu ilan! Bunları maalesef yaşıyoruz, bu arkadaşımız şu anda Disiplinde ama buna benzer, evet, evet tespit ettik. Şu anda işlem görüyor arkadaşımız Disiplin Kurulunda. Buna benzer çok fazla ilanlar var. Bunun dışında diğer bir örnek de meslek mensuplarının bastıkları kartvizitlerin arkasında. Bilirkişilik, eksperlik, kayyumculuk, takipçilik, kredi çıkartma ve takip işleri, belediyeler, kamu kuruluşları her türlü iş çözümleri hatta bazılarında ‘çok hızlı şirket kurulumu’ gibi ibareler var. Bu da son zamanlarda fazlalaştı. Bununla ilgili de gerçekten çok fazla haksız fiiller oluşmaktadır.

Tabela standardı uygulama biçimi; evet bununla da ilgili mutlaka bir standart uygulanması lazım. İşte genelde gittiğimiz illerde, İzmir’de de oluyor, büyük şehirlerde çok fazla oluyor, işte neredeyse iş hanının bir boydan öbür boya kadar ışıklı reklam yaptırmış. Böyle bir şey olmaması lazım. Bunun belli bir standardı olması lazım, belli bir rengi var zaten, böyle bir çalışmamız da zaten var. Ama ölçüler açısından işte ışıklı olur mu olmaz mı buna kesin ifadelerle belirtilen bir yönetmelik hazırlanması lazım. Hem çevre kirliliği de yaratıyor ama özellikle küçük ilçelerde bu çok ses getiriyor hatta bu konuda elimizde çok fazla küçük ilçelerde bize gelen şikayetler var.

Yine yeminli mali müşavirlerin bağımsız denetim firmaları ve denetim müşavirliği unvanı altında çalışma yapan firmaların yarattığı haksız rekabet var.

Bununla ilgili özellikle serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımız yeminli mali müşavir olunca yaptıkları iş, yeminli mali müşavir olarak, yani oturduğu büro ekonomik olarak belli bir seviyeye gelmeden bürolarını devretmiyorlar. Ve bu uzun süre bu bürolarını devam ettiriyorlar. Bu bir yanlışlıktır mutlaka bununla ilgili arkadaşlarımız duyarlı olmaları lazım. Bu bütün büyük illerde çok fazladır. Bunun sadece serbest olan arkadaşlar yapıyor, bunu yapmaları yanlıştır. Bu konuyla ilgili de düzenleme yapılabilir mi? yapamıyorsunuz, çünkü gittiğinizde orada ruhsatlı bir arkadaş devam ediyor. Bürolar yan yana bir tarafta yeminlilik yapıyor bir tarafta da mali müşavirlik devam ediyor. Bu aslında ahlaki olarak, etik olarak yanlıştır. Bu tür uygulamalardan vazgeçilmesi gerekir.

Bağımsız denetim firmalarının oluşturdukları anahtar teslim işlerle ilgili haksız rekabet; bu da yeni bir şey, yaklaşık üç yıldan beri özellikle o beş büyükler, buna bağlı olarak diğer bağımsız denetim şirketleri. Artık onlar da herhalde farkına vardılar birkaç farklı kadrolar iş merkezlerinde birinci katta defter tutuyorlar, ikinci katta müşavirlik yapıyorlar, üçüncü katta tam tasdik yapıyorlar. Tabii bunlar kurumsallaşmışlar, bunu çok yaşıyoruz. Gittikleri yerde firmalarla konuşurken, “hiç gerek yok ki işte biz müşavirliğini yapıyoruz, tam tasdiki yapıyoruz. Bırak defteri de biz yapalım, bizim ekibimiz var” diyorlar. Bu şekilde bir haksız rekabet oluşuyor. Bunlara mutlaka bir çözüm bulmamız gerekiyor.

Yine bunların dışında yönetim müşavirliği unvanı altında firmalar çoğalmaya başladı. Yatırım teşviki, kapasite raporu, kobi destek kredi bu konuda firmalara farklı taahhütler sunarak, ha bunun yanında sizin mali müşaviriniz kimmiş, Ahmet, bu işleri biliyor mu? Bilmiyor. O zaman defterinizi getirin de tutalım filan. Onların da bu konularda yarattıkları haksız rekabet var.

Yine bu belki söylediğim şey TÜRMOB’un bence eksikliği. Meslek bu konuda açık. Yani 3568 sayılı yasa 2. madde şunu söyler, bu işler serbest ifa edilir, serbest yapılır diyor, serbest bürolarda yapılır diyor. Yani bağımlılar burada serbest meslek ifa edemezler diyor. Sadece bağlı buldukları firma bordolu olduğu firmalarda onların muhasebe işlerini yapar denmesine rağmen zannederim yani bu konuda kesin söylemeyeyim ama eğer böyle bir karar varsa TÜRMOB’un bu eksikliği, TÜRMOB Yönetim Kurulu kararı ile bizden fazla şikayetlerde imza yetkisi vardır. Yani ne oluyor? Bu bağımlı arkadaşlar grup şirketleri var üç veya dört tane hepsinde 10’ar gün, 5’er gün filan bordrolu gözükyorlar ve beyanname gönderiyorlar. Bu da bir haksız fiil değil mi? bunun da tedbirini almak lazım. Yani bu konuda benim bildiğim

TÜRMOB'un Yönetim Kurulu kararıyla yapıldı, inşallah böyle bir şey yoktur. Ben öyle biliyorum, dediğim gibi kesin değilim ama benim duyumum bu noktada. Eğer tekse o zaman Oda olarak biz hata yapıyoruz. Bu konuda Başkanlar Kurulunda yapacağımız toplantıda bunun kararını alacağız o zaman, bunun tedbirini alacağız.

Hizmet ve müşterinin yarattığı haksızlıklar; bu çok önemli. Bir sefer bizim hizmet verdiğimiz karşımızdaki müşterilerimiz gerçekten çok bilinçsizler. Ben toplantılara katıldığımda hep şunu söylerim; bir sefer mali müşavirden veya yeminli mali müşavirden beklentileri nedir, ne isteyecekler bunu bilmiyorlar. Bunu bilmedikleri sürece orada mali müşavirin yaptıkları işleri denetlemedikleri, istediğini bilmediği sürece burada bir haksız fiil oluşuyor. Yani bunun dışında onlar için en iyi mali müşavir bir sefer az vergi verdiren, angaryayı kabul eden mali müşavir iyi bir mali müşavirdir. Bunu onlardan özellikle, bu karşımızdaki esnaf odalarında, TOBB'la bu karşılıklı sektörde mutlaka Odalar olarak bir araya gelip mutlaka bu işi konuşmamız lazım. Bunları anlatmamız lazım, bunlara bu kültürü, muhasebe kültürünü öğretmemiz gerek. Çünkü karşı tarafta sadece işte evraklarını aldığı, mali müşavir geldi evrakları yaptı, beyannameyi yaptı gönderdi, KDV çıktı ya da çıkmadı onun bilgisini alıyor. Onun dışında bir şey almıyor. Yani ay sonunda mali müşavirin, beyefendi getirin, bakın hesaplarımıza stoklarımız tutuyor mu, cari hesaplarımız tutuyor mu bir analiz yapın. Şirketin durumu ne durumda demediği sürece işte biraz önce söylediğim hep işte onlar maddiyata baktıkları için az vergi verelim, mali müşavir az ücret verelim ama bu angarya yükleri verelim anlayışı olduğu sürece maalesef bu alanda çok fazla haksız rekabet olacaktır.

Bunun içinde bilinci mükelleflerimizin kendi Odalarında bilinçlendirilmesi. Bu konuda tüm Odalar elinden gelen katkıyı koymaya hazır. İkincisi, Odalarımızın başlatmış olduğu sürekli eğitimin daha organize, yaygın şekilde zorunlu hale getirilmesidir. Aksi halde ne haksız rekabetten ne de etikten bahsetmek mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, İzmir Odamıza bir yıl içinde haksız rekabetle ilgili yapılan şikayetlerin dökümünü sizlere sunmak istiyorum. Yani arkadaşlarımız sağ olsun, teşekkür ediyorum kendilerine, kurula söyledim bir yıl içerisinde hangi konularla ilgili bize şikayetler gelmiş onları bana sınıflandırdılar adet olarak, biraz önce sizlere saydığım konuların hepsi var. Şimdi ruhsat kullandırma şikayetleri 71 adet, bir yıl içerisinde. Sosyal Güvenlik kurumundan gelen usulsüz SSK'lı girişler 6 adet, mükelleflerin evrak, belge ve defterlerini iade

etmeme şikayetleri 57 adet, haksız unvan kullandırma 5 tane, haksız kuruma yapılan ücret, reklam, devir işlemleri 6 adet, sahte evrak ve imza kullanma 1 adet, zimmet şikayetleri 18 adet, meslek yasasına uygunsuz çalışma 24 adet, vergi kaçırma, önleme, yardımcı olma, naylon fatura şikayetleri 16 adet, resmi kurumlara yapılan usulsüz vergi levhası tasdikleri 25 adet, beyanname ve bildirim verme şikayetleri 36 adet, Haksız Rekabet Kuruluna yapılan ücret, reklam, devir şikayetleri 6 adet. Toplam 265 adet haksız rekabet kuruluna dosya gelmiş. Bunun dışında yine bizim kurulumuz yönetim kuruluyla birlikte iş paylaştık, sağ olsun kendilerine teşekkür ederim. Elektronik ortamda yapılan her türlü devir sözleşmelerinin tamamı Haksız Rekabet Kurulu tarafından aranıyor, yani bir şikayet olsa da olmasa da aranıyor, defteriniz niye gitti, herhangi bir şikayetiniz var mı, önce defteri giden arkadaşımız veya müşaviri giden arkadaşımıza ondan sonra alan arkadaşımıza soruluyor. Bundan sonra yapacağımız iş de mutlaka yeni iş akdi yapan mali müşavir arkadaşımızdan sözleşme isteyeceğiz. Önümüzdeki süreçte yapacağımız işler bunlar.

Son olarak şunu söyleyebilirim; haksız rekabet yoluyla elde edilen kazanç kısa sürelidir, yasal değildir ve ahlaki boyuttan yoksundur. Konuşmama son verirken bu Kongrenin hazırlanmasına katkı koyan Haksız Rekabet Kurulu Başkanı Sayın Yahya Arıkan ve Kurul üyelerine ve emeği geçen herkese teşekkür eder, saygı ve sevgilerimi sunarım.

Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Feyzullah Topçu'ya Muhasebe İşlerinde Haksız Rekabetin Boyutları konuşması için teşekkür ediyoruz.

Efendim üçüncü konuşmacımız Fatih Dural Bey Vergi Konseyinde olduğu için gelemediler. Şimdi birkaç cümle müsaadenizle söylemek istiyorum. Ondan sonra da tartışma bölümünü açacağım.

Bildiğiniz gibi 3568 sayılı Yasaya göre Odalarımızın görevlerinden biri de haksız rekabeti önlemek ve bu amaçla da 21. 11. 2007 tarihinde Resmi Gazetede SMMM ve YMM mesleğinde Haksız Rekabet ve Reklam Yasası Yönetmeliği yayınlanmış, yürürlüğe girmiş. TÜRMOB'da da Sayın Yahya Arıkan'ın Başkanı olduğu TÜRHAİK, Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu, Odalarımızda da oluşmaya başlayan, tamamında yakın gelecekte göre-

ceğimiz yönetim kurullarına bağlı haksız rekabet kurulları ve onların incelemesi sonucunda da disiplin kurullarında sonuca ulaşma şeklide süreç başlamıştır. Yine hatırlarsanız sempozyumlarda daha önceki toplantılarda birlikteyken söylediğim cümleleri söylemeyeceğim, ilave bir şeyler söyleyeceğim sabrınıza sığınarak. Sadece 3 dakikanızı alacağım.

Dikkat ederseniz bu haksız rekabet kurulunda haksız rekabetin başlıklarını meslek mensupları arasında ve iş sahipleriyle ilişkilerde haksız rekabet, ücret ve diğer mali nitelikteki uygulamalarda haksız rekabet, reklam yoluyla haksız rekabet var. Ben ücret ve reklam yoluyla haksız rekabete girmeyeceğim, çok da ihtisas alanım değil. Ama özellikle meslek mensupları arasında ve iş sahipleriyle ilişkilerde haksız rekabet konusunda meslek mensuplarının bir iş yaratmaları gerektiğini söyleyeceğim. Daha önceki toplantılarımızda bu işin derecelendirme uzmanlığı, değerlendirme uzmanlığı gibi konular olduğunu söyledim. Sabah ki Sayın Masum Türker Bey'in konuşmasında satır arasında da bir cümle yakaladım. O ifade şuydu; denetim işinin, evet bugüne kadar muhasebe denetimi konusu olduğunu ama bunun yanında gelecekte IP denetimi olacağını söyledi. O nedenle bir iş daha çıktı karşımıza; muhasebe denetimi yanında IP denetimi. İlave birkaç cümle söyleyeceğim. Biz artık üniversitede öğrencilerimize muhasebenin tanımını yaparken parasal iş olgularının derlenmesi, kaydedilmesi, raporlanması ki finansal tabloya kadar olan aşamayı geçiyoruz, bunun yorumlanması ve işletmelerin ileride karşı karşıya kalacakları risklerin gösterilmesi şeklinde tanımını genişlettik. Çünkü gördük ki, sadece işletmelerin finansal tabloları düzenlemeleri yeterli olmuyor, artık dünya işletmeleri gelecekteki ile ilgilenmeye başladı. Bunun bizim dilimizdeki karşılığı bütçelerini yapmaları ve işletmelerin bütün fonksiyonlarının iş hayatında karşı karşıya kalacakları riskleri ölçme yeteneklerinin olması, bu riskleri yönetmeleri gerekiyor. O zaman bizim meslek mensuplarına risk yöneticiliği şeklinde bir meslek daha, bir eklemek kapısı daha çıkıyor. Bunu da hatırlatmadan geçmek istemedim.

Şimdi sözlerime ben son veriyorum, bu oturumun ikinci etabında kendinizi lütfen tanıtarak söz almak isteyenleri not alacağız ve ister konuşmacılarımıza ister kendi fikirleri şeklinde bir yarım saatlik bölümümüz var onu uygulayacak. Buyurun efendim, adınızı, soyadınızı söyleyin.

İslam DOĞAN
Yalova SMMM Oda Başkanı

- Sayın Hocam, Sayın TÜRMOB Yöneticileri, sayın oda başkanlarım, değerli meslektaşlarım hepinizi Yalova SMMM Odası adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sağ olsunlar birçok meslek Odamız yayın organlarını bizlere de gönderiyorlar, elimizden geldiğince okumaya çalışıyoruz. Odalarımız yayın organlarının çoğunda birçok mesleki sorunlarımız işleniyor, tespit ediliyor ve çözüm yolları öneriliyor. Bu yayın organlarının neredeyse hepsinde ilk iki sırayı benim tespitim tahsilat sorunu ve angaryalar oluşturuyor. Yine sağ olsunlar bazı YMM Odalarından az da olsa birkaçından, onlardan da geliyor. Onları da okumaya çalışıyoruz. Bu YMM Odalarından gelen yayın organlarında angarya ve tahsilat sorununa rastlanılmaması dikkatimi çekti benim. Yine bu tip toplantılarımızda aşağı yuları 15–20 yıldır gelip gidiyorum, yine YMM üstatlarının angarya ve tahsilat sorunuyla ilgili konuşmadıklarını anlamaya başladık. Yani sorunlarımız mı başka, sorunlarımızın öğeleri mi başka onu bir türlü anlayamadım. Hem Genel Başkanımız hem sayın meslek önderlerimiz sık sık konuşmalarında yeni iş alanları açmaktan bizlere söz edip dururlar. Ama biz her yeni olayda isyanımız, feryadımız aynıdır. Yine angaryalar, yine tahsilat sorunu! Angaryalar neyse de bu tahsilat sorununu bir türlü anlamıyorum. Bugün burada haksız rekabet ve meslek etiği konusunu konuşuyoruz. Bu konularda birçok meslek önderimiz güzel ve büyük emeklerle çok güzel çalışmalar sundular. Haksız rekabet meslek yasamızda, yönetmeliklerimizde açıklanmış, uymayanların disiplin cezası ile cezalandırılmaları diye hüküm altına alınmıştır. Disiplin Yönetmeliğimizde sözleşme yapmamak, asgari tarifeye uymamak, bedelini almadan hizmet sunmak, sözleşme feshinde veya iş kabulünde devir-teslim tutanağı yapmamak haksız rekabet sayılır. Bu kurallara uymayanlar disiplin cezasına muhatap olacağı belirtilmiştir. Peki, soruyorum; sözleşme yapan, asgari ücret tarifesine uyan ve bedelini almadan hizmet sunmayan bir meslek mensubunun nasıl tahsilat sorunu olur? Benim de bir meslek mensubu, benim tahsilat sorunu var diyorsa haksız rekabet yapmıştır ve meslek yasasına uymamıştır. Ayrıca disiplin suçu işlediğini, itiraf etmiştir, şayet Odası bir şey yapmıyorsa TÜRMOB Disiplin Kurulu harekete geçmelidir. Bir meslek mensubu emeğinin değerini almadan ne kadar süre müşterisine hizmet eder? Eğer bilerek müşterim benden başkasına gitmesin, nasıl olsa bir gün tahsil ederim diyorsa haksız rekabet suçu işliyordur. Yok, müşterimin durumu iyi değil, iyilik ediyorsak örf ve adetlerimize göre iyilik gizli yapılır. Bir

Odamızın yayın organında tahsilat sorunu tartışılıyor, aklımda doğru kaldıysa özetle şunlar yazılıyor. Tahsilat sorunumuz dayanılmaz rakamlara ulaştı, ilimizde meslek mensuplarının tahsil edemediği 36 milyon TL olmuştur. Tahsilat sorunumuzu Odaların çözmesi konusunda formüller geliştirmeliyiz. Alacaklarımızın tahsili için iş bırakacağız. Meslek mensupları greve gidiyor. İş bırakma ya da grev önerimiz Türkiye genelinde ve TÜRMOB nezdinde geniş yankı uyandırdı. Yerel ve ulusal basında muhasebeciler greve gidiyor başlıkları. 15 yıldır Yalova Akademik Meslek Odaları Birliği Başkanlığını yapıyorum ben aynı zamanda, bizim dışımızda akademik seviyede eğitim almış hiçbir odadan böyle bir şikayet duymadım. Siz doktorların, bizler muayene ücretlerimizi alamıyoruz bu nedenle iş bırakacağız dediklerini de duymadım. Sonuç olarak, hizmetin bedelini almadan veya alamadan hizmet sunmak haksız rekabettir ve disiplin suçudur. Hizmetinin bedelini almadan veya alamadan hizmet sunmuş veya sunan bir meslek mensubu aşağıdaki bilgilerden dolayı birden fazla disiplin suçu işlemiştir. Sözleşme yapmamıştır, sözleşmenin icra dairesine ibrazı haciz sebebidir. Asgari ücret tarifesine uymamıştır, asgari ücret tarifesinde sıfır rakamı yoktur. Hizmetini almadan iş yapmak yasaktır ayrıca. Önüne büyük hedefler koyan bir meslek örgütü artık böyle basit sorunları tartışmamalıdır, haksız rekabeti bırakıp haklı rekabetler nelerdir ve nasıl yapılır tartışmalıdır.

Kongreye başarılar diler, Yalova SMMM Odası olarak hepinizi saygıyla selamlarım.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Değerli katılımcılar, değerli oda başkanları ve oda temsilcileri ve odalarımızın bu konuyla ilgili kurul üyeleri hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle soru anlamında değil konuşmacılara katkı olacak bir iki bilgi için söz aldım. Öncelikle bu Kongrenin hazırlanmasına vesile olan ve TÜRMOB'un da çalışma gruplarına giren Haksız Rekabet Kurulu Kongresini bugüne getiren Kurul Başkanı başta Yahya Arıkan olmak üzere bütün kurul üyelerine teşekkür ediyorum. Gerçekten ihtiyacımız olan çok anlamlı bir çalışma döneminden sonra bu çalışmalarının güzel bir kongreyle hep beraber süslemiş bulunmaktayız. Mesleğin çok ihtiyacı olan konulardır bunlar, konuşulması

gereken konulardır. Yönetmeliğin de çıkmış olmasından, bu kurulun da kurulmuş olmasından ihtiyacımız olan konuları tartışmaya başladık.

Yönetmeliklerimize baktığımız zaman eski yönetmeliklerde Disiplin Kurulu Yönetmeliği ile Çalışma Usul Esasları Yönetmeliği birbiriyle çok yakından ilgili alakalı ki tek yönetmelikti. Tabii bunların arkasından Haksız Rekabetle Mücadele Yönetmeliği ile Etik Yönetmenliğimiz yetişti ve bu dört yönetmelik yaşanan sıkıntılarda birbirinin ayrılmaz parçalarıdır. Onun için bunları tartışmaya devam edeceğiz, konuşmaya devam edeceğiz çözümleri bulana kadar. Bulduğumuz çözümler olacak ama başka sorunlar çıkacak bu sefer o sorunları çözmeye çalışacağız. Görevimiz bunlar tabii.

Haksız rekabet daha ziyade mesleğin uygulanışı sırasında sayın konuşmacılarımız da dile getirdi, müşteri kabulü ve bunun ücretlendirilmesi noktasında çok had safhada ortaya çıkıyor ve görülüyor. Konuşmacılarımız kendi cephelelerinde Odalarında yaşadıkları sıkıntılar ve tespitleri doğrultusunda önerilerini getirdiler. Tabii ki ücret konusu gerçekten bu sistem devam ederse, yani Türkiye genelinde bir genel tarife konusu olarak devam ederse bunun artık zamana endeksli, zamanla ölçülebilir ve hizmetin karşılığına göre adlandıracağımız, karşılığını koyabileceğimiz bir ücret tarifesi olması lazım. İstanbul SMMM Odamızın bu konuda çok anlamlı bilimsel bir çalışması vardır. Biz buna 55. Başkanlar Kurulu Toplantısında da tartıştık. Ufak tefek eksiklikleri, tamamlanması gereken hususlar vardır. Yaşadığım sekiz yıllık genel sekreterlik, oda yöneticiliği ve şu andaki görevimde destekleriniz ölçüsünde bu tarife biraz ihtiyaçlara cevap verebilecek ve çözüm olarak görünen bir örnektir. Geliştirilmesi lazım. Bu önümüzdeki günlerde biraz daha geliştirilerek son aylara, son günlere bırakılmadan Bakanlıkla da diğer resmi kurumlarla da görüşmeleri önceden yapılarak bir süreç izlemeyi planlıyoruz. Umarım bu şekilde gerçekleşir.

Şimdi değerli İzmir Oda Başkanımız, katılıyorum tespitlerine. Ancak size bilgi aktarmam gereken konunun daha iyi anlaşılması için bir bilgi aktarmak istiyorum. Yönetmelikle beraber Haksız Rekabet Yönetmeliğinin meydana çıkışında ve haksız ve rekabet unsurları içerisinde yönetmelik mesleki standartlara uymama gibi bir ifade kullanıyor dedi, doğrudur. Ama mesleki standartlarımız yok, o da doğrudur. Yalnız bu mesleki standartlar, hani öteden beri tartıştığımız büro standartları, hizmet standartları diğer standartlar var ya işte bu tam kendisi. Hiç merak etmeyin dünyanın gerisinde falan değiliz arkadaşlar bu konuda. Ama mutlaka olması gereken bir konudur. Bu standartlar mutla-

ka tespit edilmeli, belirlenmeli ve meslek kamuoyuyla da paylaşılmalıdır. Hatta dünyada o kadar büyük bir eksiklik ki bu, IFAC uluslararası meslek kuruluşumuz bu konuda geçen seneki çalışma programına bir şey ekledi ve SNP diye komite kurdu. SNP'nin açılımı küçük ve orta ölçekli muhasebe firmaları demektir. Bu firmalarda uygulanacak büro hizmet standartlarının belirlenmesi ve yayınlanması noktasında bir çalışma programına bir iş koydu. Biz de TÜRMOB olarak SNP'nin de bir üyesiyiz, bu da bizim için bir şans ama IFAC'da bile daha bir tek örnek çalışma vardır o da Avustralya çalışmasıdır. Bu Avustralya çalışmasını IFAC baz aldı, bu komiteyi kurdu. Bu komite de mesleki standartlar, uyum standartları, hizmet standartları belirlenecek, termin olarak da hedeflediği tarih 2011 yılında bunu meslek örgütü üye kuruluşlarla paylaşıp 2012 yılında bunun yürürlüğe girmesini planlıyor. Yani Türkiye dünyada var da Türkiye'de yok diye bir şey değil bu. Tabii ki büyük bir eksiklik ama dünyanın da gerisinde değiliz bu konuda. Fakat son iki yönetmeliğimizden haksız rekabet ve etik yönetmeliklerimiz gerçekten güncel sorunlar noktasında ele alınıp hazırlandığı için bugün için en güncel en ihtiyaca cevap vererek hazırlanmış yönetmeliklerimizdir. Onun için de içinde geçen bazı ifadeler uygulama alanı da buna uyup bu standartlar bunun bir parçası. Diğer bir konu, hatta bu hizmet standartlarını büro standartlarını tabii bunun içinde şekilsel düzen, eleman yapısı, kapasite ölçekleri hepsi vardır. Biz önceden zannediyorduk ki bir büro standardından söz edildiği zaman işte 4-5 tane bilgisayar, iyi dizayn edilmiş, iyi dekor edilmiş bir büro, efendime söyleyeyim mesleki ehliyete sahip stajyer meslek mensubu veya yardımcı eleman çalışan bir bürodan söz ediyoruz. Ama böyle değil, tabii ki bunlar olmalı. Hizmet standartları, büro standartları dünyada sektörel bazda arttı hizmet standartları olarak ele alınıyor. Yani bir büronun iş olarak sınır koyamazsınız Anayasal anlamda da, sen 40 mükellefle, sen 40 işletmeyle ilgileneceksin, sen 45 müşteri kabul edeceksin, sen 26 mükellefle kendini sınırlayacaksın diye bir ölçü hiçbir yerde olmaz. Anayasal anlamda da mümkün değildir. Ama o büronun yapmış olduğu hizmetleri hatta sektörel bazda check edecek bir sistem kurabiliyorsanız o zaman hizmet standartlarını yayınlamış oluyorsunuz ve yapılan hizmetleri denetleyebiliyorsunuz ve kontrol altına alabiliyorsunuz. Bunları yapabilmesi için bürolar işte o zaman kapasitelerini tıpkı sanayi ve ticaret odalarında olduğu gibi, örnekleme olsun diye söylüyorum, kapasite raporlarında belirledikleri kapasiteyle çalışıyorlar. Bizim de bürolarımız bu şekilde mutlaka gelmesi lazım, bunun bu şekilde gelebilmesi için bizim çalışma programımızda yer alan ve üzerinde çalışmalar devam eden kalite güvence sisteminin, kalite güvence merkezinin bunlara paralel olarak mutlaka önümüzdeki dönem hayata geçmesi gerekiyor. Bu çalışmalar da devam ediyor.

Son bir şey Sayın Başkan izninizle; Sayın İzmir Oda Başkanımız doğru bir soruna parmak bastı. Özellikle kaşe kullanımından sonra SMMM, SM arkadaşlarımızın bu bir ihtiyaçtı, özellikle büyük illerdeki Odalarımızdan gelen talep üzerine taahhütname ile bordrosunda kayıtlı olduğu firmayla, tek bir firmayla sınırlı olmak üzere bağımlı muhasebe müdürü pozisyonunda çalışan arkadaşlarımıza, üyelerimize kaşe kullandırma ve beyannameye imza yetkisini kullanma olanağı yarattık. Ama tekrarlıyorum, bordrosunda kayıtlı olduğu tek bir firmayla sınırlıdır ve bunu Odalara taahhütname ile bir taahhülle beyan ediyorlar ve tek bir firmayla sınırlı olarak bu yetkilerini kullanıyorlar. Eğer bu konuda bir gerilme varsa, bir larçlık varsa Odalarımız mutlaka bu konuda ciddi araştırmalar yapıp, disiplin hükümlerini bile çalıştırmaları gerekiyor.

Ben bu bilgileri aktarmak üzere sizlerin huzurunuzda çıkmıştım, Kongrenin geriye kalan bölümünün başarılı geçmesini temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Halil BAŞAĞAÇ
Ankara YMM Oda Başkanı

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Öncelikle değerli panelistlere sunumları için teşekkür ediyorum. Değerli meslektaşlarım, önce İslam Bey'i Yalova Oda Başkanımızın sorusundan başlayayım. Elbette angaryalar ve tahsilat sorunu bir yeminli mali müşavirler Odası Başkanı olarak söyleyeyim bizi de çok fazlasıyla ilgilendirmiyor. Bizi yalnız angarya sözcüğü pek kullanılmaz. Onun yerine biz sonuçlarımızı biliyorsunuz daha çok rapor olarak sunduğumuz için raporlarda istenen gereksiz bilgiler olarak, o raporları isteyen idarelerle sürekli bir itilaf içinde, görüş içinde, görüşme içerisinde bunların gerekli-gereksizliğini tartışarak yürüttüğümüz için belki fazla kamuoyuna yansımıyor ama angarya demiyoruz. Ama inanın lüzumsuz istenen bilgilerin çoğundan o anlamda biz de şikayetçiyiz.

Sizden istenen gereksiz bir sürü şey inanın başta duyduğumuz zaman biz de karşı çıkıyoruz. Çünkü sizin asli göreviniz olan bilançoları ortaya çıkartacaksınız, gelir tablolarını ortaya çıkartacaksınız ki bizim denetleme şansımız olsun. Örneğin daha dün geçici verginin son dönemini verdik ve toplam yıllık kazancı vermiş olduk sonuçta. Bu zamanında yapılacak ki ben yeminli mali müşavir olarak bunu denetleyebileyim. Ama siz Ba Bs formları gibi gereksiz bir sürü vergi dairesi başkanın istediği doğrudan tebliğlerde ve mevzuatta ol-

mayan sadece o ile özgü istiyorum diye istediği bilgileri düzenlemekten asli göreviniz yapamazsanız sonuçları ortaya çıkartamıyorsunuz, biz de denetimi yapamıyoruz. Dolayısıyla o anlamda hiçbir sorunumuz yok, sorun tamamen ortak.

Şimdi, yeminli mali müşavirlerin de haksız rekabetten doğan sorunlarına baktığımız zaman çok farklı şeyler değil aslında. Şöyle bakarsak başlıklar halinde, örneğin Sayın Topçu'nun yakındığı konular; iş dağılımındaki dengesizlik, ücret tarifesine uymama, reklam yoluyla haksız rekabet, işin yeterince yapılmamasından doğanlar, alınan ücretin doğru olarak belgelenilmemesi gibi özetle ücret üzerinde dönen haksız rekabet konularının çoğu inanın yeminlilerde de sorun olmaya devam ediyor. Bunları hiç saklamadan, gizlemeden doğruyu söylemek lazım ancak burada bir şeyin de altını çizmek istiyorum. Bilenleriniz bilir, ben dört yıl TÜRMOB Disiplin Kurulunda görev yaptım, ondan önce Yönetim Kurulunda dört yıl, şimdi Oda yönetiminde disiplin raporlarıyla uğraşıyoruz. Yani toplam 8–10 yıllık meslekle ilgili idaricilik görevinden belki inanın 8–10 tane ücretle ilgili şikayet gelmemiştir. Şimdi, hangi tarifeyi uygularsak uygulayalım, ücret tarifesinin denetlenmesiyle ilgili bir sorunumuz bizim var. Yani bugünkü tarifenin doğru olmaması, ideal olmaması, tartışılır olması onun uygulanmadığı anlamında gerekçe olamaz. Tarife doğru da olsa inanın o tarifeyi doğru uygulamak istemeyenler olacaktır. Esas sorunumuz tarifenin nasıl denetlenebileceği? Burada da odaların üstleneceği görev ne olabilir? Bunu açık açık tartışmamız lazım. Çünkü kafalarda şu iki farklı görüşün olduğunu biliyorum; bazıları efendim bu serbest ekonomi düzeninden biz odalar olarak böyle bir denetim yapamayız diyen görüşler de var. Hayır, bu iş odalar olarak bize düşer diyen, idareden önce, bir başka kurumdan önce çünkü idareden kastım şimdi biz yeminli mali müşavirler iki yıldır sözleşmelerimizi elektronik ortamda bildirmeye başladık. Orada idare bizim sözleşmedeki rakamımızı da görüyor. O sözleşmeye baz aldığımız ciroyu da görüyor. Dolayısıyla Gelir İdaresi isterse bugün o tarifenin doğru olup olmadığını odalardan daha da iyi izleyebilir. Çünkü odalar ancak meslek mensubunun bildirdiği ölçüde ciroyu görür ama Gelir İdaresi orada gerçeği görebiliyor. Dolayısıyla bazı şeylerde kendi göbeğimizi kendimizin kesmesi de denetlenebilirliği kendimizin yaratması gerekiyor. Bu sorunu çözemezsek benzer şeyleri daha konuşmaya devam ederiz. Bütün bunlarla ilgili artık sorunları ortaya koyduğumuza göre çözüm önerilerini de üretmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Dursun GÖKTAŞ
Mersin SMMM Oda Başkanı

- Değerli meslektaşlarım, 1 incisi Mersin’de yapılan Haksız Rekabet Kongresinin 2 incisi burada yapılıyor. Dolayısıyla Mersin Mali Müşavirler Odası Başkanı olarak bir iki kelam etmek için de buraya çıktım. Her konuşmacı yerinde konuşmadı kürsüye çıktık, biz de boyumuzun yerinde olduğunu bir gösterelim dedik, herhalde yerinde olduğunu görüyorsunuz.

Evet, şimdi vergi daireleri kalkıyor, mali müşavirler büroları vergi dairesi oluyor. Oldu, değil mi? SSK kalktı, Sosyal Güvenlik Kurumu dediler, muhasebe büroları mali müşavirlik büroları Sosyal Güvenlik Kurumu Müdürlükleri oldu. Değil mi? yakında, Mersin’de başlıyormuş, ticaret sicil memurluğu olacak bizim bürolar. Şirket kuruluşları filan tescil edeceğiz. Belki yakında kooperatifleri filan genel kurullarda komiser olarak da görev yapacağız. Güzel değil mi? Bunları paraya dönüştürebilsek değil mi? Güzel gelir kaynağı. Sadece vergi dairesi olmasın, vergi dairesi tek olunca olmuyor, o zaman o orada musluğu keser de başka yerden gelirimiz kalmaz değil mi? Onun için bence müşterilerimizi çoğaltalım. Müşterilerimiz ne kadar çok olursa birisi ile bozuşursak değil mi, başka bir eve gidip kalalım yani, soğukta, ayazda, karda kalmamış oluruz.

Dünyada arkadaşlar, her meslekte, her ülkede, her toplumda muhakkak sorunlar vardır. Bunlar dikkat ederseniz yasal veya polisiye tedbirlerle hiçbir zaman önlenmemiştir, önlenmesi de mümkün değildir. Eğer bir meslek camiası, bir topluluk kendi koyduğu kurallara kendi uyabiliyorsa o zaman bugün tartıştığımız haksız rekabetten söz etmek mümkün değil. Ama bunu uygulayabilmek gerçekten zor çünkü insanoğlu ile uğraşmak, insanoğlunu bir arada ortak hareket ettirebilmek gerçekten zor. Şimdi biz meslek mensupları bırakın yasayı, yönetmelikleri bilmem neleri koyduğumuz kurallara kendimiz uyalım. Örneğin bir işletme defterini 150 liradan aşağı tutmasak, bir bilanço usulü 300 liradan aşağı tutmasak. Bunun altında tutmak isteyeniyi teklif edeni kabul etmesek. Başka meslek mensubuna borcu varsa onu tutmasak, değil mi? Hiçbir tahsilat sorunu veya yeterli gelir elde edememe sorunu vesaire ile karşılaşabilir misiniz? Siz evraklarınızı ertesi ayın 15’ine kadar getirdiniz veya 10’na kadar, getirmezseniz tutmuyorum. Bunu başka hiçbir meslek mensubu da tutmazsa olay çözülür. Ama bunu sağlamak zor! Bunu sağlayabilmek için de bizlere, yöneticilere çok çalışmak gerekiyor. Bunu üyelerimize, meslektaşlarımıza ikna etmemiz gerekiyor. Ben inanıyorum ki yüzde 60’ını bu

yönde hatta yüzde 50'sini ikna edebilsek ortak hareket edebilsek bu kuralları kendimiz yaratıp, o kurallara kendimiz uyabilsek o zaman mesleğimizin daha güzel günler bekliyor. Onun için biz burada yönetim kurulu, denetim kurulu, disiplin kurulu, haksız rekabet kurulu Türkiye'nin dört bir tarafından gelmiş arkadaşlarımızın olduğunu ben biliyorum. Çünkü biz Mersin'den geldik, öyle de burada bulunuyoruz. Olayları büyük ölçüde çözeriz diye bunun uğraşısını yapmamız gerekiyor. İnşallah haksız rekabeti önleme açısından diğer mesleki sorunları ülkemizin içinde bulunduğu sorunların çözümleri biz mali müşavirlere büyük görevler düşüyor. Bunun içinde yorulacağız belki, gerekirse de her türlü eziyete katlanacağız.

Siyasi alanda mali müşavirler çoğalması olumlu bir gelişme. Ben sağıma soluma bakıyorum bunu Meclis'e daha çok taşınmalıyız. O zaman yasalarla da bu çalışmalarımızı takviye ettiğimiz takdirde önümüz daha açık olacaktır. 2010 yılında Türkiye bu karamsar, üzerimizde dolaşan kara bulutların kalktığı aydınlık günlerin sizlerin olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mahmut YARDIM **Düzce SMMM Odası**

- Tüm meslektaşlarıma saygılarımı sunuyorum. Düzce Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Odası Haksızlıkla Rekabet Kurulu üyesiyim. İzmir Oda Başkanımın bir sözü üzerine söz almak istedim. Çok güzel bir yere değindi. Ben de Sayın Feyzullah Topçu arkadaşım herhalde bir şey eklemek istiyorum. Yaptığımız fiyat tarifeleri, Bankalıktan gelen tarifeleri kast ediyorum. Odalarımız ona uyuyorlar, çağın çok gerisinde kalmış. Bir paket sigaranın 8-10 lira olduğu günde işçisiz sade işletme defteri 60 lira, birde 3'e kadar işçili 65 lira, 5 lira koydular. 5 liraya ne alıyorsunuz? Bir idari para cezasının kaç lira olduğunu hepimiz biliyoruz değil mi? Bir yıl boyunca hiç hata yapmaz mıyız? Yaptığımız hatayla o cezayı ödeyecek durumumuz var mı? Bizim çok önceki yıllarda muhasebe mesleğinde bu tip parayla oynayan kasayla kasa tazminatı, iş riski, iş güçlüğü ve değerindeki güçlük zammı vardı. Öyle bir zam mı var? Olmadığı halde siz hala 5 lira koyuyorsunuz üç tane sigortalı işçinin başına. Bununla fiyat tarifesi yapıyorsunuz. Değerli meslektaşım, ağabeyim, İzmir SMMM Oda Başkanı Feyzullah Beyin demesi gibi artık her il kendi bünyesine göre meslektaşlarını mükellefleri çok iyi bildiği için bu fiyat tarifele-

rini iller olarak yapalım, arkadaşlarımızın derdini anlayalım. Onu bilenler de o fiyat altına ücret alamayacakları için daha istikrarlı olur düşüncesindeyim. Bu vesile ile herkese saygılar diliyorum.

Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU

Oturum Başkanı

- Evet, Mahmut Yardım'a teşekkür ediyorum. Birinci oturumu kapatıyorum. Düzenleyicilere, konuşmacılara, katkı yapanlara teşekkür ediyorum. İkinci oturum saat 15.00'de. Teşekkür Belgeleri verilecek, o nedenle 1 dakikanızı daha rica ediyorum. Buyurun efendim.

II. OTURUM

MUHASEBE VE DENETİM MESLEKİNDE HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİ

Prof. Dr. Ömer LALİK
Oturum Başkanı

- Sevgili meslektaşlarım merhaba. Günün sonu yaklaşınca yorgunluk artar, sabırlar azalır, sabırsız hale geliriz. Onun için bu oturumda da dört değerli konuşmacı arkadaşım var, biraz evvel anons ettiler. Sabahtan bu yana dillendirilen haksız rekabeti bakın, görün biz nasıl söyleyeceğiz şimdi! Onun için ben korsan bir bildiri verecek değilim, o nedenle doğrudan doğruya konuşmacı arkadaşlarıma söz vereceğim. Dağıtılan programda isimsiz konuşmacı şu anda masada ismi var. Benim sevgili kardeşlerimden biri Kürşat Babuççu, Sermaye Piyasası Kurulu'nda da birlikte olduk bir dönem. İlk konuşma kendisinin buradaki listeye göre. Onun için hemen vakit geçirmeden mikrofonu Kürşat'a teslim ediyorum. Efendim özgür iradenizle her yerde konuşabilirsiniz.

Kürşat BABUÇCU
SPK Muhasebe Standartları Daire Başkanı

- Teşekkür ediyorum Hocam. Sayın Başkan, değerli oda başkanları ve değerli konuklar sözlerime başlamadan önce bugün burada bir arada olmamıza vesile olan Muhasebe Ve Denetim Mesleğinde Haksız Rekabetin Önlenmesi konulu Türkiye Haksız Rekabet Kongresinde emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum. Umarım bugün yapılan konuşmalar ve yapacağınız tartışmalar sektörün önemli bir sorunu olduğunu düşündüğüm haksız rekabet konusunun çözümüne bir parça da olsa katkı sağlar.

Haksız rekabet deyince bütün toplantılarda hep aklıma gelen bir anı var, onu anlatmak istiyorum. Türkiye'de rekabet ve haksız rekabet nasıl algılanıyor? Rekabet Kurumu'nun ilk faaliyete geçtiği dönemlerde orada birinci promosyon olarak çalışan bir uzman arkadaşımın an-

lattığı bir şikayet dilekçesi. Anadolu'nun bir ilçesinden işte Rekabet Kurumu kurulduğu zaman şikayetler başlıyor. Duyan talebini, şikayetini iletiyor. Gelen bir şikayette, bir ilçede faaliyet gösteren şehirlerarası otobüs işletmesi, şikayet şöyle: biz, diyor, bu ilçede dört tane firma var, işte şehir merkezi ile taşımacılık yapıyoruz, bilet fiyatlarımız 20 lira fakat firmanın biri rekabeti bozdu, 5 liraya yolcu taşımaya başladı. Rekabet Kurumu olarak bunu engelleyin. Şimdi rekabetten ne anlıyoruz? Rekabet niye önemli? Bütün olarak ekonomiye baktığımız zaman veya spesifik olarak bir sektöre baktığımız zaman tam rekabetin sağlanması ekonomideki ve ülkedeki ve daha büyük boyutta ülkeler arası dünyadaki kaynakların etkin kullanılmasını sağlayan bir mekanizmadır. Tam rekabetin sağlandığı piyasalarda kaynaklar etkin, kullanılır, verimli alanlara yönlendirilir ve dolayısıyla ülkenin, toplumun, dünyanın refah düzeyinin artmasına katkı sağlanır. Rekabetin bu önemine binaen haksız rekabet uygulamalarının engellenmesi lazım.

Haksız rekabet nedir konusunda çok değişik tanımlar, detaylar var. Ben onlara girmek istemiyorum. Ama dediğim gibi haksız rekabet sadece bir sektörün sorunu olmadığı için ülkemizde de gerek Türk Ticaret Kanunu'nda gerek Borçlar Kanunu'nda rekabetle ilgili kanunlarda ve daha bir sürü özel düzenlemede buna ilişkin tanımlamalar yapılmış, haksız rekabetin önlenmesine dair düzenlemeler yapılmaya çalışılmıştır. Ancak haksız rekabeti kısaca tanımlarsak, Türk Ticaret Kanunu'nda haksız rekabet; aldatıcı davranışlar veya iyi niyet kurallarına aykırı diğer yollarla iktisadi yarışmanın her türlü kötüye kullanımını olarak tanımlanmış. Daha sonraki maddelerde nelerin iyi niyet kurallarına aykırı olabileceği maddede sıralanmaya çalışılmış. Rekabet hukukuna baktığımız zaman oradaki tanım rekabetin dürüstlük kurallarına aykırı olarak veya aldatıcı davranışlarla bozulmasına genel olarak haksız rekabet denilmiş ve buna ilişkin düzenlemeler yapılmış. Borçlar Kanunu'nda borçların ortaya çıkmasıyla ilgili eğer haksız muameleden doğan borçlar diye bir tanımlama yapılmış ve bunun sonucunda elde edilen, ortaya çıkan borçların ödenmesine ilişkin tanımlar yapılmış. Ve neticede biraz önce ekonomiye ve topluma faydalı olduğu üzerinde herkesin mutabık kaldığı rekabetin korunmasına dönük düzenlemeler yapılmıştır. Son 10–15 yıldır dünyadaki küresel sermaye hareketleri dikkate alındığında bu rekabete ilişkin şartlar evrensel boyutta değerlendirilmiş, buna ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bugün bir araya geldiğimiz konu meslek mensupları açısından haksız rekabetin önlenmesi. Ben burada bağımsız denetim mesleği ile ilgili haksız rekabet nasıl ortaya çıkıyor ve bunları önlemek için SPK olarak biz neler yapmaya ça-

lışıyoruz kısaca onlardan bahsedeceğim. Hepinizin malumu Sermaye Piyasası Kurulu ekonomide fon arz eden ve fon talep eden şirketler arasında bir köprü olan sermaye piyasalarının düzenlenmesiyle sorumludur. Bizler için sermaye piyasasında en önemli bilgi kaynağı ki sermaye piyasalarının olmazsa olmazı bilgidir, finansal tablolarıdır. Gerek yatırımcıların paralarını nasıl değerlendirecekleri gerekse şirketlerin, işletmelerin hangi fiyattan halka açılmaları gerektiğini hesaplamalarında kullandıkları en temel dayanak finansal tablolar. Finansal tablolar ne kadar kaliteli üretilirse sermaye piyasasının gelişimi için o kadar iyi olur. Fakat kaliteli bilgi üretmek, kaliteli standart kullanmak bu bilgiler bir bağımsız kişice, şirket dışındaki bir kişi, kurum tarafından yani bağımsız denetçi tarafından denetlenmediği zaman inanılabilirlik derecesi düşük oluyor. O nedenle bağımsız denetçiler sermaye piyasalarının olmazsa olmaz unsurlarından biridir. Özellikle kamuyu aydınlatma prensibinin esas alındığı sermaye piyasalarında bağımsız denetçiler Sermaye Piyasası Kurulu'nun hizmet verdiği veya Sermaye Piyasası Kurulu'nun taraf olduğu bir kesim değil, Sermaye Piyasası Kurullarının yanında çalışan destek kuvvetleri niteliğindedir. Çünkü bağımsız denetçiler tarafından onaylanan finansal tablolar bizim Kurulumuzun yaptığı bütün işlemlerde dayanak oluşturmaktadır. Ve bu ne kadar etkin olursa Sermaye Piyasası Kurullarının işleri o kadar kolaylaşır, sermaye piyasaları da o kadar etkin çalışır.

Malumunuz olduğu üzere en son bağımsız denetimle ilgili Sermaye Piyasası Kurulunun düzenlemesi 2006 yılında yapılmış ve bu düzenleme ile Kurulumuz bağımsız denetime ilişkin standartlarını uluslararası denetim standartları ile uyumlu hale getirmeye çalışmıştır. İlgili tarih itibariyle yüzde 90'ı aşan bir uyum mevcutken şu an bir iki değişiklik nedeniyle bu oran azalmış ama temel mantık olarak uluslararası denetim standartları esas alınmıştır. Bağımsız denetim mesleğinde haksız rekabeti kısaca bağımsız denetim mesleği ile bağdaşmayan faaliyet ve denetim mesleğine ilişkin rekabetin her türlü yoldan kötüye kullanımı şeklinde tanımlayabiliriz. Uluslararası denetim standartlarında haksız rekabete karşı konulması gereken hükümler bizim tebliğimize de aynen monte edilmiştir. Şimdi rekabete ilişkin durumu iki açıdan incelemek lazım.

Birincisi; pazara giriş koşulları, diğeri ise pazara girdikten sonra faaliyetler sırasında rekabeti bozucu hareketler. Sermaye Piyasası Kurulu olarak sermaye piyasasında bağımsız denetim hizmeti verecek kuruluşlara karşı rekabeti bozucu herhangi bir kısıt, engel getirilmemiştir. Sadece bağımsız denetim mesleğinin özelliğinden, doğasından kaynaklanan belli niteliğe sahip ki ülke-

mizde bunu tanımlarken 3568 sayılı Kanun kapsamında siz meslek personellerini kullanıyoruz. Belli niteliğe sahip denetim elemanlarının asgari sayıda olması, denetim işinin belirlenen ilke ve standartlara uygun yapılabileceğini gösteren denetim genel ve sektörel denetim planlarının hazırlanması ve bu işin teknik olarak yerine getirilebileceğinin ispatlayacak belge ve bilgiler dışında bugün ülkemizde bu asgari şartları sağlayan tüm kuruluşlar sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunma yetkisini alabilirler. Nitekim en son geçen sene iki şirkete bu yetki verilmiş ve piyasada toplam 95 adet bağımsız denetim firması olmuştur. Bu kapsamda pazara giriş açısından sermaye piyasası bağımsız denetim kuruluşları arasında tam bir serbestlik, tam rekabet koşullarının sağlandığını düşünüyoruz. Sabahtan beri konuştuğumuz konular ve daha öncesinden de sektörün haksız rekabete ilişkin tartışmalarından benim edindiğim izlenim ülkemizde aslında en büyük sıkıntı sektöre girişten ziyade faaliyetler esnasında yaşanan haksız rekabet konusunda olduğunu düşünüyorum.

Sayın konuşmacıların da belirttiği fiili durumlar ortaya çıkıyor. Bunların gerçekten bir kısmı sektöre kısa vadede yapanları kar sağlıyor ama uzun vadede sektöre ve kendilerine önemli zararlar ortaya koyuyor. Bir önceki oturumda Sayın Fatih Dural burada olsa bağımsız denetim sektörüyle ilgili sorunları daha somut ortaya koyabilirdi. Ben de onun söylediği şeyler üzerine bizim yaptığımız, yapmaya çalıştığımız çalışmaları anlatacaktım ama onun işin çıktığı için o kesim eksik kaldı. Bu sorunları aslında sizlerin de bildiğini düşünüyorum. O yüzden ben bu zamana kadar Kurul olarak ne yaptık ve bundan sonra ne yapmaya çalışıyoruz onlara geçeceğim.

Şimdi, bizim Sermaye Piyasası Kurulunun bağımsız denetime ilişkin düzenlemelerinde biraz önce de dediğim gibi uluslararası denetim standartları esas alınarak yapılan düzenlemede tebliğimizin ikinci kısmında bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçilerin uyacakları etik ilkeler başlıklı bölümde mesleğe aykırı faaliyet, reklam yasağı, haksız rekabete ilişkin hükümler getirilmiş. Ve bu etik ilkelere aykırılığın bağımsız denetim faaliyetinde bulunma yetkisinin iptaline neden olacağı hükme bağlanmıştır. Ayrıca bu kapsamda işte bağımsız denetim kuruluşlarıyla bağımsız denetçilerin bağımsız denetim niteliği faaliyetinin herhangi bir surette olumsuz bir yönde etkileyebilecek veya meslektaşlarına zarar verebilecek tarzda ve ölçüde rekabete giremeyecekleri hükme bağlanmıştır. Özellikle bağımsız denetim ücreti, personel, iş alma gibi konulardaki mesleki kural, teamül ve bağımsız denetim standart ilke ve kurallarına aykırı davranışlar yine lisans iptaline konu hususlar arasında yer

almıştır. Sermaye piyasasına özgü, bağımsız denetim mesleğine özgü bir bağımsız denetim kuruluşunun başka bir kuruluşla sözleşmesi devam eden işletmeye iş teklifinde bulunamayacağı, kendisine yapılan teklifi değerlendirmeye dahi alamayacağı yönünde hükümler konulmuş ve bunlara aykırılıklar yine en ağır şekilde lisans iptali ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Yine tebliğimizde ve diğer düzenlemelerimizde bağımsız denetim kuruluşlarının ticari, sınaî, zirai hiçbir işle uğraşamayacakları, bir başka bağımsız denetim kuruluşunda ortak, yönetici, bağımsız denetçi olarak çalışamayacaklarına ilişkin faaliyet yasakları, iş elde etmek için dolaylı veya dolaysız reklam yapamayacaklarına ilişkin düzenlemeler, bağımsız denetim kuruluşunun yönetim veya sermaye bakımından doğrudan ya da dolaylı olarak hakim ortağına, müşterisine bağımsız denetim hizmeti verdiği dönemde aynı döneme ilişkin muhasebe veya danışmanlık gibi hiçbir hizmet veremeyeceği konusunda düzenlemeler yer almıştır. Aslında bu düzenlemelerin çoğu 3568 Sayılı Kanunda da vardır, birbirine paralel düzenlemelerdir. Diğer özel düzenlemelerde benzer hükümler yer almaktadır. Kurul olarak bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirdikten sonra faaliyet esaslarında tebliğ hükümlerine azami özen göstermelerine dikkat ediyor ve buna dönük kalite kontrol çalışmaları yürütüyoruz. Yani sabah, bir önceki oturumda da konuşulduğu gibi sorunlar hepimiz tarafından biliniyor, bunları önleyecek hususlar gerek Sermaye Piyasası Mevzuatında gerekse 3568 Sayılı Kanunda var. Burada eksik olan aslında piyasaya dönük düzenli kalite kontrol çalışmaları yapılması ve tespit edilen usulsüzlüklere ilişkin en hızlı ve etkili idari cezai işlemlerin yerine getirilmesi olduğunu düşünüyoruz. Biz Sermaye Piyasası Kurulu olarak Avrupa Birliği ile yaptığımız Divining çalışmalarının bir sonucu olarak iki sene önce bütün bağımsız denetim kuruluşları üzerinde kamu gözetim çalışmalarını yürütmek üzere bir taahhüt verdik ve kapsamda iki senedir şirketleri denetliyor ve buna ilişkin tespit ettiğimiz hususlarla ilgili cezai işlemler yerine getiriyoruz. Fakat yine daha önceki konuşmacıların da söylediği gibi haksız rekabet etik ilkelerle sıkı sıkıya bağlı bir olaydır. Yani siz ne kadar denetim yapsanız da ne kadar ceza verseniz de olay kamu otoritesi olarak bazı durumlarda sizin inisiyatifiniz dışında gerçekleşiyor. Fatih Bey'den benim beklentim oydu, kendisiyle sohbetlerimizde sık sık konuştuğumuz en güncel örneği vereceğim, belki o da burada anlatacaktı. Bildiğiniz gibi 2010 yılından itibaren bağımsız denetim sektöründe bir rotasyon uygulaması zorunluluğu getirildi. Normal olarak bu uygulama başladığı zaman bizim beklentimiz şirketlerin, bağımsız denetim kuruluşlarının yedi senedir hizmet verdikleri şirketleri bırakıp başka müşterilerle çalışmalarını, şirketlerin de yine benzer tarzda bu ilişkilerini bitir-

rip yeni bağımsız denetim firmalarıyla anlaşmaları yönündeydi. Ama maalesef bu böyle olmadı, bizim yaptığımız düzenlemeyi dolanmak amacıyla hiç aklımıza gelmeyen yöntemler oluşmaya başladı. Bilmiyorum bu konuya ilişkin bizim Kurulumuzun duyurularını takip ettiniz mi? Öyle olunca biz, bize ulaşan her duruma karşın piyasaya yeni bir duyuru yapmak zorunda kaldık. Mesela bir bağımsız denetim kuruluşu, müşterisini bırakıyor ama müşterinin talebi üzerine eski bağımsız denetim kuruluşunda çalışan bağımsız denetçiyi transfer etmek istiyor. Veya ana şirketin rotasyon süresi dolduğu için o şirketle sözleşmesini sona erdiriyor fakat onun altındaki iştirakler sözleşmesini devam ettirmek istiyor. Şimdi bu tip detay konularda mevzuatlara düzenleme yapmak mümkün değil. Çünkü her duruma karşın mevzuata bir madde koymak teknik olarak da çok zor, fiilen de mümkün değil. Bu durumda devreye meslek örgütlerinin girmesinin daha doğru olacağını düşünüyorum. Çünkü etik ilkelere uyumla o mesleğin kendi personelini, kendi mensuplarının oluşturduğu meslek örgütünün daha etkin ceza vereceğini ve bunun piyasanın geneli için ilk başta insanlara zarar verse de gelecek için daha faydalı sonuçlar doğuracağına inanıyorum. Bizim kısaca bu çalışmalarımızı da söyleyeyim, ücretle ilgili asgari tarife şudur budur, SPK olarak fiyatlara karışmadığımız için o konulara girmek istemiyoruz ama iş almakta ve ücrette biz de artık bağımsız denetim piyasasında elektronik ortamda kim ne kadar iş alıyor, hangi ücrette alıyor bunların datasını topluyoruz ve yapılacak bir çalışma ile insanların fazla iş aldıklarını tespit ettiğimizde bunu engelleyeceğiz. Fazla işi şöyle açıklayayım; hani herkes dilediği kadar iş alabilir ama herkesin belli bir kapasitesi var. O kapasiteyi aşan işi almak o işin düzgün yapılmayacağını önemli bir karinesidir. O yüzden Kurul hem fiyatlara hem de ücretlere bakacak ve gerekli düzenlemeleri yapacaktır. Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Müge DOĞAN

BDDK Düzenlemeler Daire Başkanı

- Öncelikle Türkiye Haksız Rekabet Kongresi kapsamında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun konu hakkındaki görüşlerini ifade etme imkanını sağladıkları için başta TÜRMOB Yönetimi ve Kongrede emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ve Kurumum ve şahsım adına hepinize saygılarımı sunuyorum.

Daha önceki konuşmacılarımız aslında benim anlatacağım pek çok şeyi anlatmış durumda, aslında Kürşat Bey'le çok paralel noktalarımız var ama ben yine de 18 dakikaya sadık kalarak hepsinin üzerinden geçmeye çalışacağım.

Bu konu bana ilk geldiğinde açıkçası bağımsız denetim yönetmeliğine bu açıdan hiç bakmamıştım, bu açıdan bakma fırsatım oldu. Rekabet, haksız rekabet nedir, ne yapmışız şeklinde. Öncelikle rekabet, haksız rekabet konusunda nedir, ne değildir ona bakmak istedim. Daha önceki konuşmacılarımızda buna benzer sunumlarında belirttiler. Aslında rekabet son derece faydalı bir şey, rekabetin verimi arttırma gücü var aslında doğru bir şekilde tanımlanırsa ve kurulanırsa. O yüzden şu şey çok hoşuma gitti, özgürlük ortamında çıkan, yarışma zemini olan, meşru bir amacın veya performansın gerçekleştirilebilmesi için adil yarışma koşullarının sağlandığı, oyunun niteliğine göre gerekli koşullara sahip olanların katılımına açık belli kurullarla oynanan bir yarışmadır denmesi aslında özetliyor kısaca rekabetin yararı ve ne tür bir ortamda oluşması gerektiği konusunda. Haksız rekabette Kürşat Bey'in bahsettiği gibi çeşitli kanunlarda yer alıyor ama ben TTK'yı aldım. Kısaca da şöyle de diyebiliriz; haksız rekabet koşullarının ihlal edildiği, yani oyunun kurallarının dışına çıkıldığı zaman haksız rekabet fiili de zaten ortaya çıkmakta. TÜRMOB'un bu konudaki çalışmalarına baktım, zaten birazdan açıklanacak bunlar o yüzden bunlara çok fazla girmiyorum. Rekabet reklam yönetmeliğinde işte 4. 6. 7. 8. maddelerde zaten tanımlanmış hangi hallerde ortaya çıktığı, ortaya çıktığına ilişkin örnekleme yapılmış. Aynı şekilde Çalışma Usul ve Esasları hakkındaki Yönetmelikte de keza öyle. Bunları ben geçiyorum, Reklam Yönetmeliği bunların hepsi anlatılacak çünkü.

Benim anladığım ve hep bahsedildiği şekilde mesleki etik ve mesleki bağım-

sızlığın haksız rekabetin önüne geçilmesindeki iki önemli unsur olduğuna inanıyorum. Çünkü dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterliliğe özen gösterilmesi, mesleki özene sahip olunması gibi hususlar ve artı müdahaleden uzak mesleki bilgi ve becerilerini meslek mensuplarının bilgi ve beceri çerçevesinde sorumluluklarını yerine getirmesi, tarafsız ve güvenilir hizmet sunması açısından çok önemli iki unsur olduğunu düşünüyorum mesleki etik ve bağımsızlık konularının. Şimdi, ben açıkçası meslek mensubu değilim, bir düzenleyici ve denetleyici bir otoritenin elemanıyım neticede. O yüzden bizim buradaki açıkçası temas noktamız bağımsız denetçiler oluyor, Bağımsız Denetim Yönetmeliği oluyor. Ama öncelikle BDDK'nın misyonundan bahsetmek istiyorum. BDDK'nın görevi temel olarak tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak ve mali piyasalardaki düzenlemelerde ve ekonomik kalkınmanın gereklerini dikkate alarak kredi sisteminin etkin şekilde çalışmasını sağlamaktır. Dolayısıyla amacı güvenli, istikrarlı ve etkin rekabetçi bir finansal piyasanın olmasıdır, oluşması ve sürdürülmesidir. Tabii etkili ve etkin denetim sisteminin kurulması, esnek düzenleyici çerçeve, uluslararası standartlara uyum, müşteri haklarına yönelik şeffaflığa teşvik edici uygulamalar, yeterli kurumsal yönetimin oluşturulması gibi amaçlara sahibiz. Bizim için bankaların denetimi, gözetimi, izlenmesi açısından muhasebe ve finansal raporların önemi çok büyük. Bankalarda muhasebe sistemlerinde şeffaflığın ve tek düzenin sağlanması ve gerçek maliyetlerine uygun şekilde düzenlenmesi karşılaştırılabilir olması, güvenilir olması, denetime, analize açık olması çok önemli hususlar. Bunu da zaten Kanunumuzun 37. maddesinde genel olarak ifade ediyoruz. Dolayısıyla bizim finansal raporlara intikal edecek bilgilerin burada da söylediğimiz gibi güvenilir, standart, karşılaştırılabilir olması gerekmektedir. Ve bunu da sağlayacak şey tek düzeni standarda oturtmak için TMSF'nin çıkarmış olduğu TMS'lere atıflarda bulunuyoruz ve onu benimsiyoruz. Bankaların faaliyetlerini Türkiye muhasebe standartlarına uygun olarak muhasebeleştirilmesi esasını benimsiyoruz. Dolayısıyla genel olarak baktığımızda bankalar tarafından finansal raporlama sistemine baktığımızda TMS ve TFRS ilkelerinin esas alınması gerekiyor bankalar tarafından. Tek düzen hesap planı ve nizam planının uygulanması gerekiyor, ayrıca kamuya açıklanacak finansal tablo ve dip notların ilgili tebliğde öngörülen formatta hazırlanması gerekiyor. Bunlar bizim için önemli. Tabii bu bilgilerin sonuçta doğru hazırlanması önemli aynı zamanda bunların doğruluğunun, güvenilirliğinin ve bankacılık düzenlemelerine uygunluğunun tespit edilip bir sonuca bağlanması gerekiyor. Bu anlamda da tabii ki bağımsız denetim son derece önemli bizim için. Zaten üç tip denetim var; bir tanesi biliyorsunuz işte yönetim ku-

rule tarafından yapılan denetim, ikincisi, kamu denetimi BDDK'nın yaptığı, üçüncüsü de bu hisse senedi sahipleri ve diğer menfaat sahipleri adına yapılan denetim ki bu bağımsız denetim şu anda konumuz bu olduğu için onun üzerinden geçeceğiz. Bankacılık Kanunu'nun 15. ve 33. maddelerinde bağımsız denetim, bankalarda bağımsız denetim faaliyetini gerçekleştirecek bankalarda kuruluşların yetkilendirilmesi, yetkilerinin elinden alınması ve çalışma esaslarına ilişkin dayanak oluşturulmuştur. Sonuç olarak bağımsız denetim kuruluşlarının çalışmalarına önem atfediyoruz. Bu sebeple de bu Yönetmelikte uluslararası denetim standartlarını esas aldık ve buna uygun olarak hazırladık. Aynı zamanda da tabii ki bazı denetçilerde aranan şartlar, sürekli eğitim şart meslek ilkelerine uymak için gibi konularda da 3568 sayılı Kanunla direkt atflarımız var.

Standartların uygulanmasının bağımsız denetçilere sağlayacağı faydalara kısaca değinmek istiyorum. Uluslararası denetim standartlarının uygulanması demek denetçi ve denetim kuruluşlarının kendini disipline etmesi anlamına geliyor ve mesleki sorumluluğunu daha doğru, daha tatmin edici bir şekilde yerine getirmesine yardımcı oluyor. Aynı zamanda denetim kuruluşlarının denetçinin ve denetlenen kuruluşun faydalarını arttırmada yardımcı bir unsur olarak karşımıza çıkıyor. Aynı zamanda da tabii ki en önemlisi uluslararası muhasebe finansal raporlama standartlarını uygulamada yaygınlaşmasında teşvik edici etkisi de var. Yönetmeliğin kapsamı, burada bunların hepsi başlık sonuç ilk ikisi dediğim gibi yetkilendirme ve genel esaslar, diğerleri de uluslararası muhasebe standartlarına uygun olarak düzenlediğimiz konular.

Sonuç olarak, neler düzenleniyor burada bizim konumuzla ilgili olarak? Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde bağımsızlık ilkesinde demin de bahsettim bence en önemli konulardan bir tanesi kapsamı ve bağımsızlığı ortadan kaldıran haller belirleniyor. En önemli şeylerden bir tanesi kalite-güvence sistemi oluşturma zorunluluğu getiriliyor. Yetkilendirme kriterleri belirleniyor, bunların 3568 sayılı Yasa ile paralel hale getirilmiş durumda. Bağımsız denetim kuruluşunun banka genel kurullarınca belirlenmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda denetim sözleşmesi yapılması süreci açık hale gelip tarafların yükümlülükleri daha net şekilde belirlenmiş, mesleki sorumluluk sigortası getirilmiştir ve açıklık bulunmayan hallerde burada belirsizlik var ama 3568 sayılı Yasada geçen ilkeler ve anlatılan hususlar ve uluslararası denetim standartlarının uygulanması devreye girecek. Bu en son maddelerimizden bir tanesinde yer almakta. Ve yıllık faaliyet raporunda sunulan bilgilerin de denetlenmesi gündeme gelmiştir. Şimdi gördüğünüz gibi burada daha detaya girersek madde 4 ve

madde 6'da bize gelen bir bağımsız denetim kuruluşu ve bağımsız denetçilerde baktığımız şey 3568 sayılı Kanun uyarınca ruhsata sahip olması bizim için yeterli ve denetim yetkisine sahip olması. Tabii bize ilettiği belgelerin tatminkar olması gerekiyor. Bankalarda bağımsız denetime izin verme, yetkilendirme sürecimizde herhangi bir kısıtlama bulunmamakta. Daha sonra şu anki şeyle ilgili olarak da, konumuzla ilgili olarak da mesleki ilkelerle ilgili olarak 11. maddede yine denetim kuruluşlarının ortakları bağımsız denetçilerin 3568 sayılı Kanunla TÜRMOB tarafından belirlenen ilkeleri de uluslararası denetim standartlarında benimsenen meslek ilkelerine uymak zorunluluğu getirilmiştir. Mesleki özen, titizlik, bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk gibi mesleki etik ilkelerine burada yer verilmiştir, bunlar denetçinin sorumluluğu kapsamına sokulmuştur. Yine reklamlarla ilgili olarak bir takım kısıtlamalar getirilmiştir iş önerilmesi, işte haksız rekabete yol açıcı dolaysız, dolaylı reklam yapılması, reklam yapacak faaliyetlerde bulunulması yasağı getirilmiştir. Dolayısıyla bunun en sonunda da bağımsızlığı ortadan kaldıracak hallerin içinde zaten bizatihi haksız rekabeti oluşturan unsurlar yer alıyordu aslında.

Bağımsızlığı tanımladıktan sonra bunların bağımsızlık hallerini özetleyecek olursak bu bizim Yönetmeliğimizde daha geniş, ben buraya bir kısmını aldım. Bağımsız denetici ile bağımsız denetimin etkin şekilde yapılmasını engelleyici bir menfaat ilişkisi, denetlenen bankanın karar alma sürecinin bağımsız denetçinin katılması, herhangi bir mali, ticari ilişki içinde olması, bu tarz hizmetlerin verilmesi işte bilirkişi raporu hazırlanması gibi insan kaynakları danışmanlık hizmetinin verilmesi gibi. Aynı şekilde denetlenen banka yönetiminde iki yıl geçmeden görev alınması, bir rotasyon şartı bizde de var, en aşağı işte bir bağımsız denetçi aynı bankada en aşağı beş hesap döneminde çalışabilir. Bir yetkili denetim kuruluşu en az üç yıl, en fazla sekiz hesap dönemi bağımsız denetim sözleşmesi yapabilir aynı bankayla. Aynı şekilde yetkili denetim kuruluşlarının ve bağımsız denetçilerin eşlerinin, akrabalarının en az müdür yardımcısına denk ve daha fazla durumda yönetici oldukları bankalarda denetim faaliyetinde bulunmaması gibi kendi yakınlarıyla da ilişkilendirilmiş kurallar silsilesi var burada. Keza bir başka bağımsız denetim ya da derecelendirme, değerlendirme şirketi olan kuruluşlarda yönetici olmak, bunlarda iştilgal etmek de yasak.

Daha önce de belirtmiştim en önemli şeylerden bir tanesi kalite güvence sisteminin oluşturulması ki biz 13. maddemizde bunu kurmakla, bağımsız denetim firmalarına kalite güvence sistemi kurma yükümlülüğü getirmiş bulunmaktayız. En önemli şey mesleki sorumluluklarını yerine getirebilecek nite-

liklere ve yeterli mesleki bilgi ve eğitime sahip olmalıdır denetçiler ve 3568 sayılı Kanuna göre belirlenen sürekli mesleki eğitim de dahil olmak üzere düzenli ve sürekli olarak meslek içi eğitime tabi tutulmalarıdır, bu da son derece önemli bir şey. Mesleği benimsemek ve değerini anlayabilmek için ve doğru yöne getirebilmek için. Yine istediğimiz aranan şartlarda zaten biraz önce bahsettiklerimin bir özeti de yine burada onu da geçiyorum. Unvanlarda da keza biz yine 3568 sayılı Kanununun 6. maddesinin a, b, c bentlerinde bireysel hizmetlerde geçen süreleri dikkate alıyoruz, alınması gerektiğini söylüyoruz.

Neticede bağımsız denetim şirketleri eğer Yönetmeliğimize aykırı bir davranışta bulunurlarsa bağımsız denetim şirketi açısından iki, bağımsız denetçi açısından bir adet sonucu var. Bir tanesi sürekli iptal, ikincisi geçici iptal. Yine birçok şartı var ama ben bazılarını buraya koydum. En önemlisi yetkilendirme koşullarının kaybedilmesi ve bağımsızlık ilkesine aykırı faaliyetlerde bulunulması sürekli iptale neden olan bir hal. Ayrıca bu da çok önemli; görüş verilen finansal tabloların güvenilirliğini önemlilik arz eden ölçüde etkileyecek hususlar ortaya çıktıysa ve denetim kuruluşu bu hususta kusurlu olmadığını kanıtlayamıyorsa bu da sürekli iptale neden olan bir durum. İkincisi, eğer yetkilendirilecek kuruluşun ortak ya da bağımsız denetçilerinde aranan şartları kaybetmeleri nedeniyle gerekli değişiklikler yapılmadıysa ve kurumca uyarıda bulunduğu halde bir hesap dönemi içinde birden fazla yerine getirilmediyse sürekli geçici iptale gidiyoruz.

Dolayısıyla üç tane hal var burada ve biz bu üç hali ilgili meslek odasına meslekte ahlak ve disiplin yönünden incelemek üzere gönderiyoruz tespit etmemiz halinde. Sonuç olarak biliyorsunuz Basel II'ye geçiş sürecindeyiz ve uluslararası muhasebe standartlarına uyumlu tabloların hazırlanması son derece önemli, bankaların müşterilerinden bu tarz tablolar isteyeceğini biliyoruz ve bunların uluslararası denetim standartları çerçevesinde denetlenmesi de çok önemli. Dolayısıyla bunların gerçekleşmesi için hakikaten mesleki yeterliliğe ve etik değerlere sahip meslek mensuplarının bunları gerçekleştirmesi çok önemli. Ayrıca son söz olarak da adil bir rekabet ortamının sağlanması ve etik değerlere sahip çıkılması, benimsenmesi, disipline sahip olunmasıyla birlikte muhasebe ve denetim mesleğine güç ve itibarın artacağını ve hizmet kalitesinin de aynı yönde artıp haksız rekabetin oluşumunun güçleşeceğini düşünüyoruz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Faruk GÖZÜBÜYÜK **Gelir İdaresi Grup Başkanı**

- Sayın Başkan, Çok Değerli Meslek Mensupları, Değerli Katılımcılar Muhasebe ve Denetim Mesleğinde Haksız Rekabet konusunda Maliye Bakanlığının görüşlerini sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum, hepinize en derin sevgi ve saygılarımı sunmak istiyorum. Sözlerime başlamadan önce Gelir İdaresi Başkanımız Sayın Mehmet Kilci'nin meslek mensuplarımıza selam, sevgilerini ve bu Kongremizin başarılı olması dileklerini iletmek istiyorum. Sayın Hocamın zaman konusundaki hassasiyetini de dikkate alarak mümkün olduğu kadar tekrardan kaçınarak Maliye Bakanlığının yapmış olduğu çalışmaları arz etmeye çalışacağım.

ğının yapmış olduğu çalışmaları arz etmeye çalışacağım.

Bilindiği gibi 13 Haziran 1989 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik, Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile muhasebe ve denetim faaliyetleri bir meslek olarak tanımlanmış, bu alanda profesyonel anlamda hizmet sunan kişilerin nitelikleri belirlenerek mesleğin yasal bir zemine oturtulması sağlanmıştır. Başlangıçta yasal statüden yoksun bulunan meslek yasal statüyü ve Anayasa'da tarifini bulan kamu kurumu niteliğindeki meslekte örgütlenmeye kavuşmuş olup günümüzde bağımsız denetim görevini beklendiği adres 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış meslek mensupları olmuştur.

Haksız rekabet konusunda biraz önce çok değerli katılımcılar, çok değerli panelistler tarif ettiler, ben tekrardan kaçınmak istiyorum mümkün olduğu kadar. Haksız rekabet mevzuatımızda Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş ama asıl görevi Anayasamızın 167. maddesinde devlete para, kredi, sermaye, mal ve hizmet yasalarının sağlıklı ve düzenli işlemesi ve geliştirici tedbirler alma görevini yüklemiştir. Mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici durumları ortadan kaldırmak için gerekli düzenlemeler ve denetlemeler yapılması suretiyle rekabetin korunmasını sağlamak üzere 4054 sayılı Rekabetin Kurulması hakkındaki Kanun 1994 yılında yürürlüğe girmiştir. Ben sunuşumu genelde önce bir mevzuat üzerinden hatırlatmak daha sonra Maliye Bakanlığının yapmış olduğu çalışmaları arz etmek üzere kurdum. Bu noktada en son şu ana kadar bize meslek mensupları tarafından iletilmiş olan sunumlara da bir miktar değinmeye çalışacağım.

3568 sayılı Kanun ve mesleğin yasal zemine kavuşturulmasının yanı sıra meslek mensuplarının uyması gereken kurallar belirtilmiş, bu kurallar ile muhasebe mesleğinde çalışmak isteyen meslek güven ve etiğın sağlanması amaçlanmıştır. Meslek unvanlarının haksız kullanılması, meslekle ilgili konularda çalıştırılmayacak olanlar, meslek sırları, mesleki eğitimleri, yasaklar, ücretler gibi haksız rekabeti önlemeye yönelik maddelere yer verilmiş, mesleğin varlık ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevini yapmayan veya kusurlu yapan veya görevinin gerektirdiği güven sarsıcı hareketlerde bulunan meslek mensupları hakkında muhasebe ve müşavirlik hizmetlerinin de gereği gibi yürütülmesi maksadıyla durumun niteliğine bağlılık derecesine göre disiplin cezaları verileceği hükme bağlanmıştır. Nitekim serbest muhasebeci, mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerin disiplin yönetmeliğinde haksız rekabet yaratan türden davranışlara ilişkin çeşitli disiplin cezaları öngörölmüş olup, disiplin cezalarına ilişkin hususlar Başkanlığımızca da ciddi şekilde takip edilmektedir. Bunun en son örneği Resmi Gazetede yayımlanmış olan bir takım disiplin cezalarının bizim Gelir İdaresi Başkanlığı sitesinde de gerek mensuplarımıza gerekse tüm kamuoyuna duyurulmasıdır. Bakanlığımız tarafından çıkartılan 1 sıra numaralı Muhasebe Uygulama Genel Tebliğinde muhasebenin temel kavramları açıklanmış, bu kavramlardan biri olan sosyal sorumluluk muhasebenin organizasyonunda, muhasebe uygulamalarının yönetilmesinde, mali tabloların düzenlenmesi ve sunulmasında belli kişi ve grupların değil tüm toplumun çıkarlarının gözetilmesi ve dolayısıyla bilgi üretiminde gerçeğe uygun tarafsız ve dürüst davranılması gerektiği ifade edilmiştir. Hepinizin malumu olduğu üzere muhasebe mesleğinin ürettiği bilgiler bireysel yatırımcıdan topluma kadar geniş bir çıkar grubuna hizmet etmekte özellikle muhasebe faaliyetlerine yön veren kavramlardan birisi olan sosyal sorumluluk meslek mensuplarına kamu yararına hizmet etme sorumluluğunu yüklemektedir. Meslek mensuplarının mali sorumluluğu malumlarınız olduğu üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanunu mükerrer 227. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddede serbest muhasebeci mali müşavirle yeminli mali müşavirlerin mali sorumluluğu açıklanmış, yeminli mali müşavirin tasdikten yaptığı sorumluluk 3568 sayılı Kanunun 12. maddesinde düzenlenmiştir. Yapılan düzenleme uyarınca yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdik doğru olduğundan sorumludur. Yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde tasdik kapsamıyla sınırlı olmak üzere ziya uğratan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken, müteselsilen sorumlu olacaklardır. Bunun yanı sıra sorumluluk uygulamasıyla çıkan çeşitli problemleri çözmek amacıyla Bakanlığımız tarafından çeşitli yönetmelikler, sirkülerler ve tebliğler yayımlanmış

uygulama bu şekilde yürütülmeye çalışılmıştır. Bakanlık olarak biz bu özellikle mali sorumluluk uygulamasının haksız rekabeti önleyici bir unsur olarak değerlendiriyoruz. Neticede yapmış olduğu tasdiki mesleki etik kurallarına ve mevzuata uygun yapmamanın bir mali sorumluluğunun olması rastgele yapılacak tasdiklerin veya işlemlerin önüne geçebileceği gibi haksız rekabeti önleyici bir unsur olarak değerlendiriyoruz.

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik bu konularda özel olarak düzenlemeler getirmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin 10. maddesinde haksız rekabet, meslek mensuplarının mesleki dayanışma sorumluluğunun bilincinde olarak haksız rekabete neden olacak durum ve davranıştan kaçınacakları başka bir meslek mensubu ile mesleki sözleşmesi devam eden gerçek ve tüzel kişilere mesleki hizmet vermeye girişmeyecekleri, aynı şekilde ücret ve eleman temini gibi konularda meslek mensuplarının birbirlerine zarar verecek davranışta bulunmayacakları şeklinde açıklanmıştır. 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış meslek mensupları kendi aralarında müşteriyle olan ilişkilerinde haksız rekabetin önlenmesi, bu suretle dürüstlüğü bozulmamış rekabetin sağlanması meslek mensuplarının iş elde etmek için reklam sayılabilecek eylem ve işlemlerin kapsam, sınır ve esaslarının belirlenmesi amacıyla TÜRMOB tarafından hazırlanan serbest muhasebecilik, serbest muhasebecilik mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik mesleklerine ilişkin Haksız Rekabet ve Reklam Yönetmeliği 21.11.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sunuşumun bu kısmında Gelir İdaresi Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından haksız rekabeti önleyici olarak yürürlüğe konan düzenlemeleri sıralamaya çalışacağım. Bunları 5786 sayılı Kanun, 3568 sayılı Kanuna ilişkin tebliğ olarak düzenlenmesi, ücret tarifeleri VEDOP üzerinden yeminli mali müşavir bilgilerinin alınması, uluslararası muhasebe ve denetim standartları, kayıt dışı ile mücadele, meslek mensuplarına yönelik veri tabanı oluşturma projesi, KDV risk analiz projesi ve mükellef karnesi projelerini arz etmeye çalışacağım. 5786 sayılı Kanunla yetkilendirilenler, bu konuyu sabahleyin Sayın Başkan zaten detaylı bir şekilde anlattı, özellikle mesleği Avrupa standartlarına taşıyacak olan bu düzenleme özellikle serbest muhasebecilik mesleğini kaldırılmasıyla gündeme geldi. Belli bir meslek lisesi mezunları ve lisans mezunlarının sınavsız olarak kazandıkları serbest muhasebeci unvanı kaldırılmış ancak mevcut serbest muhasebecilerin müktesep haklarını korunarak bunlara bir sınavla üst unvana geçme hakkı tanınmıştır. Aynı kanunla meslek mensubu olmak için aranan şartlarda değişiklik yapılarak serbest muhasebeci ve

mali müşavir ve yeminli mali müşavir olmak için bazı meslek gruplarına daha önce girilmiş olan ve getirilmiş olan sınav muafiyeti kaldırılarak bu unvanların sınavla kazanılması prensibi benimsenmiştir. 3568 sayılı Kanuna tek tebliğ çalışması, 3568 sayılı Kanun uygulaması çeşitli konularda bugüne kadar yayınlamış olan 42 adet serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik genel tebliği malumunuz olduğu üzere uygulamada. Bunların içeriğinin dağılık düzenlemelerinin olması bunların toparlanmasını gündeme getiriyor. Bu kapsamda Başkanlığımız yakın zamanda yürürlüğe girmesi planlanan 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebecilik Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uygulama genel tebliği ile meslek mensuplarımıza faaliyetlerinde vergi mükellefleri ile Gelir İdaresi Başkanlığı ile birlikte azami derecede yararlanabilecekleri bir tek tebliğ çalışması yürütmekte. Bu da şu anda bizim Gelir İdaresi Başkanlığı sitesinde yer almakta olup meslek mensuplarımızın ve paydaşlarımızın buna yapacağı katkıları bekliyoruz.

Ücret tarifeleri, Kongrenin başından beri haksız rekabet unsurları olarak vurgulanan en önemli unsurlardan birisi olan ücret tarifesi haksız rekabeti önleyici noktada en önemli etmenlerden birisi olduğunu düşünüyoruz. Meslek mensuplarının talep ettiği ücreti, fiyatı yüksek bulan iş sahipleri meslek mensuplarına fiyat kırarak veya kaliteden ödün vererek haksız rekabet yaratmaya sevk edebilmektedir. Bu noktada ücret tarifeleri haksız rekabeti önleyen önemli bir denetim mekanizması olarak karşımıza çıkmaktadır. Meslek mensuplarımızın Başkanlığımızın yayınladığı asgari ücret tarifesinin altında iş kabulü yasak olup, aksine hareket disiplin cezasını gerektirmektedir. Meslek mensuplarının ücretlerinin Bakanlığımız tarafından yayınlanan asgari ücretlerin altında olmamak kaydıyla iş sahipleri ve aralarında serbestçe belirlenebileceği tabiidir.

VEDOP'tan yeminli mali müşavirlere ilişkin bilgilerin alınması; günümüz malum teknoloji ve bilgi çağıdır. Muhasebe ve denetim mesleği de teknoloji-den doğrudan etkilenmektedir. Bakanlığımız bilişim alanındaki gelişmeleri yakından takip etmekte, merkez ve taşra teşkilatımız da önemli ölçüde bu teknoloji-den yararlanmaktadır. Oluşturulan teknolojik altyapıya dayalı olarak yeni uygulamalar ve düzenlemeler vergicilik alanına da kazandırılmakta, bu suretle gerek mükelleflere daha kaliteli ve daha etkin hizmet sunmak gerek vergi kayıp ve kaçacağını azaltmak amacıyla çeşitli çalışmalar devam etmektedir. 06.02.2008 tarihli resmi Gazetede yayınlanan x sıra numaralı yeminli mali müşavir tasdik sözleşmesine ilişkin bildirimlerin sürekli bilgi verme yükü-

kümlülüklerinin elektronik ortamda yerine getirilmesi hakkında genel tebliğ ile yeminli mali müşavirlerin düzenlemiş oldukları tasdik sözleşmelerine ilişkin bildirimlerin sürekli bilgi verme yükümlülüğü altında elektronik ortamda yerine getirilmesi sağlanmıştır. Bu tebliğ gereğince bağlı oldukları meslek odalarının çalışanlar listesinde kayıtlı ve sürekli bilgi verme yükümlülüğü bulunan yeminli mali müşavirler mükelleflerle düzenlemiş oldukları tasdik sözleşmeleriyle diğer sözleşme bilgilerini yeminli mali müşavir kimlik bilgileri, şirket veya ortaklık halinde faaliyette bulunuyorsa şirketin veya ortaklığın bilgileri, ortakların bilgileri, yeminli mali müşavirler bürosunda veya yeminli mali müşavir şirketi bürosunda çalışanlara ilişkin bilgiler elektronik ortamda internet vergi dairesine bildirilmektedir. Bu düzenleme ile yeminli mali müşavirlerin mükellefler ile düzenlemiş oldukları sözleşme sayısı ve tam tasdik sözleşmesine ilişkin ücretin tam tutarı gibi pek çok bilgi Bakanlığımız tarafından takip edilebilmekte ve haksız rekabet yaratan bir durum tespit edildiğinde gerekli müdahaleler yapılabilecektir.

Meslek mensupları için veri tabanı projesi, 3568 sayılı Kanununun 41. maddesinde Odalar her yılsonu itibarıyla mevcut üyelerine ilişkin Maliye Bankalığına talep edilecek bilgileri ocak ayı sonuna kadar bildirmeleri gerekmektedir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin meslek mensuplarının Oda kayıtlarında yer alan bilgileriyle Başkanlığımız kayıtlarında yer alan bilgilerinin uyumunu sağlamak ve bu bilgilerin uyumunu sağlamak ve bu bilgilerin uyumsuzluğu halinde ortaya çıkması muhtemel olumsuzlukları önlemek ve gidermek amacıyla Başkanlığımız nezdinde meslek mensupları veri tabanı projesi geliştirilmiştir. Bunun gerçekleştirilmesi staja başvuran adaylar dahil tüm meslek mensuplarını kavrayacak şekilde uygulanmaya çalışılmaktadır.

Özellikle muhasebe ve denetim standartları bizim için önemlidir, gerçi burada Sayın Başkan konuşmalarının başında bahsettiler. Özellikle yakın zamanda bir konuyu vurgulamak istiyorum çok zamanı uzatmadan. Yakın zamanda yürürlüğe girmesi öngörülen Türk Ticaret Kanunu ile bütün işletmelere muhasebe ve finansal raporlama konularında Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayınlanan uluslararası muhasebe standartlarına uyumlu Türkiye muhasebe standartlarına uymaları zorunluluğu getirilecek ve Denetim Standartları Kurulu Kamu Gözetim Kurulu oluşturularak ülkemizde şirketlerin sunduğu tablolar daha gerçekçi ve karşılaştırılabilir olacaktır. Bu çerçevede bağımsız denetimin uygulama birliği gerekli güveni ve kaliteyi sağlamak, denetim standartlarını belirlemek, bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmek, bunların faaliyetlerini denetlemek, bağımsız denetim alanında kamu de-

netimi yapmak yetkisine haiz Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetim Kurulunun kuruluş ve görevleri ile ilgili esasları düzenlemek üzere Bakanlığımızca hazırlanan Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu Kanunu Meclis'te yasalaşmayı beklemektedir.

Kayıt dışı ekonomi ile mücadele, kayıt dışı ekonomiyle mücadeleye geçmeden önce denetim standartları konusunda Gelir İdaresi Başkanlığımız da özellikle meslek mensuplarımızın Bakanlık denetim elemanları tarafından yapılmış olan denetimlerde bir takım standart talepleri iletilmiş gelmiştir bu zamana kadar. Bu noktada Başkanlığımız tarafından denetimde hem denetim elemanlarının hem de denetlenen mükelleflerin hukukunu gözetebilecek ve bunu kamuoyuna deklere edebileceğimiz bir denetim standardı çalışılıyor. Ve bu sanıyorum yakın zamanda kamuoyu ile paylaşılacak. Burada kabaca bahsetmek gerekirse hangi mükelleflerin seçileceği, mükelleflerin incelemedeki hak ve hukuku, incelenecek alan, incelenecek zaman, incelenecek dönem, incelemeye başlama gibi şu ana kadar denetim elemanlarının incelemesine muhatap olanların çekmiş olduğu sıkıntılar bir noktada giderilmiş olacak.

Malum kayıt dışı ekonomi hepimizin sorunu. Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması her şeyden önce vergi gelirlerini arttırabileceği gibi kayıtlı ekonomiyle beraber işveren sayısının artması, işveren sayısının artmasıyla beraber meslek mensuplarına da yeni iş olanakları sağlaması anlamına gelecektir. Bu noktada meslek mensuplarımızdan gerekli olan desteği bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da aynı desteği beklemekteyiz.

Şimdi, hızlanıyorum Sayın Başkanım, özellikle son dönemde Başkanlığımız tarafından yürütülen ve Sayın Bakanımız tarafından kamuoyunda açıklanan KDV risk analizi ve mükellef karnesi projeleri var. Bunları ben kabaca değerli hazirunla paylaşmak istediğim bir iki husus var. KDV risk analizi projesi malum KDV iade talep eden mükelleflerimizin bu taleplerinin elektronik ortamda alınması, elektronik ortamda alınan taleplerin VEDOP ortamında veri girişi olarak bizde bulunan çeşitli verilerle eşleştirilerek iade hakkı kazanan mükelleflerin iadelerinin hızlı bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kurgulanmış bir sistem. Bunu destekleyici bir diğer sistem mükellef karnesi sistemi. Mükellef karnesinde ise gerek beyannameler, gerek bilanço, gelir tabloları, Ba Bs formları, banka bilgileri ve bizim diğer kurumlarla bilgi paylaşım noktasında edinmiş olduğumuz bilgilerle sisteme kayıtlı olanlar bunlar. Her mükellef için bir değerlendirme yapılıyor ve bu değerlendirmeler neticesinde riskli mükellefler belirleniyor ve bu riskli mükellefler incelemeye sevk edile-

cek. Şu anda pilot olan bu çalışmada yaklaşık yüzde 98 oranında başarı sağladık. Sistemin tespit etmiş olduğu riskli olan, sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge kullanma veya düzenleme ihtimali olan mükellefleri yüzde 98 oranında tespit etmiş olduk. Bu Şekilde tespit edilmiş olan mükellefler hızlı bir Şekilde incelemeye sevk edilecek, en azından mevcut düzenin işleyişini aksatan, mevcut düzenin işleyişini engelleyen sahte, muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyen ve kullanan mükelleflerimiz seçilerek dürüst bir Şekilde işlemi yapmaya çalışan ama mağdur olan mükelleflerimizin hak ve hukukunu korumaya çalışacağız.

KDV iade sisteminde mükellef talep etmiş olduğu iadesini eğer sistemde herhangi bir olumsuz izi yoksa anında ya da bir gün veya bir hafta süre içerisinde gerçekleştirmeye çalışacağız. Bu da sanıyorum bu zamana kadar meslek mensuplarının Maliye Bakanlığından talep etmiş olduğu KDV iadesindeki hızı sağlayacağına inanıyoruz.

Haksız rekabet meslekte karşılaşılan en önemli sorunlardan biri haline gelmişse de verdikleri hizmetin toplumun ekonomik refahı üzerinde etkinliği düşünüldüğünde muhasebe ve denetim mesleğinde haksız rekabetin engellenmesi bizim açımızdan da hayati önem taşımaktadır. Meslek mensuplarının üstlenmiş olduğu son derece önemli görevleri başaracaklarına Gelir İdaresi olarak inancımız tamdır. Haksız rekabeti engellemek TÜRMOB ve Odalar bünyesinde yapılan alışmalar Başkanlığımızca da desteklenmekte olduğunu yenilemek isterim. Bu vesileyle Maliye Bakanlığının görüşlerini bu hazirunda paylaşma fırsatı veren TÜRMOB yöneticilerine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Sabrınız için ve dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Nurettin ÇEKİCİ
TÜRHAİK Başkan Yardımcısı

- Sayın Başkan, değerli üstatlarım, sevgili meslektaşlarım önce hepimizi selamlıyorum ama Başkan'dan bir ricam var. Bunun nedeni hem mesleğim gereği konunun objesi, şu andaki konumum nedeniyle de subjesi olmam nedeniyle önceki oturumda ve kısmen de bu oturumdaki konular ki bunları baştaki şutlara, tetkiklere, komentlere benzetebilirsiniz. Takımın kalecisi olarak karşılamak durumundayım.

Şükürler olsun ki penaltı olmadı. İkincisi, eski bir Gelir İdaresi mensubu olmam nedeniyle bu toleransı biraz daha fazla rica ediyorum. Ben izninizle

le sizden 25 dakika rica ediyorum. İzninizle hiç detaya girmeden kanun hükümlerini, yönetmelik hükümlerini hepimiz ezbere biliyoruz. Tek satırından bahsetmeden daha başka omurgadan bahsetmek istiyorum. Temiz rekabeti oluşturamadığımız bu haksız rekabet mesleğimiz kadar eskidir. Sorun, göreceli olmakla beraber evrensel de bir sorun. Bu sorun nedeniyle bunun önlenmesi ya da asgariye indirilmesi için iki şeye ihtiyacımız var diye düşünüyorum. Bunlardan bir tanesi nedenleri bilmemiz lazım ki sorunu kurutalım. Bu nedenleri de uzun uzun saymaya hiç gerek yok. Moral zafiyeti başta geliyor. Sayın Başkanın da ifade ettiği, hepimizin de paylaştığı. Ancak bu bireysel bir konu, karşılaşıcağı yaptırım belli; hukuki yaptırımla karşılaşıcağı. Genel planda çok fazla bir şey ifade etmiyor. Toplumsal ahlak sorunu! Ama önemli olan iki konu var ki, haksız rekabetin kaynağını oluşturan; bunlardan bir tanesini Gelir İdaresi temsilcisi arkadaşım hemen satır arasında geçiverdi; kayıt dışı ekonomi. Asıl nedeni bu! Bunun uğraşılması, bunun kaldırılması, asgariye indirilmesi haksız rekabetin gerçek nedeni. İkincisi de sektörümüzün ekonomik krizlerden, dalgalanmalardan direk olmasa bile, doğrudan olsa bile bütünüyle etkilenmesi. Bu nedenleri bir kenarda hep aklımızda tutalım. Bunların üzerinde konuşulacak çok şey var. Moral nedenler konusunda olmasa da bu nedenler üzerinde konuşulacak çok şey var.

İhtiyacımız olan ikinci şey; hukuki yapı. Hukuki yapı olmadan neyi tartışacağız, neyle mücadele edeceğiz? Hukuki yapı için bir rekabet hukukunun oluşturulması lazım. Bu hukuk oluşturalım, oluşturulamadığı haksız rekabetle il-

gili konuya ilişkin ete kemiğe bürünme olayını 2007 yılının 12. ayında Yönetmelikle hayata geçirdiğimizi fazla yadırgamayalım. Sebebi şu; 20 yıl öncesi-ne kadar mesleğimizin yasasını belirttik, 20 yıl toplum hayatında çok kısa bir süre. Daha genelinden söyleyeyim, Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu'nun genel rekabete ilişkin hükümlerinin dışında haksız rekabete ilişkin kurum ve kurallar, o da henüz 1994 yılında kuruldu. Toplum hayatında mesleğimiz kadar eski olan bir soruna hukuki boyutta ancak demek ki 25 yıl önce yaklaşabilmişiz. Bu nedenle Kurulumuzun dayanağı olan yönetmeliğin meslek yaşamızın çok yeni olmasını fazla da yadırgamıyorum. Ama kaybedilmiş bir şey yok, buradan başlarız.

Birlik olarak TÜRMOB bünyesinde kurduğu TÜRHAH adını verdiğimiz etik ilkelerini ve prensiplerini belirlediğimiz merkezi kurul eliyle yürütüyor haksız rekabetle ilgili mücadelesini, faaliyetlerini. Bu kurul ilk toplandığında önümüze gelen iki tane konu vardı; birincisi Yönetmeliğimizin üç maddede sıraladığı ve çok özetlediği idari çalışmaları. İkincisi de, yönetmelikte, yasada yer almadığı halde bir haksız rekabet hukuku oluşturulmasını bu görevin bu kurul tarafından yürütülmesini gerçekten ihtiyaç olduğu gibi. Bunu konuştuk, önce biz neredeyiz? Haksız Rekabet Merkez Kurulu olarak biz neredeyiz? Meslek mevzuatımızda yerimiz neresidir? Biz ne yaparız? Bizim boyutumuz nedir? İşlevlerimiz nedir? Yetki tedavülleri var mıdır bunlara bir baktık. Önce kendi hukuksal yapılanmamızı, tabir yerindeyse garanti altına almak için ve yolumuzu düzgün ve hızlı yürüyebilmek için bununla uğraştık. Bununla ilgili sorunları birazdan hemen çok kısa bahsedeceğim. İkincisi, idari konularda bizim hem Odalar bünyesinde bu tür kurulların kurulması hem onların yönetmelikle merkezi kurula verilen yeknesaklığın sağlanması konusunda idari görevlerimizin olduğunu ve bir taraftan da bunları süratlice hayata geçirmemizi düşündük ve bu yönde çalıştık. İdari çalışmalar olarak izin verirseniz iki konuda topladık, Odalar nezdinde kurullar arasında işbirliği ve koordinasyonun ve uygulama yeknesaklığının sağlanması bakımından şunları yaptık: kurulların çalışma usul ve esaslarının belirlendiği yönergeler hazırladık. Bu yönergelerde Oda yönetim kurulları, haksız rekabet kurullarının birbirleriyle olan ilişkileri ve yetki kullanımı ile görevlerinin sürdürülmesi için kuralları, yönetmelikte belli edilen kuralları açıkladık. Daha sonra tanıtıcı materyaller, broşürler, dergiler, pusula gibi bir takım dokümanlar hazırladık, dağıttık. Oda kurullarının çalışma usul ve esasları kapsamında kullanacakları çalışma kağıtlarının formatlarını hazırladık ki yeknesak bir çalışma olsun, sonuçları itibarıyla Türkiye genelindeki yıllık faaliyet raporunun formatına uysun istedik. Söz gelmişken yıllık faaliyet raporları konusunda da bir format hazırladık, onları

da gönderdik ve o formatta tam arzu edilen çalışma yapılamasa da yapılacak kapsama geline bir noktadayız. Odalarımız bu faaliyet raporlarına alıştılar, alışmak üzereler, alışacaklar ve bunları biz Türkiye genel raporunda bir araya getireceğiz. İlk raporumuzu yazdık, Kurul Başkanımız Sayın Yahya Bey çok kısa değindi, oradaki eksiklikler malum, olacaktır ama tamamlayacağız bütün bu eksiklikleri. Hukuk oluşturma, idari pozisyon alma, prosedür geliştirme budur zaten, böyle bir zamanı gerektirir. Bu konuda İstanbul Serbest Muhasebeciler Odasına son derece teşekkür ediyoruz, geri planda bize lojistik hizmeti verdiler. Bütün basım, organizasyon ve çalışmalarda, bu teşekkürü tabii TÜRMOB adına yapıyorum.

Bilindiği gibi Yönetmeliğimizin dayanağı meslek Yasamızın 29, 33, 44 ve 50. maddeleri. Yönetmeliğin 24. ve devamı maddelerinde birlik nezdindeki Odalar, Oda, kurum ve Odalardaki kurullar, 26. madde hükmü Odaların yetki ve görevlerini, 29. madde de merkezi kurulun görev ve yetkilerini düzenliyor. Bu ilgili hükümleri topluca değerlendirdiğimizde şunu görüyoruz; haksız rekabet kurulu icrai nitelikten ziyade istişari bir kurul olarak kurulmuştur, böyle kurulması gerekmiştir. Zaten meslek yasamızda bunun bu açıklıkta kurulması yönünde emredici bir hüküm de yoktur ama Sayın Birlik Başkanımızın da açılış konuşmasında belirttiği gibi artık biz kendimiz bir takım şeyleri zorlayarak hukuk oluşturarak yapmak mecburiyetinde olduğumuz için haksız rekabet kurullarını içeren, görevlerini içeren bu Yönetmeliği ve haksız rekabet şekillerini de içeren bu Yönetmeliği uygulamak zorundayız. Bu uygulamayı, bu kurulları bugün itibarıyla istişare nitelikte kurmak gereği vardır. Ama burada durmak gelişime aykırı, gelişimi hissedebilmek, yaşayabilmek için Yönetmeliğin ve dayanağı olan meslek Yasamızın bazı tadilatlarla uğraması kaçınılmaz, bu bir gelişimin sonucu. Eksiklik olarak nitelemiyorum. Bugün itibarıyla ihtiyaç budur bu yapıldı. Bu yapı içerisinde Odaların yaptığı şey şudur, kendisine haksız rekabetle ilgili gelen disiplin uygulaması gerektirdiği kanaati yönetim kurullarında oluşan olayları görevlendirme yoluyla, atama yoluyla oluşturulan bu kurullara direktmek suretiyle onların denetim ve soruşturma yapmasını bu denetim ve soruşturma sonucunu kendisine bir raporla bildirmesini talep edecektir. Oda nezdindeki kurullarımız ise bu çalışmayı yönetim kurulunda eğer müeyyide gerektiriyor ise yapılan çalışma sonucundaki fiil, kişi ya da olay bu belgesini de belirtmek suretiyle yönetim kuruluna iade edecektir. Yönetim kurulunun bunu disiplin kuruluna disiplin müeyyidesi uygulanmak üzere ve kovuşturmak üzere gönderip göndermeme yetkisi vardır. Ancak şu gözden kaçırılmamalı; yönetmeliğe göre ve işin mantığına göre de Oda yönetim kurullarının bu tür şikayetle başlayan sorunlar için haksız rekabet

bet kurullarına dosyayı iletmemeye gibi bir tercihi yok. Mutlak surette gelen şikayetler yönetim kurulunda değerlendirilmek suretiyle eğer bir disiplin kavuşturması gerektirdiği kanaati oluşur ise o dosyanın gönderileceği haksız rekabet kuruludur. Yasanın Yönetmelik çıkmadan önceki şekliyle Oda yönetimlerini bir kişiye, birkaç kişiye ya da görevlendirecekleri kişiye böyle bir soruşturma yaptırma yetkisi bu Yönetmelik kapsamında kalmamıştır. Şunu söylemeye çalışıyorum; Oda yönetimlerini istisari mahiyetteki şu konum ve bugün itibariyle çalışan kurulların değerlendirmeleri, kovuşturmaya sevk edip etmeme yetkileri var ama genel olayları bu kurullara göndermemeye yetkileri yok şu an itibariyle. Bunu saptayalım. Bunu biraz detaylı açıkladım çünkü soru gelecek biliyorum bu konuda ve o sorulara da bu konular üzerinde çok detaylı çalışma yapan sevgili arkadaşım ve Kurul mensubu Süleyman Genç arkadaş cevap verecek benden ziyade. Burada bir şey daha söylenebilir, bu yapı itibariyle soruşturma yetkisi de tartışılabilir, bunu da tartışalım. Şimdilik sadece bahsetmekle geçiyoruz.

Meslek Yasasında bir şey daha var, Birlik ya da oda yönetim kurullarının bir kısım yetkilerini devredebilecekleri kurulların oluşturulmasına ilişkin meslek yasamızda herhangi bir hüküm yok. Onu söylemiştim. Öte yandan Disiplin Yönetmeliği'nin de disiplin kavuşturmasını kimin yapacağı ve cezaların kime uygulayacağı yönünde tayin ettiği merci var. Bu gibi hükümler karşısında mevcut yapı itibariyle kurulmuş olan haksız rekabet kurullarının ne Oda yönetim kurulları ile ne Oda yönetim disiplin kurulları ile ne de etik kurulları ile yetki ve görev çatışması yok, şu an itibariyle yok. Ve o TÜRMOB'un göndermiş olduğu yönergeler çerçevesinde böyle bir çatışma olmadan her kurulun kendi görevini yapacağı alanlar belirlendi. Bu nedenle yönetim kurullarının veya diğer kurulların bu konu itibariyle alınganlık göstermesine de gerek yok. Bunu özellikle belirtmek isterim. Yönetmelik hükümleri topluca değerlendirildiğinde hukuk anlamında bizim çıkarttığımız sonuçlar bunlar. Ancak bu konuda hem bu az önce bahsettiğim nedenler hem de rekabet hukukunun oluşturulması bakımından hem de yetki devrinin Başkanımız Sayın Yahya Arıkan kısaca mesaj olarak verilmiş olan yetki devri konusunun da meslek Yasası ve mevzuatında gereken değişiklikler yapılarak göz önünde bulundurulmak suretiyle haksız rekabet kurullarının yeniden yapılandırılması konusunun tartışılmaya ihtiyacı var, bunu tartışacağız çeşitli toplantılarda, panellerde ya da kongrelerde. Tartışmadan bir yere varmak mümkün değil ama yeni yapıya ihtiyaç olacak. Bu bir gelişimin gereği ve sonucu belki de.

Sayın Başkan vaktimi tasarruflu kullandığımı zannediyorum ama izin verirse-

niz Şimdi bu masada konuŐulanlara da birkaç cümle ile cevap vermek istiyorum. SPK, BDDK ve Maliye Bakanlığının değerli temsilcileri arkadaşlarıma ikiŐer cümle ile katkıda bulunmak istiyorum belki de.

Önce KürŐat Babucçu Bey, bağımsız denetim konusu göz önünde bulundurulduğunda tam rekabet koŐullarının sağlandığı görüŐünü ifade ettiler. YanlıŐ anlamadım, değer mi? Peki, bunun için tam bir sene önce 4. Muhasebe Forumunun 1. Haksız Rekabet Kongresinde konuŐmalarından çok kısa dört cümle okumak istiyorum. Haksız rekabete yol ačan nedenler arasında bir tanesi olarak bunu saymış, demiŐ ki; “Hizmet sektörümüzün yol aldığı piyasanın kontrolsüz bırakılması sonucunda ekonomik gücü ve örgütlenme yeteneği yüksek piyasa aktörlerinin kurumsallaŐma ile izah edilemeyen, onun ötesinde yorumlamayı gerektiren biçim ve boyutta ekonomik geliŐme ve toplumsal refahı da olumsuz etkileyen iŐbirliklerine gitmeleri ya da güçlerini kullanarak meslektaŐlarını dıŐlayıcı rol oynamaları haksız rekabetin belki de en önemli nedeni ve sorunudur” demiŐ. Yorumlaması size ait!

BDDK temsilcisi kardeŐimiz Müge Hanım’a da Kurullarının yaptığı çalışma için ancak teşekkür edebildim. Maliye Bakanlığına biraz daha fazla söylemem gereken laf var izin verirseniz. Bunlardan bir tanesi, önce yapılan çalışmalar için teşekkür ederiz. Yaptığımız çalışmalar için son derece teşekkür ederiz ama çalıŐmaların doğrudan doğruya haksız rekabeti önlemeyle ilgili değer de mesleki disiplini sağlamayı ve meslek mensuplarını zapturapt altına almaya yönelik ağırlık taŐıdıđını hissediyorum bu bir. İkincisi, sorunlarımıza özellikle son dönemde Őefkatle yaklaŐılmadıđı hissi var. Őefkatle yaklaŐılmamanın nedenlerinden bir tanesi iletişim eksikliğidir, ikincisi bizler serbest muhasebeci ve mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tamamıyla olmasa bile büyük ölçüde Maliye Bakanlığı adına hizmet vermekteyiz. ÇalıŐmalarımızın yüzde 90’ından sizler yararlanıyorsunuz, yüzde 10’u başka amaçlarla işveren yararlanсын diye yapıyoruz. Ama yasal mevzuatlar bazında Maliye Bakanlığının bu konumumuzu dikkate almak suretiyle bize daha fazla Şefkat göstermesini talep etme hakkımız olduğunu zannediyorum. Bunun en güzel örneği son günlerde yaşadığımız Ba Bs formları konusundaki Bakanlığın yaklaşımı ile meslek tarifemiz konusundaki anlayamadığımız tutumu!

Peki, ben sabrınızı zorlamayayım, çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ömer LALİK
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederiz. Efendim, aradaki 15 dakikayı, geç başlamayı kapattık. Şimdi Sayın Başkan, tabiatıyla TÜRMOB ama sizin şahsınızda teşekkürleri hep kabul ediyorsunuz. Şimdi bu arada değerlendirmeden önce şu saatte yine kahve, çay var mı, yok mu?

Efendim çayımız olmadığı için efendim 2–3 dakika için haziruna söz vereceğim. Ama zaten hep bilinen şeyler. Oradan genç bir arkadaşım hemen el kaldırdı, ilk söz kendilerinin buyurun efendim. 15 saniye süreniz var. Efendim dediler ki, Yahya Bey plaket verecek, O'nun plaket vermesi 20 dakika sürer. Hayır, Sayın Başkan böyle dedi, harcanan para yerini bulsun hiç değilse.

İbrahim AKEL
Mersin SMMM Oda Sekreteri

- Sayın hocalarım, değerli TÜRMOB yöneticilerim, değerli yönetici arkadaşlarım, kıymetli katılımcılar hepimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Elbette burada mesleki sorunlarla ilgili konuşmaya başlarsak hem Hocamızı üzeriz hem de sizlere saygısızlık olur. Pek çok arkadaşım konuşmak ister, katılmak ister. Teorik anlamda bazı şeyler elbette yapılmak zorundadır. Yani mesleki etik, haksız rekabetle mücadelede etik kuralların yazılı olması elbette zorunludur. Hocam aslında biraz önce toplumsal ahlaktan dem vurarak birkaç söz söyledi. Tamamı orada yatıyor aslında. Şimdi öğleden önce Nail Başkanımın söylediği şu anda mevcut yönetmeliklerin, özellikle büro standartları ile ilgili yönetmeliklerin henüz oluşmadığını ama bizler biliyoruz ki pek çok Odada ve TÜRMOB'da bazı şeyleri uygularken yasaları arkasına gelecek şekilde uygulamalar oldu. Yani Odalar kurulduğunda ürettiğimiz birkaç slogan vardı, sloganlardan bir tanesini hatırlatmak istiyorum arkadaşlar. “Mesleki geleceğimiz dayanışmaya ve geleneklerin yaratılmasına bağlıdır” diye bir slogan ürettik. Yine aynı şekilde; “Yeterli sayıda müşteri, kaliteli hizmet, hak edilen ücret” bizim sloganlarımızdan bir tanesiydi. Biz bunları Mersin Oda yöneticileri olarak samimi bir itirafta bulunmak istiyorum, etik olarak üst düzeyde mesleği icra etmeye çalışırken Sayın Başkanım Dursun Göktaş, ben ve diğer yönetici arkadaşlarım en az yüzde yüz iş kaybına uğramış birinci derecede yöneticileriz aynı zamanda mesleğimizi icra ettiğimiz için. Ben geçen-

lerde Yahya Başkanımı da telefonla aradım, bu büro emekçilerinin durumu ne olacak dedim. Bu pastadan ciddi anlamda nemalanmayan büroların ahlakıyla, namusuyla, şerefiyle dürüst şekilde çalışan bu insanların bu sıkıntıları ne olacak? Şimdi, tabii ki bu etik kurallarımız olacak, bizler meslek mensubunun Başkanımın da dediği gibi zapturapta alarak sorunumuzu çözeriz, Mersin’de bunun birkaç uygulamasını yaptık. Biz standartları Danışma Meclisinde detaylı olarak tartıştık, belirledik. Her meslek mensubuna kaç işçiyle ne iş yapabileceğini, idari meslek mensubu istihdam ederek bürolara mükellef sayısı, çünkü hepimiz biliyoruz yani bürolarda 100 tane bilanço defterin tutulması mümkün müdür, 200 tane işletme defterinin tutulması mümkün müdür? Elbette mümkün değil. Bu bağlamda yardımcı eleman olarak meslek mensubunun bağımlı olarak istihdam edilmesi için böyle bir standardı Danışma Meclisinde ayrıntılı olarak tartıştık, kabul ettik ve uyguladık. Yaklaşık iki yıllık bir inşaat sürecinde bunda biraz maalesef uygulamada geri kaldık ama uygulama dönemi ile ilgili kısa bir şey aktarmak istiyorum. 150 tane meslek mensubu özellikle portföyü çok yüksek olan ama bize göre etik çalışmadığını düşündüğümüz, buradaki normlarımız nedir, kestiği serbest meslek makbuzları.

Burada hemen bir saptama yapmak istiyorum; Gelir İdaresi’ne gerçekten bu kadar emek veren bir teşkilata karşı, bir gruba karşı, bir örgüte karşı gerçekten çok sevgisizler arkadaşlar. Yüzde 18 KDV oranı uyguluyorsunuz hiçbir götürüsü olmayan bir camia, haksız rekabetin en büyük unsurlarından bir tanesi de serbest meslek makbuzunun düzenlenmemesi. KDV ile serbest meslek stopajı çelişkisi hepimizin başında kılıç gibi duruyor. Yasalara uyan namuslu, dürüst arkadaşım makbuzunu kesiyor, vergisini ödüyor. Diğeri de düşük ücretle bunu finanse ediyor makbuz düzenlemediği için. Bu bağlamda da haksız rekabetin en önemli unsurlarından bir tanesi, müsebbibi kendileridirler. Bu anlamda ben şiddetle eleştiriyorum. Bu camiaya olan borçların bir kısmı gerçekten ödemeliler artık. Yani KDV oranını düşürerek çok mu zor arkadaşlar? Geçen bir vergi mevzuatı ile ilgili bir seminere katıldım, orada dersi anlatan hocam dedi ki, idari yargıyı bilmeyen kişi vergi tekniklerini ve verginin gerçek anlamda özümseyemez. Buradan itiraf ediyorum ben idari yargı okumadım. Semineri dinlememe rağmen o yüzden belki vergide özümsemediğim olabilirim, özümseyen bir arkadaşım varsa şuradan çıksın söylesin; şu KDV çelişkisiyle serbest meslek stopajı çelişkisini kaldırmak gerçekten bu kadar zor mu? Yav bu örgüte bu kadar eziyet gerçekten reva değil diye düşünüyorum. Biz yaptığımız bu meslek mensuplarını, incelemeye aldığımız dediğim gibi, görüşemeye aldığımız arkadaşlarla yaptığımız inceleme neticesinde özellikle 150 tane büroda ciddi anlamda denetim yaptık. Haksız rekabetle il-

gili nasıl çalıştığımızı Sayın Kurul Başkanım, Yahya Başkanım ve arkadaşlar biliyor. Asla iltimas yok arkadaşlar! Biz seçim kaygısıyla yönetici arkadaşlarımız özellikle asla görev yapmamalı. Ne olursa olsun biz bu etik değerleri toplumsal yaşamda da kendimiz uygulayarak daha sonra var olmayan yasaların gelmesini sağlamak zorundayız. 2. Muhasebe Forumunda Genel Başkanımın söylediği sözü teyit etmek istiyorum; “Siz doğru olanı yapın yasalar arkadan gelir.” Bizler bunu yapmaya çalışıyoruz.

Ben sonuca geleceğim. Biz 150 tane büroda denetim yaptığımız üç-dört tane arkadaşımıza şu toleransı gösterdik; dedik ki, kardeşim sen bize göre haksız rekabet yapıyorsun, bu kadar mükellef sayın var, asgari ücretle çarptığımız takdirde şu kadar yapar. Senin kestiğin makbuz bunun yüzde 20’, 30’u bile değil. Tolerans yaptık, dedik ki, bütün mükelleflerin sigortasız olduğunu kabul ediyoruz, hepsinden asgari ücret aldığını kabul ediyoruz, yüzde 25 de makbuz kesme hakkını sana bu ülkede doğal ortamı böyle değerlendiriyoruz. Yani yanlış bir şey de olsa böyle yaklaşıyoruz. Ve buna rağmen çok ciddi makbuz kesme durumuyla siz haksız rekabet yapıyorsunuz dedik ve bu arkadaşları disiplinli olmaya, bizimle birlikte olmaya çağırdık ve bu arkadaşlarımızdan 4-5 tanesi ertesi yıl vergi rekortmeni oldu arkadaşlar. Yani bizler çözümü biliyoruz ama gerçekten hem üst Birliğimizi hem yöneticilerimizi hem de akademisyenlerimizin, bu arada bize bu görev dağılımını veren teşkilatın, Gelir İdaresi’nin ciddi anlamda birlikte hareket etmesi, yani düzeltme beyanının Ba Bs’nin düzeltme beyannamesinde iki ayrı ceza uygulamanın ve ceza uygulamanın mantığını gerçekten anlamıyorum. Hiçbir arkadaşım da anlamıyor. Yani sonuçta 1 ya da 2-3 bin lira ücret aldığımız bir hizmeti ifa ederken en basit cezalarda her mükellefte bunların çok daha fazlasını yiyeceğiniz bir ortamda bu işlemin bize yaptırılmasına bence artık dur demenin zamanı geldi.

İnşallah önümüzdeki dönemlerde görevi devralan arkadaşlarımızla bunları birlikte yapacağımız inancıyla hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Arif AYTOLON

- Sayın Başkan ben ilk önce kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Ben burada haksız rekabeti ilk önce konuşurken mesleğimizin vizyonuna göre konuşulmasını şey yapardım. Biz hala Ba Bs’lerle uğraşıyoruz. Avrupalı bizim meslektaşlarımız ? muhasebesine geçmişler, bizde daha bunlar yok. Benim

esas sorum Sayın Kürşat Bey'e, 320 firmayla SPK'yı götürüyorsunuz, dar bir, sığ bir piyasayla. Buna karşılık 95 tane denetim firması var. 95 denetim firmasının 2/3'ü de sıfır denetimle geçiyor, yani denetim yapmadan. Yukarıda 5-6 firmaya sığdırmışsınız. Sizin listelerinizi incelediğimiz zaman aynı adda hem SMMM hem YMM şirketleri var. Bunu bir de haksız rekabeti kontrol altında tutabiliyorum diyorsunuz ama bize göre zaten bu sığ piyasada, zaten piyasanın kendisi sığ olduğu için haksız rekabet orada oluyor. 600 bin firmalı işte Kurumlar Vergisi mükelleflliğini incellerseniz yani hiçbir şey değil. Bunu haksız rekabet olarak nasıl değerlendiriyorsunuz veya nasıl bakıyorsunuz? Yapacağınız denetimlerde gene yukarıdaki 5-6 firma mı hepsini yapacak gelecekte de? Bunu bir yaymayı veya aşağıya, tabana yaymayı nasıl başarabilirsiniz? Teşekkür ederim.

Kürşat BABUÇÇU

SPK Muhasebe Standartları Daire Başkanı

- Teşekkür ederim. Şimdi Sayın Nurettin Çekici'nin yorumu ve sizin sorunuz aslında benim kafamdaki soruyu da yani bu haksız rekabeti nasıl açıklayacağız? Şimdi Nurettin Bey'in söylediği konuda sermaye piyasaları bağımsız denetim yapmaya hevesli şirketler için piyasaya giriş açısından tam rekabete açıktır. Yani tam bir serbestlik vardır. Yasal koşullar, 3568 ve diğer uluslararası standartlara uygun plan, programını hazırlayan herkes, altı denetçisi olan, deneyimi olan herkes piyasaya girebilir. Bu nedenden ötürü ben sermaye piyasasında tam rekabet, serbestlik var diyorum. Şimdi sizin sorduğunuz soruda; doğru 320 borsa şirketimiz var, arka planda da fon, aracı kurum, iştirakleri kattığınız zaman 2000'e yakın bir şirket, kuruluş var. Bunları denetleyen 95 şirket var. Bu ekonomik mi, bu doğru mu? Bana sorduğunuzda değil ama bu işlerin Nurettin Bey'in de üstü kapalı söylediği gibi işte dört büyükler, "Big Four, Big Four Plus Two?" diye kendilerini tarif eden 7-8 firmaya dağılması haksız rekabet mi? Bence değil. Çünkü niye değil? Yani bunların işi dağıtmak, biraz önce de söyledim, yani rekabet piyasada kaynakların etkin kullanımı için faydalıdır. Haksız rekabet bu normal olmayan yollardan iş kapmaktır. Ben her konuşmamda söylüyorum; maalesef bireysel olarak bağımsız denetim işi yapmak dünya gerçekleri ile örtüşmüyor. TTK yürürlüğe girdikten sonra bağımsız denetim işinin bir YMM, bir SMMM tarafından yapılması, uluslararası anlamda bağımsız denetim değil, o yüzden ben SPK listesinde yer alan 95 şirketi, burada daha önce görüştüğüm kişiler de vardı, küçük şir-

ketlere her zaman için derim ki büyüme çalışın. Çünkü bu halde kaldığımız durumda piyasa sizi doğal olarak büyük şirketlere yönlendirecektir. Biz Kurul olarak piyasaya müdahale edip, her şirketin iş yapmasını sağlamalı mıyız? Bu soru da var. Yani aynen YMM ve SMMM'lerin ücretlerinin Maliye tahsil etsin mi sorusu gibi. Biz onu yaparsak asıl rekabete müdahale etmiş olmaz mıyız? Yani bir tarafta daha çok iş yapmak için çalışan, yatırım yapan bir firma var öbür tarafta asgari şartları sağlayan bir firma var. SPK eşit iş bölüşürse çok çalışana haksızlık yapmış olmaz mı? Yani hangisi haksız rekabet? Hani biz bu paylaşım müdahale etmek haksız rekabet gibi geliyor. Öbür türlü işlerin o firmalarda toplanması ekonominin bir gereği, diğer firmaların o firmalara yetişebilmesi için biz her tür desteği sağlamaya çalışıyoruz. Kalite kontrol çalışmalarında da zaten gittiğiniz şirketleri direk kapatmak, cezalandırmak yerine onlara ulaşmaları gerektiği çıtayı gösteriyoruz, oraya ulaşmaları için süre ve destek sağlıyoruz. Eğer yapmadıkları takdirde onları liste dışı bırakıyoruz. Haksız rekabeti önlemek için biz ne yapıyoruz? Sabah yanlış hatırlamıyorsam Feyzullah Bey söylemişti, 'anahtar teslimi işler' diye bir tabir kullandı, yani çok doğru. İşte Fatih Bey keşke burada olsa da o piyasadaki bu tip şeyleri söylese diye düşünüyordum. Çünkü bu tip olaylar işte hep konuşuluyor, her şeyi hepimiz aslında biliyoruz ama bir şey yapamıyoruz. Anahtar teslimi proje olayları var, bağımsız denetimi aldığı zaman tam tasdik bedava, danışmanlık yarı ücrette bunları biz biliyoruz fakat bunlar üzerinde işte SPK'nın görevi burada. Yani çok yakında biz şu anda piyasada kimler danışmanlık yapıyor, kimlere ne hizmetler veriliyor, ne kazanılıyor bunların hepsini tespit ettik. En kısa sürede soruşturma safhasına geçip, cezaları vereceğiz. İşte haksız rekabeti düzenleyici kurul olarak biz sadece böyle müdahale ediyoruz. Onun dışında iş dağılımı bence esas rekabete aykırı bir davranış olur. Teşekkür ederim.

Sami KAZICI

Ankara YMM Odası Başkan Yardımcısı

- Rotasyonla ilgili olarak çıkartılmış olan tebliğın iptali ile ilgili olarak yeminli mali müşavirler odaları olarak dava açılmıştır. Onu arkadaşlarımdan sadece bilgilerine arz etmek istedim. Ben bekledim hani belki Kürşat Bey bu konuda bir şey söyler mi ama?

Kürşat BABUÇCU
SPK Muhasebe Standartları Daire Başkanı

- Dava dilekçesi Kurulumuza ulaştı, mahkeme süreci devam edecek dendi. Biliyorsunuz ki o süreçte bütün bağımsız denetim kuruluşlarına ve TÜR-MOB'a görüşlerini iletmesi için süre verdik, talepte bulunduk ve o süreçte benim için çok enteresan bir tecrübe oldu. Yani herkes şirket rotasyonu veya partner rotasyonu diyelim, şirket rotasyonunun kaldırılması yönüne bana yazılı resmi tebligatlar iletildi. Bunu daha önce de sizlerle paylaştık ve Kurul piyasadan gelen talepler çerçevesinde böyle bir karar aldı. Ama sizin düşüncenizi mahkemeye iletmeniz, bizim kararımızın iptali için başvurmuş olmanız aslında hatamız varsa doğruya ulaşmak açısından faydalı bir olay. O yüzden sizin taleplerinizi biz tekrar değerlendirdik dilekçe üzerine. Bunun üzerine görüşlerimizi mahkemeye iletacağız, oradan çıkan sonuç ister Kurul lehine aleyhine, aslında bu olayda Kurul'un lehi-aleyhi değil, piyasanın lehi-aleyhine hangi sonuç verilirse bunu uygulayacağız. Çünkü amacımız doğru yolu açmak, hangi yol olursa olsun. Ama öncesinde de hepimizin bildiği gibi her kesimi bu karar mekanizmasına katmaya çalıştık ama yeterli katkıyı alamadık, ben bu vesileyle önümüzdeki dönemde de yapacağımız çalışmalara ne kadar etkin katılırsanız o kadar iyi olacağını düşünüyorum ve katkılarınızı beklediğimi ifade etmek istiyorum.

Faruk GÖZÜBÜYÜK
Gelir İdaresi Grup Başkanı

- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Nurettin Bey sözlerine başlarken aslında kendi tabiriyle bizi biraz ofsayda düşürdü. Neticede sözüne başlarken kendisi masanın bu tarafında olduğunu söylemişti ama en fazla eleştiriyi de kendisinden aldık. Müsaade ederseniz Sayın Başkanım ben hem Nurettin Bey'in hem mersin Oda Sekreteri kardeşimizin eleştirilerine yanıt hem de sizin zaman tasarrufu nedeniyle benim ifade etmekte zorlandığım birkaç hususa değinmek istiyorum fazla zamanınızı ve sabrınızı zorlamadan.

Şimdi benim anlayamadığım buradaki sevgisizlik ve şefkatsizlik hadisesi var. Bütün eleştirileri kabul ederiz ama bizim Bakanlığın ya da Başkanlığın iletişim noktasında eksiklik var, biz iletişim kuramıyoruz, sorunlarımızı iletmiyoruz şeklindeki eleştirileri kesinlikle kabul etmeyiz. Neticede bizim kapımız Gelir İdaresi Başkanlığı düzenleyici birimler olarak herkese açık ve bu nok-

tadaki her türlü fikir, her türlü değerlendirme ve her türlü eleştiriyi de alıyoruz ve mümkün olduğu kadar da yaptığımız düzenlemelere yansıtmaya çalışıyoruz. Belki de kendimizi yanlış tanıtıyoruz, burada ısrarla aynı şeyler söylenince biraz da özeleştiri yapıp kendimize de bakmamız gerektiğini de düşünüyorum. Biz meslek mensuplarını paydaş olarak görüyoruz. Bu piyasada, bu sektörde bizim Bakanlığın ve toplumun birer ajanı olarak görüyoruz. Maliye Bakanlığının şu anda yüzde 2'ler düzeyinde olan denetim görevini piyasada bizler adına yapan insanlar olarak görüyoruz. Çoğu zaman da bu meslek mensuplarına ilişkin haklı eleştirilerimiz olacaktır mutlaka. Ancak çoğu yaptığımız uygulamalar meslek mensupları sayesinde hayata geçiyor. Küçük bir örnek vermek istiyorum, hepinizin yine malum olduğu üzere kısa zamanda VE-DOP sistemi ile beyannameleri elektronik ortamda almaya başladık. Buna Türkiye'de çok kısa sürede yüzde 98'lere varan bir başarı sağladık. Bu başarı Avrupa ülkelerinde Fransa, İngiltere, Almanya hatta Amerika örneklerini çok da üzerinde başarı sağladık. Bu başarının tamamen meslek mensuplarının gayretine ve meslek mensuplarının bu konudaki göstermiş olduğu, çalışmalara, çabaya borçluyuz. Biz her türlü bizi destekleyici nitelikteki katkıları zaten her zaman bekliyoruz. Ama Nurettin Bey'in diğer eleştirisi; Maliye Bakanlığı bizi zapturapt altına almaya çalışıyor, bu eleştiriye de çok katılmayacağım ama herhalde yine kendimizi yanlış tanıtmadan dolayı bu şekilde bir değerlendirme çıkıyor. Elbette ki 3568 sayılı Kanunun düzenlenmesi TÜRMOB'la beraber Bakanlığımız tarafından gerçekleşiyor, dolayısıyla oradaki bir takım düzenleyici hükümlerin getirilmesi de kaçınılmaz olacaktır. Buna daha çok meslek mensuplarının destek vermesi gerekir diye düşünüyoruz.

Müsaade ederseniz son olarak sunuşumda bahsedemedim, bu mükellef kartesi ve KDV iadesi risk analiz modelinden bahsederken özellikle hani bu çalışmayı siz Bakanlık olarak, Başkanlık olarak yapıyorsunuz, bu zaten sizin göreviniz de bize ne getirecek diye soru akla gelebilir. Biz bu çalışmayı tamamladığımız zaman yeminli mali müşavirler, serbest muhasebeciler, serbest muhasebeci mali müşavirler vergi dairelerine gidip vergi dairelerinden almak durumunda oldukları bilgileri biz elektronik ortamda meslek mensuplarına açmayı düşünüyoruz. Bunu şu şekilde örneklersek daha iyi anlaşılabilir; KDV iadesi yapan meslek mensupları her türlü teyidi mutlaka vergi dairesine veya ilgili vergi dairelerinden dönmek zorunda. Bunları en azından yapmayacaklar, kendileri veri tabanından iletişim kurarak, bunun teknik altyapısı üzerinde henüz çalışıyor arkadaşlarımız, bu şekilde sizlerle de paylaşmayı düşünüyoruz. Bu da ciddi anlamda iş yükünü azaltacağını düşünüyoruz.

Onun ötesinde tekrar kapımızın herkese açık olduğunu, meslek mensuplarının bizim karşımızda değil bir paydaşımız olarak gördüğümüzü ifade ederek sözlerime son veriyorum. Sabrınız için teşekkür ediyorum.

Nurettin ÇEKİCİ
TÜRHAŞ Başkan Yardımcısı

- Evet, Sayın Başkanım teşekkür ederim. İzin verirseniz hemen toparlıyorum. Kürşat Babuçu arkadaşına teşekkür ederim tabii açıklamaları için ama ben biraz kıdemliyim, tenkitlerimin bir miktarını arkaya bıraktım şimdi onlara devam edeceğim. Piyasaya girişte, sorun yok, gayet tabii sorun yok. Belli koşulları yerine getirirseniz rekabet var. Yeminli mali müşavir olmak için de var. Kanunda yazıyor, şu derslerden sınava girersiniz. Serbest mali müşavir olmak için de yok. Piyasaya girişte hiçbir haksız rekabet unsuru taşınmaz, Anayasa'ya aykırı zaten, böyle bir şey yapamazsınız. Ama piyasaya girenlerin haksız rekabet içinde çalışmasını hem Kurul olarak destekleyebilirsiniz bilerek ya da bilmeyerek hem de onların çalışmalarına engel koymazsınız. Ekonomik gücü, toplumsal yetisi fazla olan kuruluşların belli meslek standartlarını sağlamış insanlardan farklı yapıda çalışması için elinde çok fazla aparat var. Bunları elinden alamayacağınıza göre bu insanların muhasebe defterlerini tutmaktan tutun tam tasdik raporu yazmaya, KDV raporu yazmaya, yönetim müşavirliği yapmaya, yok efendim şirketlerin organizasyon şemasını oluşturmaya varacak kadar geniş yelpazede işleri anahtar teslimi diye Feyzullah Bey'in söylediği kapsamda toparlamaya göz yummak ne kadar adildir? Ne kadar rekabete uygundur? Diğer meslek mensuplarımızın ve belli koşulları, yasada öngörülen koşulları, ahlak koşullarını, fiziksel çalışma koşullarını yerine getiren arkadaşlarımızın ne suçu vardır? Zengin olmamaları mıdır, olanaksız olmaları mıdır? Bu yoruma tabi bir şey! Ama bu konuda bir şey söylemek istiyorum; mali politikaların en makbul olanı ekonomiye sıfır etki edenidir. Ekonomiye sıfır etkili olun. Bunu bütün mali politikaları uygulama konumunda olan aktörlerin hepsinden istemek bu ülkenin hakkıdır bu bir. İkincisi, bu ekonomik gücü olan meslek mensuplarının, davranışı yanında SPK'nın da gerek rotasyonla ilgili yönetmeliği gerekse oluşturmaya çalıştığı mesleki ölçütleri yukarıda, çitayı yukarı çıkartarak çalışanlar sayısında ve sair konularda bu tür kuruluşlara yardımcı olduğunu ifade etmekten asla kaçınmıyorum. Hiçbir şeyi de üstü kapalı söylemiyorum. Söylediklerimin hepsi geçerlidir.

Şimdi efendim Maliye Bakanlığına teşekkür ederim. Önce iki defa vurguladığı için; kardeşim kendiniz yanlış tanıtmayın, doğru tanıtın o zaman bundan şikayet ediyorsanız doğru tanıtın! Bu bir, ikincisi; sorumluluklar devamlı vurgulanmakta, bütün tebliğ, genelge, yönerge, yasa düzenlemelerinde sorumluluk hep vurgulanmakta yetki konusunda nedense değinilmemekte. Yetki aşığı mıyız? Değiliz, hayır!

Bitiyor efendim, iletişim konusunda eleştirilerimi kabul etmediler. Etmeyebilirler, bakış açıları öyle olabilir Maliye Bakanlığının. Ama herhangi bir tebliğ düzenlemesinde, herhangi bir uygulama birliği sağlama yönündeki hukuki çalışmalarınızda ben isterdim ki, yalnız meslek mensupları değil meslek mensuplarıyla ilgili sivil toplum kuruluşlarını da çağırın. Oturun hep birlikte yazın, görüşlerinizi verin, kabul edin, etmeyin. İstişare olarak kullanın bu Odaları, bu Birlikleri. Bu kardeşlik değil de nedir? İstedığınız yere geldik Sayın Başkan. Burada iletişim yok.

Kürşat BABUCCU
SPK Muhasebe Standartları Daire Başkanı

- Ben açıklamamda hani rekabetle ilgili bakış açılarımız değişik, ben sabahki oturumlarda yine Yunanistan örneği verilmişti, Yunanistan'da yabancı meslek mensupları çalışıyor, yerliler çok kötü duruma düştü diye. Biz SPK olarak her zaman piyasadaki şirketlerin Avrupa standardına ulaşması için söylüyoruz ve uğraşıyoruz. Bence doğruyu söylediğimiz için kötü oluyoruz ama bizim standartlarımız çok yüksektir ve sizlerin buraya çıkmasını istiyoruz, tavsiye ediyoruz. Yalnız Nurettin Bey'in konuşmasının sonunda açık söylüyorum dedi, bu hani gazetelerde daha açık da yer aldı. Ben onu daha açık söyleyeyim; SPK dört büyüklerin isteği ile düzenleme yapıyor. Dergilerde de açık açık çıktığı için. Şimdi o lafın üzerine ben şunu söylemek istiyorum; SPK hiçbir şekilde hiçbir kişi ya da kurumun isteği ile düzenleme yapmaz. Kendi uzmanlarının çalışması Kurul tarafından tartışılır karara bağlanır. Sizin düşüncelerinizi uluslararası standartlarla harmanlayıp mesleğe yararlı düzenlemeler yapalım. Teşekkür ediyorum.

Faruk GÖZÜBÜYÜK
Gelir İdaresi Grup Başkanı

- Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Son yapılan eleştiriye yanıt mahiyetinde; şimdi neticede toplumun tüm kesimlerinin katılımı arzu ediliyor. Şimdi biz son dönemde Başkanlık ve Bakanlık olarak toplumun tüm kesiminde bu katılımcılığı desteklemeye çalışıyoruz. Bunu ne ölçüde gerçekleştiriyoruz o tabii hepimizin takdiridir. Ancak bir örnek vermek istiyorum. Son dönemde çıkartmış olduğumuz tebliğler, yapmış olduğumuz düzenlemeler internet sitelerimizde yayınlanıyor taslak halinde. Daha sonra taslak üzerinde toplumun çeşitli kesimlerinden, herkese açık neticede, görüş ve öneri bekliyoruz. Bu görüş ve önerilere gelen yanıt sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor. Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Ömer LALİK
Oturum Başkanı

- Hayır efendim bitti! Bitmiştir toplantı.

DEĞERLENDİRME

Yücel AKDEMİR
Oturum Başkanı

- Sayın konuklar, değerli katılımcılar Türkiye 2. Haksız Rekabet Kongresi Değerlendirme Oturumuna başlıyoruz. Çok fazla zamanınızı almayacağız. Çok deneyimli akademisyen arkadaşlarımız bu bölümde konuşmacı. Günün ilerleyen bu saatinde sabahtan beri yorulduk, sizi fazla yormadan Değerlendirme Oturumu tamamlayacağız. Tabii müsaade ederseniz hem Oturum Başkanı hem de TÜRMOB Genel Sekreteri olarak biraz meslek siyaseti, meslek siyasetindeki haksız rekabet adına kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Bu değerlendirmeyi de müsaade ederseniz kürsüden

yapmak istiyorum.

Evet değerli katılımcılar, Türkiye son zamanlarda yaşamayı tartışıyor, yürütmeyi tartışıyor, seçimle gelenleri tartışıyor, hukuku tartışıyor. Aynı tartışmanın bir benzeri de bizde var. Ben özellikle TÜRMOB Yönetiminin seçimle geldiğini hatırlatmak istiyorum. Yasalara uymak kaydıyla da hiçbir iradenin, bu iradenin üstünde olmadığını belirtmek istiyorum. Seçimle gelen biziz! Meslek mensuplarının verdiği karara yine altını çizerek söylüyorum, yasalara uymak kaydıyla herkesin saygı göstermesini diliyoruz, istiyoruz. Bugün tartıştık Genel Başkanımız da bahsetti. 5786'nın ilgili maddesinde diyor ki, Odalar, Maliye Bakanlığının istediği bilgiler doğrultusunda üyelerle ilgili bilgileri ocak ayının sonuna kadar Maliye Bakanlığına verir diyor. Birincisi; 5786 sayılı Yasa, 2008 yılında çıkmıştır, 2000 yılının 10. ayına kadar bunun şekliyle ilgili olarak Maliye Bakanlığının hiçbir çalışması olmamıştır. İkincisi, Yasada üyeler diyor, Maliye Bakanlığına sormak istiyorum; staja başlama sınavına girenler, başarısız olanlar, stajına devam edenler, stajı tamamlayıp sınavlara girenler, sınavları başarıp ruhsat almayanlar 150 bin kişi! Merak ediyorum gerçekten ne yapacaksınız bu bilgileri? Maliye Bakanlığının hangi işine yarayacak bu bilgiler? Nerede kullanacaksınız bunu? Hangi amaçla kullanacaksınız bunu? Bu stajyer bilgilerini kime vereceksiniz? Ne işine yarayacak Maliye Bakanlığının? Birinin cevap vermesi lazım buna, niçin istiyorsunuz bu bilgileri? Anladık, Maliye Bakanlığına istenilen bilgileri vermek zorundayız, o konuda da bir derdimiz yok. Bilgi istiyorsunuz, Maliye ile devletle tek bağı olanlar büro açarak bağımsız çalışanlar. Kabul ediyorum kayıt dışı ekonomi-

nin bir parçası, iki tarafta birbirlerinin sağlıklı olması gerekiyor. Hiçbir itirazım yok. Bunlar zaten Maliye'nin elinde var. Bu bilgiyi tekrar bizden niye istiyorsunuz?

Üçüncü bir olay var, enteresan, bağımlı üyeleri istiyorlar. Öyle bir istiyorlar ki, diyorlar ki; bağımlı üyelerin çalıştığı firmaların her türlü bilgisini vereceksiniz. Firmaların vergi numaralarını vereceksiniz, ortaklık bilgilerini vereceksiniz. Niye istiyorsunuz bunu soruyoruz Maliye'ye. Gittik, dedik ki, üstat, niçin istiyorsunuz? Cevap yok! Olayın aslı şudur değerli arkadaşlarım; Türkiye'nin sıkıntısıdır, odalarımızda seçimler var. Odalarımızdaki seçimler 20 yıldır demokratik ortamda oldu, 20 yıldır odalarımızda meslek mensupları, birkaç büyük oda hariç, hiç kimse kimsenin siyasi görüşüne bakmadı. Ortak payda meslek doğrultusunda oda yönetimlerimizi oluşturdular. Odalarımızda huzur var, odalarımızda barış var. Bu barış bozulmak isteniyor. Hiçbir meslekte olmayan şekilde gruplar legal örgütlenmeler değildir, illegal örgütlenmelerdir. 5786'ya grupları soktular. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yok değerli arkadaşlar. Parti dersiniz anlarım, liste dersiniz anlarım grup nereden çıktı değerli arkadaşlarım? Hangi gruptan bahsediyorsunuz? Yandaş gruplarımızdan mı bahsediyorsunuz? Bunun mutlaka düzeltilmesi gerekiyor. Anlaşılan şunu yapmak istiyorlar; diyorlar ki bize bağımlı çalışanların çalıştığı firmalarla ilgili her türlü bilgiyi vereceksiniz, Türkçesi bu biz anlıyoruz, biz diyorlar, çağıracağız A firmasını, diyeceğiz ki diyorlar, sizin bünyenizde 250 tane adam çalışıyor, bu 250 adam seçime gelecekler, bizim istediğimiz yere oy verecekler, vermezlerse kellenizi kopartırız! Aynı İstanbul Ticaret Odası seçimlerinde olduğu gibi! Bankacıların devreye girdiği gibi! Bu meslek siyasetinin haksız rekabetidir değerli arkadaşlarım, bunun adı haksız rekabetdir. Bizim bu çerçevede, sabahleyin Genel Başkanım da söyledi, biz şu yoğun ortamda seçimlere giderken çalışanlar listesine kayıtlı olan, mesleği fiilen icra eden arkadaşlarımızın bilgilerini gerektiği şekilde vereceğiz. Biz bunları saklamıyoruz, SPK'dan arkadaşım buradadır. Geçen gün SPK ile anlaşma yaptık, biz bu bilgileri SPK'ya da veriyoruz. Girin diyoruz bizim sitemize bağımsız denetim için yetki isteyen arkadaşlarım içinde disiplin suçu işleyen var mı diye bu bilgileri onlara da veriyoruz. Bu anlamda bizim çalışanlarla ilgili hiçbir sıkıntımız yok. Üyenin izni olmadan, üyenin talebi olmadan, üyenin özelini ilgilendiren, bizim odamızla hiçbir alakası olmayan, Maliye Bakanlığı ile hiçbir alakası olmayan bilgiyi hiçbir yere vermek zorunluluğumuz yok değerli arkadaşlarım.

Değerli arkadaşlarım, yine ikinci bir husus da yine bir haksız rekabet. Biz bizim Odalarımıza kimseyi zorla üye kaydetmiyoruz. Hele devlette çalışanları alınmasınlar hiç kaydetmiyoruz. Acele etmeyin diyoruz, emekli olduktan sonra kaydolursunuz diyoruz. Şimdi bir iş çıktı değerli arkadaşlarım, 5786'ya konu, denildi ki devlette, kamuda çalışanlardan artık mesleği fiilen icra etmeyenlerden yarı aidat alacaksınız. İşler karıştı, dün İstanbul odasındaydık, özel sektörde çalışanlar firmalardan şoför olduklarına dair, ofisboy olduklarına dair, mesleği icra etmediklerine dair belge almışlar Odaya getiriyorlar. Arkadaşlarıma rica ettim, derhal disiplin işlemi yapın diye. Buradan kamuya, bu yasayı çıkartanlara çağrıda bulunuyorum; bu mesleğin kamuda çalışanı, serbest çalışanı olmaz. Yasa bunun farkını koymuş, serbest çalışan arkadaşlarımız maktu aidatın yanında nispi aidat ödüyorlar, ücret-tarife bedeli ödüyorlar. Eğer gerçekten kamuda çalışanlara değer veriyorsanız, kamuda çalışanları meslek mensubu olarak onurlandırmak istiyorsanız gelin kamuda çalışanların aidatlarını siz ödeyin, yüzde 50 aidat indireceğinize bu arkadaşlarımızın ücretlerine yüzde 50 zam yapın, gelin bunu yapın değerli arkadaşlarım! Tabii konu çok, akşamın bu saatinde çok fazla zamanınızı almıyorum, almak istemiyorum. Türkiye bu sıkıntıları aşacaktır değerli arkadaşlarım. Meslek bu sıkıntıları aşacaktır. Hiç kimsenin, hiçbir yasa, hiçbir kanun insanların temel haklarının üzerinde değildir. İnsanların seçme ve seçilme haklarının üzerinde değildir. Genel hukuk diye bir kavram vardır. Kanunlar genel hukuku hayata geçirmek içindir. Genel hukuku çiğneyerek, insanların demokratik haklarını çiğneyerek yasaları savunduğunuzu, kanunları uyguladığınızı iddia edemezsiniz. Bu beğenmediğiniz genel hukuk, bu haklar bir gün herkese lazım olacaktır. Geçmişte olduğu gibi bu gün de lazım olacaktır, yarın da lazım olacaktır.

Zamanınızı aldık hoşgörünüze sığınarak, teşekkür ediyorum. Oturuma başlıyoruz, hepinize saygılar sunuyorum.

Evet, değerli konuklar, değerli katılımcılar, dağıttığımız program çerçevesinde ben ilk sözü Sayın Doçent Doktor Serdar Özkan'a veriyorum. İzmir Ekonomi Üniversitesi'nden, buyurun Hocam.

Doç. Dr. Serdar ÖZKAN
İzmir Ekonomi Üniversitesi

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Hepinize saygılar sunuyorum efendim. Kongrede emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. Beni davet ettikleri için ayrıca teşekkür ediyorum. Yücel Bey çok heyecanlı konuştu. Ben biraz şöyle toparlayayım kendimi.

Haksız rekabet konuşuyoruz, bir mesleğin haksız rekabetini konuşuyoruz, bir sektörün, çimentocularını konuşuyor olsak farklı boyutta konuşacaktık. Sektörlerin haksız rekabeti farklı düzenleniyor, farklı kontrol ediliyor, farklı yasal düzenlemeleri var.

Fakat mesleklerin haksız rekabetini meslek örgütünün düzenlemesi gerekir, aksi takdirde meslek örgütü, meslektaşlar kendi kendilerine bu haksız rekabeti düzenlemezlerse tıpkı sektörlerin düzenlediği gibi o zaman başkaları düzenlemeye kalkar doğal olarak, düzenlenmesi gerekir çünkü. Şimdi bu haksız rekabet meselesi uzun zamandan beri ben de hep içinizdeyim, izliyorum, herkes şikayetçi. Haksız rekabet var, yapılıyor. Burada da genellikle benim bildiğim kadarıyla haksız rekabet birimlerinden değil mi konuklar var, katılımcılar var Odalardan? Herkes meseleyi biliyor ama haksız rekabetin iki tarafı var, en az iki tarafı var. Bir tanesi meslek mensubu haksız rekabeti yapan kendi arasında, diğeri de bu hizmetin verildiği müşteriler, müşteriler de bu haksız rekabeti körüklüyor. Anladığım kadarıyla müşteriler daha iyi organize olmuş, yani hepsi bu haksız rekabet konusunda hiç şikayetleri yok ve çok da güçlüler. Tam tersi, yani meslektaşların örgütlülüğünün müşterilerin örgütlülüğünden daha güçlü olması gerekiyor ama buna zaman gerekiyor. Şimdi şunu söylemek lazım, tabii bir meslek örgütünün haksız rekabeti konuşacak duruma geliyor olması son derece önemli. İşte dernekten meslek yasasına, oradan işte oradan TÜRMOB'a örgütlenmeye bakıldığı zaman işte 20-30 yıllık en azından 35 yıllık bir geçmişe gidiyor. Çok genç aslında birçok mesleğe göre. Dünyadaki örneklere göre çok genç. Ve öte yandan genç olduğu için de meslektaş tanımının hazırlanmasında yasada işte mali müşavir, serbest muhasebecilik, sınavsız gelenler, işte o şekilde alanlara bakıldığı zaman meslek mensupları da homojen bir yapıda değiller. Dolayısıyla aslında bugünkü haksız rekabet tartışması uzun zamanlar süreceğini düşünüyorum fakat burada ortaya konacak olan çözüm önerilerini asıl bundan son-

raki genç meslektaşlara kısmet olacağını düşünüyorum. Çünkü meslek mensubu olmanın göstergelerinden bir tanesi o mesleğin etik kurallarına uyulması, haksız rekabeti de kapsayan bir diğeri de kendisinden sonra gelecek olan nesli düşünüyor olması. O yüzden stajyerlik mekanizması var, o yüzden işte gençlere yatırım var. Haksız rekabetin en kötü tarafı gençlere kötü örnek olmaktır. Yani sizin haksız rekabet yaptığınızı, yapıyorsa eğer, en yakında sizin stajyeriniz görüyor demektir. O da meslek belgesini aldığında bu sistemin içrisine giriyor. Öte yandan haksız rekabet sorulsa, haksız rekabet yapanlara da sorulsa doğru olduğunu düşünüyor musun diye, doğru olduğunu düşünmediklerini söylerler muhtemelen. Fakat tek savunma var, o da meşrulaştırma yöntemi; herkes yaptığı için ben de yapıyorum! E şimdi bunu da duyduğunuz zaman bu herkesin yapmadığınızı da kontrol edemediğiniz takdirde, yani kontrol edemeyeceğinize göre o zaman belli bir imaj var, belli bir algı var, belli bir düşünce var. Bu bir proje işi bir kere her şeyden önce. Ya da bu algının değiştirilmesi haksız rekabetin önlenmesi meslektaşlar arasındaki dayanışmayla olacak şey, kesin, başka hiçbir çaresi yok, hiç de örneği yok. Yani meslektaşlar arasındaki haksız rekabeti başkalarının çözme ihtimali de yok. Durum böyle ise o zaman bunun bir kampanya, bir proje haline getirilmesi de bunun takip edilmesi gerekiyor.

Şimdi, öte yandan bir başka polemikimiz daha var. Yani haksız rekabeti yaratan şey yaptığınız işin fiyatıyla ilgili, ilişkilidir. Yalnızca ücretle ilgili bir haksız rekabet yok ki, siz de değindiniz aslında daha önceki konuşmacılar da değindiler. Yapılan işin kalitesiyle ilgilidir aslında dünyada tartışılan haksız rekabet. Ya da şöyle söyleyeyim; mali müşavirlik mesleğiyle ilgili, muhasebecilik mesleği ile ilgili haksız rekabet tartışmaları sadece Türkiye’de yoktur dünyanın her yerinde vardır, fakat dünyanın daha gelişmiş ülkelerinde haksız rekabet tartışılırken ücretler daha ucuz oluyor vesaire anlamında bir tartışma değil, işini kötü yapmakla iyi yapmakla ilgili bir tartışma yaratılır. Dolayısıyla belki de yakın zamanda biz ücretlerin düşürülmesinden değil işini iyi yapanlarla yapmayanlar arasında bir fark olduğunu tartışmaya başlayacağız ki o zaman zaten işte evrim denilen şey hiç geriye gitmiyor. Bu böyle olacak diye düşünüyorum. Fakat işte bu ücretle ilgili tartışmaya niye kapılıp kaldık, yani işin kalitesiyle ilgili tartışmayı niye uygulamıyoruz, niye yürütemiyoruz? Çünkü mesela iyi mali müşavir ne yapar, onun tanımını bilmiyorum. Dünyada pek çok meslek örgütünde, pek çok alanda da aynı zamanda öğretim üyeliğinde de var, ders anlatmayla ilgili de var, en iyi öğretilen konular var, yani en iyi örnekler. Mesela biz diyelim ki Türkiye’de SPK’nın bir düzenleme yapmaya kalktığında diyelim, onlar da uluslararası şeyi dikkate al-

dıklarından, dünyada en iyi örnekler neler? İşte o onu yapmış, bu bunu yapmış, bunu bize nasıl uygularız diye bakıyor, bir model oluyor ve onu alıyor. Veya TÜRMOB, şimdi mesela etik eğitimi söz konusu olacak, yarın yine tartışılacak; IFAC en iyi örnekleri mesela listelemiş onlara bakabiliriz mesela, onlar nasıl yapmış, bize uygun mu değil mi? Müşteriler, iyi mali müşavirle, daha kötü demiyorum, daha iyi mali müşavirle arasındaki farkı bildiğini düşünmüyorum. İyi mali müşavirle daha iyi mali müşavir arasındaki farkı bildiğini düşünmüyorum. Bir kere Feyzullah Bey söylemişti yanılmıyorsam, ülkede muhasebe kültürü oluşturmak gerekiyor demişti. Ben onu şöyle algılıyorum; muhasebe bir hizmettir, hizmeti veren olduğu kadar alanın da sorumlulukları var. Ayriyeten de hizmeti alanın o hizmeti nasıl kullanacağıyla ilgili de bilgi sahibi olması lazım. Tıpkı herhangi bir ürün gibi, yani siz dünyanın en iyi cep telefonunu da verseniz müşterinize o cep telefonunun nasıl kullanacağını bilmeyen birisinde o cep telefon gerekli faydayı yaratamaz onun için de kıymeti de olmaz. Çünkü tam olarak yararlanamadığı için. Yine bizim bir kampanya, buna nasıl dersiniz bir proje kapsamında ülkedeki iş dünyasında muhasebeciliğin ne anlama geldiğini, muhasebeciden ne tür hizmetler alabileceğini, biz kendi kendimize konuştuğumuzda sorun yok da ama acaba muhasebeciden yeteri kadar hizmet alabiliyor mu, fayda alabiliyor mu, onlar bu faydayı ortaya koyabiliyorlar mı diye merak ediyorum.

Haksız rekabetin yine ücret içerisinde sıkışmış olmasının temelinde bana göre şu var ve yakın zamanda da kalkacak diye düşünüyorum. Hizmetin benzeşmesi! Şimdi soruyoruz muhasebecilere, burada biz gerçi SPK, bağımsız denetim firmaları falan diyoruz ama Türkiye'deki muhasebecilerin en önemli kısmının ne SPK ile ne BDDK ile falan ilgisi yok, onlar başka bir alemde. Küçük işletmelerin muhasebelerini tutuyorlar. Evet, yanılıyor muyum? Böyle düşünüyorum. O zaman başka bir boyut var, onların başka bir işi var. Onlara bakıldığında ki çoğunluğun öyle olduğunu biliyoruz, işte SPK'nın firma sayısı belli, yabancı ortak sayısı belli, BDDK işte bankalar belli, sigorta şirketleri belli. E geri kalan ciddi miktarda iş, iş alemi var. Onlara bakıldığında, mesela işler hep birbirine benziyor. Yani her ay rutin olarak yapılan işte KDV beyannamesi yapmak, muhtasar beyanname yapmak, şunu yapmak, bunu yapmak. Dolayısıyla meslek mensupları arasında fark yaratacak herhangi bir hizmet yok. İşler benzeştiğinde o zaman mali müşavirler kendi potansiyellerini, kapasitelerini mesleğin gerektirdiği yetenekleri kullanmış olmak ne kadar zor bir şey. Hele son zamanlarda iyice zorlaştı, son derece kapasiteli, eğitilmiş insanların enerjileri beyannamelere, işte Ba Bs'lere falan sıkıştı. O zaman da şöyle oluyor; eğer hizmet çok karmaşık ve çok özel yetenekler fa-

lan gerektirmeyen hizmetse o zaman, yapanın da sayısı arttıkça piyasada, o zaman hizmetin değeri düşüyor. Fakat bu tartışmaları şimdi yapıyor olmamızın çok büyük bir avantajı var, o da şudur; muhasebe çevresi karmaşıklaşıyor. Mali müşavirlerin yakın zamanda verecekleri hizmetlerin çeşitleneceğini biliyoruz. Hizmet çeşitlenmesi olmadığı takdirde hizmetler arası farklılaştırma olmadığı takdirde muhasebenin bir hizmet pazarlaması olarak, çünkü yine bir proje kapsamında değerlendirilip tanıtılmadığı sürece haksız rekabetin diğer hizmetler farklılaşmayınca aynı şekilde yürüyeceğini düşünüyorum.

Çok uzatmamaya çalışacağım Sayın Başkan, değerlendirme oturumu olduğu için evde hazırlayıp gelemiyorsunuz, burada konuşulanlardan derleyip toplamaya çalışıyoruz. İzin verirseniz seçip söylemek istiyorum. Şimdi, kötü örnek olmak en önemlisi, bunu biri kere daha söylemek istiyorum. Şu Kongrenin kapağı hani, bu çantalarda vardı. Şimdi bakıldığında gerçekten de güzel olduğunu düşünüyorum. Şimdi dikkat ettiniz mi bilmiyorum; üç tane merdiven var ve meslektaşlarımız var. Tırmanmaya çalışıyorlar yukarıya doğru, birbirlerini ittikleri için hiç birisi merdiven tırmanamıyor. Burada asıl ilginç olan şurada küçük bir tane maymun var, o maymun da bunlara bakıyor ve anlamaya çalışıyor. Şimdi maymun bir şunu düşünüyor olabilir; ya bu insanoğlu ne tuhaf, birbirlerini itiyorlar, hep beraber hepsi merdivenden çıkacakken birbirlerini ittiklerinden hepsi birden düşüyorlar diye düşünüyor olabilir. İkinci bir şey daha var, bir maymun için yukarıya çıkmak çok kolay bir şey, bu kadar basit bir şeyi bu insanoğlu niye yapamıyor acaba diye de düşünüyor olabilirler. Bir de bu insanoğlu birbirini itip kakıyor. Şimdi haksız rekabet, kısa vadede belki hani kişisel kazançları arttırabilir fakat uzun vadede mesleğin toplam kazancını düşürdüğü kesin. Ya bu çok basit bir matematik fakat ben bunları söylerken de bir yandan şundan çekiniyorum, çünkü bunda 4-5 sene önce I. Muhasebe Forumunda yine benzer bir şey söylemiştim, katılımcılardan bir tanesi; tabii sen her ay maaşını ne güzel alıyorsun, gel de bizim yaptıklarımız yap, demişti. O nedenle fazla da şey yapmak istemiyorum ama durum bu. Şimdi beş yıl önce de bunları konuşmuştuk, beş yıl sonra yine bunları konuşuyoruz. Fakat tabii umut, asla umut kesmek diye bir şey yok. Bir daha baştan söyleyeyim isterseniz; yani şunu tekrar edeyim; etik meselesinin önemli bir parçası, tabii bugün etiğin de bir sürü alanları var, yansımaları var, haksız rekabet ekonomik alanda da son derece etkili olduğu için önümüzde. Bunun çözülmesi gerekiyor. Başka bir yerden çare gelecek falan diye bir yanlışlığı, bir saplantının, varsayımın ortadan kaldırılması gerekiyor. Özellikle buradaki katılımcıların haksız rekabetle ilgili birimlerden yığılması o son derece önemli, böyle bir rolleri var. Yine Feyzullah Bey söylemişti, başka katılımcı-

lar da söyledi bu Haksız Rekabet Yönetmeliğinin harfiyen okunup, çok iyi anlaşılması gerekiyor. Anket yaptık ya hani biraz önce, onun gibi sorsak acaba bir kez okudunuz mu, maddelerinden şöyle bir 10 dakika anlatabilir misiniz diye sorsak, bize değil genel anlamıyla, ne cevap alabileceğimizi bilmiyorum. Ama haksız rekabet meselesinin ne olduğu hem öğrenilebilir hem öğretilir.

Bir de şunu söyleyeyim; gençler son derece önemli. Şimdi bu stajyerler, bırakın stajyerleri onların ötesinde üniversitelerdeki işletme, iktisat bölümleri yani potansiyel mali müşavir olma ihtimali olan bölümlerdeki, dersleri falan da değiştiriyoruz artık, artık dünya da onu yapıyor biz de onu yapıyoruz, böyle kalkıp yüz kasa falan gibi şeyler zaten olacak şeyler değil. Muhasebeyi daha farklı bir şekilde anlatarak onun ötesinde her ders içinde mutlaka etik meselesini her yönüyle ki haksız rekabette bunlardan en önemlisini getirmek gerekiyor. Zaten biz işletme bölümlerinde haksız rekabetin ne kadar kötü olduğunu söylüyoruz ama şunu da söylemek gerekir; hoca bu söylemekle olur mu? Söylemekle olur! İnsanları küçükken, daha gençken bir şeyleri empoze etmek çok daha kolaydır. Ayriyeten tekrarlanan davranışlar yerleşir. Tekrarlanmayan davranışlar da yerleşmez. İyi davranışlar yerleşir, kötüler yerleşmez. Kötülerde yerleşir eğer tekrar ederseniz. Dolayısıyla hepimizin kendimizin ötesinde bizden sonra gelecek nesillere karşı sorumlu olduğumuzu düşünüyorum.

Bir de bu sosyal sorumluluk meselesi var, herkes diyor muhasebecilerin sosyal sorumluluğu var, o yüzden de haksız rekabet başta olmak üzere etik kurallara uymaları gerekiyor. Sanki sadece muhasebecilerin sosyal sorumluluğu varmış gibi! İş dünyasındaki herkesin sosyal sorumluluğu var. Eğer diğer taraflar sosyal sorumluluklarını unutuyorlarsa ve herkes gelip muhasebecilere sizin sosyal sorumluluğunuz var diyorsa bu anlamlı bir şey değil. O zaman bizim de kalkıp sizin de var dememiz gerekiyor. Çünkü maalesef burada biz tamam muhasebede haksız rekabeti falan konuşuyoruz ama diğer tarafın sorumluluklarını unutuyoruz diye düşünüyorum. Onlar para sahibi olarak, müşteri, kapital sahibi olarak, işveren olarak güçlülerse asıl emeğinden gelen gücünü, bilgisinden gelen gücünü kullanan başka grup var ve bunların hepsi üniversite mezunu. Bunların son derece önemli ve iyi değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir de şu asgari fiyat düzenlemesinin ne demek olduğunu bir türlü anlamış değilim. Asgari fiyat listesi falan gibi bir şey yok. Herkes fiyatını kendisi bi-

çer fakat biçerken meslek örgütünün meslektaş olma bilincini geliştirmesi yoluyla ki gelecek nesiller daha güçlü olacağını düşünüyorum, muhasebe hizmetinin fiyatı muhasebeciler tarafından biçilecek ve bu hizmet verilecek. Maalesef şimdi müşteriler tarafından biçiliyor, bu inanılmaz bir şey! Başka bir örnek var mı mesela ben restorana gidiyorum, sizde fasulye 3 liraymış ama ben 1 liraya yemek istiyorum desem, böyle bir şey mümkün mü? Böyle bir şey mümkün olmadığına göre bizde nasıl mümkün olabiliyor onu da belki dışarıdayım, anlayamıyorum fakat bunun mümkün olmamasını kılacak olan yine bizleriz. Fazla sloganvari şeyler söylemek istemiyorum. Fakat herkes lütfen gücünü tanımaya çalışsın ve her şeyden önce kendine sorumlu düşünsün. Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doç. Dr. Orhan ÇELİK
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

- Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de günün bu saatinin getirdiği zorlukla konuşacağım. Dolayısıyla söyleyeceklerimi çok özet bir şekilde tamamlamaya çalışacağım. Sabahtan beri bütün oturumları dinleme fırsatım oldu. Hemen hepsiyle ilgili küçük küçük notlarım var ve bu notlardan çıkarttığım sonuçları sizlerle paylaşmak istiyorum. Serdar Hocamın bıraktığı yerden ben devam edeceğim. Ama benden sonra konuşacak sayın hocalarımın da rolünü çalmak istemem açıkçası. Dolayısıyla benim açımdan belli noktaları ifade ettikten sonra kalan kısmı diğer hocalarıma bırak-

mak niyetindeyim.

Öncelikle söylemem gereken nokta şu; bütün konuşmacılar, bütün salondaki değerli katılımcılar, bütün yöneticilerimizin ortak görüşü haksız rekabetin, haksız rekabet uygulamalarının muhasebe mesleğinin en temel sorunlarından bir tanesi olduğudur. Hatta bazı noktalarda birinci sorun olduğu ve dolayısıyla bunun mutlaka ortadan kaldırılması gerektiği bir şekilde ortadan kaldırılması gerektiği nasıl kaldırılacak bilmiyoruz ama bu yasal düzenlemelerle mi olur, etik kurallarla mı olur yoksa ikisi birlikte mi olur buna karar verilmesi gerekiyordu. Bununla ilgili konuşmalara başlandı ve hatta çok çarpıcı da bir örnek verildi; haksız rekabet uygulaması yani muhasebe meslek mensuplarının

birbirlerinden defter kapma yarışının ötesine geçmiştir ifadesi kullanıldı. Yani bu kadar dar anlamıyla algılama konusu, daha geniş boyutlarıyla bu haksız rekabet konusuna bakmamız gerekiyor diye ifade edilmişti. Aslında çok temel bir noktadan başlamamız gerekiyor. Ekonomide veya sektörde veya muhasebe mesleğinde işler iyiyse, işler yolunda gidiyor ise herhangi bir sorun olmaz. Ne haksız rekabet sorunu olur, ne kavga olur, ne gürültü olur, ne kimse kimsenin ayağına basar. Hiçbir şey olmaz! Esas sorun işler kötüye gittiğinde paylaşım, bölüşüm sorunu birincil öncelik haline geldiğinde ortaya çıkar. Ekonomi daraldığında bu sorunlarla daha sık ve daha derin karşılaşma ihtimalimiz vardır. Aslında bu tartışmaların hiçbiri yeni değil, Türk Ticaret Kanunu'nda 1957'den itibaren haksız rekabet konusu düzenlenmiştir. Sadece dikkat ederseniz Türk Ticaret Kanununda düzenlenmemiştir bu konu, yani sadece ticaretle sınırlı bir şey değildir. Aynı zamanda Borçlar Kanunu'nda da borçlar hukuku çerçevesinde de haksız rekabet düzenlenmekte, yani tacir olmayanlar bakımından da veya toplumun diğer kesimleri bakımından da haksız rekabet konusu bir sorun olarak ortaya konulmakta.

1957'den bahsediyorum, 1957 çok önemli değil, Türkiye'de Türk Ticaret Kanunu'nun kaynak kanun olan İsviçre'de 1943 yılında düzenlendi haksız rekabet, tam 67 yıl öncesine gidiyor haksız rekabetle ilgili düzenleme. Dolayısıyla bu haksız rekabet sorunlarını kimi konuşmacıların ifade ettiği gibi toplumsal ahlaki zafiyete bağlamak doğru değildir aslında kişisel görüşüm olarak ifade ediyorum. Eğer toplumsal bir zafiyet olsa bu sadece X ülkesinde görebileceğimiz bir sorun olurdu Y ülkesinde görmezdik. Ama bu bütün dünyada görülen bir sorundur, bütün dünyada bütün meslek mensupları için tartışılması gereken, çözülmesi gereken bir sorundur. Bunu ahlaki zafiyete indirgemek gerekiyor. Başka yerlerde de aramak gerekiyor bu sorunun nedenini. Tartışmaların bir kısmında bunlara değinildi ama bir ileri aşamaya geçilmesi gerekiyordu. Tabii konuşmacılar bunların neler olması gerektiğini ayrıntılı olarak ifade ettiler. Bazı konuşmacılar yasalarla sorunun çözülebileceğini, bazı değerli konuşmacılar etik kuralların etkin bir şekilde izlenmesiyle çözülebileceğini, bazı değerli katılımcılar gözetim sisteminin denetçi ve muhasebe meslek mensuplarının gözetimi veya denetimi mi diyelim, bir şey demeyelim ona, yoluyla konuşmacıların söylediklerini tekrar ediyorum, çözülebileceğini ifade ettiler. Bir şekilde sisteme müdahale edilmesi gerekiyor. Yani sistemi kendi halinde bırakırsak muhasebe meslek mensupları olsun, Eczacılar Birliği olsun veya dahiliye hekimleri olsun kim hakkında konuşursak konuşalım eğer müdahale etmez isek bunu bir şekilde düzenleme kapsamına alamaz isek sistem hep kendi kendine bu sorunu çözemeyecektir. Söylediğimiz gerekçe-

lerle işler daraldığı zaman bir yerde bu sorunla karşılaşma imkanımız olacak ki konuşmacıların verdikleri bu trajikomik örnekler, trajikomik kartvizit örnekleri işte koca koca denetim şirketlerinin asgari ücretin altında ücret talep etmeleri, büyük büyük şirketlerin bu şekilde haksız rekabet uygulamalarına, turnak içinde tenezzül etmelerinin bir sebebi olması gerekiyor. Bu sebepleri bir yerlerde aramamız gerekiyor.

Bir başka nokta, haksız rekabet sorununun çözülmesi muhasebe meslek mensupları için son derece önemlidir. Aynı zamanda muhasebe meslek mensupları paydaşı olarak, sadece muhasebe meslek mensupları birliğinin bazı düzenleyici kurulları paydaş değildir, aynı zamanda başka kurullar, başka toplumdaki örgütlenmeler de muhasebe meslek mensuplarının kardeşidir. Yani iki taraflı düşünülmesi gerekiyor. Onların da yararına olacak bir şeydir. SPK temsilcisi, BDDK temsilcisi ve Maliye Bakanlığı temsilcisi konuşmalarında çok yetkin bir şekilde bu konuyu ifade ettiler, bu aynı zamanda düzenleyici otoritelerin yaptıkları düzenlemelerin kalitesini arttıracak bir şeydir. Yani haksız rekabet sorununu çözdüğümüz anda onların da faydasına olacaktır bu ve nihayetinde bu hepimize faydası olacaktır. Bu mesleğe girişte tam rekabet vardır, yoktur veya daha sonra tam rekabet olur ya da haksız rekabet ortadan kalkar tartışmalarının ötesinde bir şeydir. Bunun dışında düzenleyici otoritelerin sorunlarını biliyoruz ve bu sorunların çözümü için harekete geçeceğiz ifadeleri aynı zamanda muhasebe meslek örgütü tarafından da karşılaştırması bulunduğu inandığımız bir çağrıdır. Evet, düzenleyici otoriteler sorunları dinliyorlar, bunun için tedbir alıyorlar, aynı zamanda muhasebe meslek örgütleri de buna tedbir almaları gerekiyor. Sayın Başkan belirttiler 447 dosyadan bahsedildi. 70 milyonluk bir ülkede yaklaşık 600 bin sermaye şirketinin olduğu bir ülkeden bahsediyoruz; 447! Yanılmıyorum değil mi Sayın Başkan? 2008 yılı verileri. Bu örnek aslında, evet, muhasebe mesleği yeni bir meslektir, geçmiş tarihimize bakıldığında yeni bir meslektir evet, haksız rekabetle ilgili düzenleme çok yeni bir düzenlemedir ama gelinen yol bu olmaması gerekirdi, daha adım atılması gerektiğine konuşmacıların konuşmalarında ifade ettiği konulardan biriydi.

Ben buraya kadar konuşmaları özetlemiş olayım, bundan sonraki hocalarıma devredeyim ama son bir cümle olarak kişisel görüşümü ifade etmem gerekiyor; muhasebe meslek mensupları bakımından rekabet edebilirlik önümüzdeki yıllarda çok daha önemli bir sorun haline gelecek. Haksız rekabet sorununun çözülmesi kadar önemli hale gelecek. Yani adil bir şekilde rekabet edebilirlik. Bunun için kişisel görüşüm olarak muhasebe meslek mensupları şirket-

leşmeyi yeniden gündemine alması gerekir ve bu şirketleşme konusunu bir daha düşünmesi gerekir. Çünkü karşınızdaki rakipleriniz büyük ise siz küçük olarak rekabet edemezsiniz. Çok çok teşekkür ederim.

Yrd. Doç. Dr. Lerzan KAVUT
İstanbul Üniversitesi

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın başkanlar, değerli meslektaşlarımız, muhasebe camiası için çok önemli bir konu olan Haksız Rekabetle Mücadele Konferansında sizlerle görüşlerimi paylaşmak fırsatını bana verdiği için TÜRMÖB Yönetimine teşekkür ediyorum. Bütün oturumları, bütün sunumları ben de sabahın ilk bölümünden itibaren dikkatle izlemeye çalıştım. Katılımcılar, sunum yapanlar haksız rekabeti ve haksız rekabetle ilgili sorunları hatta sorunların nasıl düzeltilebileceği konusunda çeşitli detaylı açıklamalar verdiler. Ben de doğal olarak, biz değerlen-

direcek arkadaşlar olarak hepimiz aynı şeyi izledik, hepimiz aynı notları tuttuk. Daha kısa özetlerle bazı noktalarda kendi katkılarımı sunmak istiyorum.

Şimdi, ben de rekabet kelimesiyle önce bir bakmak istedim buraya gelirken. Rekabet kelimesinin açılımına baktığımız zaman aynı amacı güden kişiler arasındaki çekişme ve yarışma diye bir sözlük anlamı koymuşlar. Bunu iktisadi anlamda açıkladıkları zamanda, belli bir kaynağı elde etmek için ayrı ayrı kişi ya da gruplar arasında sürdürülen üstün olma mücadelesi denmiş. Yani teorik olarak böyle bir açıklama yer alıyor. Tabii burada bir çekişme, mücadele bir de üstelik bunun başına bir de haksız kelimesini eklediğimiz zaman haksız çekişmeler, haksız mücadeleler durum çok daha vahim bir ortamın doğmasına yol açıyor. Şimdi haksız rekabet konusu öncelikle benim değerlendirmelerimde bir iş ahlakı sorunudur. İş ahlakı sorunu olarak da ele aldığımız zaman da iş ahlakını bireyin ahlakından, ailenin ahlakından ve toplumun ahlakından ayrı düşünemeyiz. Birey de toplum da aile de dolayısıyla ortamdaki etkilenerek çeşitli zaman içerisinde değişik kavramlara doğru yönlenebilmekte. Biz bence düzenlemeler var, kurallar var, kurullar var, cezalar var, disiplin cezaları var fakat bunların odağında yapılan araştırmalara göre insan kitesinin yüzde 85'i için bu kuralla, kaideler, yasalar, cezalar etki ediyor. Yapa-

cakları herhangi bir uygunsuz davranıştan caydırıcı rol oynuyor gibi bir sonuca varılmış. Ancak yüzde 10-15'lik bir insan kitlesinde hani ne kadar kural koyarsak ne kadar ceza koyarsak, ne kadar ağır ceza da koysak onlara hiçbir şey kar etmiyor. Şimdi bu çok önemli bir rakam. Yüzde 85'lik bir insan kitlesinin üzerine konulmuş olan kurallar hatta belki kurala gelmeden evvel başlangıçtan itibaren verilecek olan eğitimler, bilinçlendirmeler aslında mesleğin, toplumun daima iyiye, daima kaliteye doğru gitmesine yardımcı olacaktır.

Bu bağlamda baktığımızda ben öncelikle bireyi ele almak istiyorum meslek mensubu olarak. Tabii meslek ahlakı, iş ahlakı ya da haksız rekabet, haksız rekabetle mücadele dediğimizde acaba bireyin aile içinden almış olduğu terbiye ve eğitim, devamında okullarında almış olduğu terbiye ve eğitim bizim buradaki konuştuğumuz, konuşmaya çalıştığımız haksız rekabet ya da etik dışı davranışlara bir çözüm getirebiliyor mu? Bir ölçüde kadar getirebiliyor çünkü insanın doğasında yaradılış olarak hem iyi hem kötü bir araya gelmiş, öyle bir yaradılış görünümündeyiz. Dolayısıyla eğitim, aile içi eğitim, okullarda verilen eğitim ve bunun üzerine yapılacak olan çeşitli ortamlardaki düzenlemeler, düzenlemelere uyulmadığı takdirde getirilen, getirilecek olan maruz kalmamak olan cezalar elbette bir ölçüde işe yarayacak. Fakat özel nokta bireyin içindeki, özündeki ahlak anlayışı. Şimdi doğal olarak şunu düşünüyor olabiliriz; Orhan Bey de aynı şeyi söyledi, yani sadece iş ahlakına bağlamak çok doğru değil bir de içinde yaşadığımız toplumsal koşullar var, yani bizi yoldan çıkartmaya çalışan toplumsal koşullar var. Doğal olarak bizden önceki katılımcılar da aynı şeyi söylediler, yani haksız rekabet bir karşılıklı ilişki. Durup dururken ortaya çıkmıyor. Benim çok tabii çok dikkatimi çekti, az vergi verdiren meslek mensubuna işi veren bir ortam varsa eğer onu tercih eden dolayısıyla tabii ki meslek mensupları bu yola doğru bir eğilim gösterebilirler. İşte müşteri edinmek, para kazanmak, ekonomik sıkıntıların da olduğu ortamlarda böyle bir sorunla karşı karşıya ise meslek mensupları, bu sadece muhasebe camiası için de söz konusu değil, bütün meslekler için söz konusu, elbette ki onlar da meslek dışı, kural dışı, yönetmelik dışı, standart dışı davranışlara tenezzül edeceklerdir. Haksız rekabet geçmişten beri gelen gelecekte de devam edecek bir sorunumuz olacak. Ben bu ikincisi yapıyor, ümit ederim ki 5. sinde mutlaka en azından bulunmak istiyorum, hepsini bundan sonra takip etmek istiyorum, geçen senesinde bulunamadım. 5. toplantıda da, konferansta da ne kadar yol aldığımızı, ne kadar yol alabileceğimizi merak ediyorum. Koşullarımız değişmedikçe dolayısıyla sorunlarımız düzelmedik-

çe, birey olarak sorunlarımız düzelmedikçe bizim burada çok parlak sonuçlara ulaşmamız mümkün olmayabilir ya da çok zor mümkün olacak görünüyor.

Ben bu haksız rekabetin ne olduğunun bile tam olarak anlamadığı gibi bir izlenim aldım buradaki ortamda. Yani haksız rekabetin sınırı nerede başlıyor, rekabet mademki bir çekişme, bir yarışma, bir üstün olma mücadelesiye bunun haksızlık yani etrafa zarar vermesinin ölçüsü nedir? Bunun tam olarak anlaşılabilmesi lazım, bunun için karşılaştırılabilir uygun ölçütler ve işte iyi örnekler, Serdar Bey'in söylediği gibi olması lazım. Sonuçta haksız rekabet bir iş ahlakı sorunu olduğuna göre haksız rekabetin göstergeleri bana göre reklam yasağına uymamak ki Sayın İzmir Odası Başkanımız çok güzel, çok kötü aynı zamanda örnekler verdi. Ücret konusu sürekli konuşulan bir konu, elbette ücretin kuralları dışında bir davranış olmak gene haksız rekabetin sınır çizgisi, mesleki özen ve titizlik gene aynı şekilde. Şimdi 10 liraya yapılacak bir işi eğer 3 liraya yapmaya çalışıyorsak bana göre iki nedeni vardır. Kardan zarar ediyoruz, müşteri potansiyeli edinmek istiyoruz. Kendimizden fedakarlık ediyoruz, bu işin iyi yönü, yani piyasada yer edinmeye çalışıyoruz. Bir de zaten 3 liraya iş yapıyoruz, 3 liralık iş yapıyoruz deyip işin kalitesini düşürmek durumu var. Haksız rekabetin en olumsuz yansıtacağı bugünümüze, yarınımıza, gelecekte bu mesleği yapacak kuşaklara yansıtacak durum bu olacaktır; kalitenin düşmesi ve kalitenin düşmesi nedeniyle mesleğe olan inancın azalması, piyasadaki itibarımızın azalmasıdır.

Neden haksız rekabet üzerinde bu kadar tedirgin duruyoruz ve üzüntüyle hatta endişeyle izliyoruz, söylenenleri dinlemeye, düzeltmeye çalışıyoruz. Çünkü haksız rekabet çok önemli tahribatlar yaratabilir. Bir kere meslek mensubu olarak muhasebe ve finansal tabloları hazırlayan grubuz aynı zamanda bu muhasebe finansal tabloların da doğruluğunu ve güvenilirliğini onaylayacak olan bir başka grubuz. Bizim hazırladığımız bilgiler toplumun çeşitli kesimleri tarafından değerlendirildiği için kesinlikle doğru, güvenilir; eğer doğru ve güvenilir değilse denetim esnasında bu eksiklerin, yanlışlıkların düzeltilerek kaliteli bilgilerin piyasaya, topluma, iş hayatına sunulması gerekiyor. Şimdi, o veya bu nedenle çeşitli sorunlarla işte adına haksız rekabet dedik bugün burada, biz bu bilgilerin doğruluğundan ve güvenilirliğinden uzaklaştırıyorsak, biz bunların denetimi için hala daha kaç senedir konuştuğumuz bir Türk Ticaret Kanunu tasarısının bile çıkmasından bile artık neredeyse ümidi kesmişsek, dolayısıyla burada haksız rekabet için olumsuz bir ortam doğmuş ve yaratılmış oluyor. Bir sorumluluğumuz olmuyor, hesap soran yok, denetim zaten yeteri kadar yok. Yüzde 85-90'lık bir kesim e Türk Ticaret Kanunundan

sonra finansal tablo denetlenecek, düzeltilecek olan. Bu konularda hem muhasebe mesleği hem denetçilik mesleği meslek etiği kurallarına uymadığı takdirde adına haksız rekabet diyelim ne dersek diyelim topluma büyük ölçüde zararlarımız dokunacaktır.

Şimdi, her şeyi çok detaylı konuştuk, daha fazla bu konularda teorik olarak uzatmak istemiyorum ama ben haksız rekabetle bir mücadele yapmak istiyoruz. Bunun için yola çıkmışız, işte 2007 sonu, 2008 itibariyle Kurul kurmuşuz ve bu kurulun ve bu ortamın takibi için de bence bu konferans ve bundan sonraki yapılacak bu konudaki konferansların hepsi bu ortama artı bir yapıtışı olacaktır. Her noktada ortaya çıkan sorunlar konuşularak, dillendirilerek çözümler üretilmesine yardımcı olacaktır.

Dolayısıyla haksız rekabetle mücadeleyi etkinleştirmek için ne yapmak gerekir? Hem gün boyunca yapılan anlatımlardan çıkarttığımız şeylere benim de bazı eklemelerim olacak müsaade ederseniz, ondan sonra da sözlerime son vereceğim. Şimdi, haksız rekabetle mücadeleyi etkinleştirmek için bir kere bu şey var işin temelinde; herkes yapıyor ben de yaparım! Arkadaşlarım söyledi, etik temel nokta buradan başlar zaten. Herkes yapıyor ben de yapıyorum, bu çok kötü bir şey! Yani herkes kendini kaldırıyor kötü bir yere atıyor, atıyor muyuz? Veya herkes gidiyor uyuşturucu kullanıyor, uyuşturucu mu kullanıyoruz? Yok, böyle bir şey yani herkes yapıyor ben de yapayım. Bir kere bu düşünce sistemi olarak düzelmesi gereken bir şey, nasıl düzelir tabii bilmiyorum. Sonra arkasından şu geliyor; herkes yapıyor, ben de yaparım çünkü hiç kimse yakalanmıyor veya çoğunluk yakalanmıyor. Bu çok daha vahim bir şey! Hani herkes yapıyor, yakalanıyor, cezasını buluyor olsa gene bir ölçüde durduracağız.

Bir üçüncü sorun daha var bana göre; herkes yapıyor, tamam bazı kişiler yakalanıyor, belki de verilen cezalar az geliyor. Caydırıcılık az, yani nedir vazgeçirmek için, nedir en ağır ceza? Onun verilmesi lazım. Kötü örneklerin kötü sonuçlarını görebilmemiz lazım. Biz şu anda dosyalardan bahsetti Sayın Başkan, mesela ben bir eğitimci olarak bu iş ahlakı için eğitimin önemli olduğunu söyledik başlangıçta, iş ahlakı, iş etiği eğitiminin. Hep derslerimizde biz, son sınıf yönetim dersinde, muhasebe derslerinde yüksek lisans eğitimlerimizde mutlaka ayrı bir ve iki oturum ayırıyoruz iş ahlakını, etik kuralları anlatmak için. Fakat bizim de anlatımımız şeyde sınırlı kalıyor; işte kurallar bunlardır, uluslararası standartlar şunlardır, böyle bir odamızın yönetmeliği vardır nokta. Halbuki ben şu anda şöyle bir talepte bulunmak istiyorum Sayın Baş-

kandan da; bizim eğitim verdiğimiz grup bu mesleğin gelecekteki sahipleri bizim gerçek olaylar ve vakalar vermelisiniz ve biz dersimizde, kural her yerde yazıyor, herkes kuralı okur. Önemli olan şöyle bir olay gerçekleşmiştir, bu olayın sonucunda şöyle bir sonuç çıkmıştır, bu şu tip bir haksız rekabeti sorundur ve kişiye, kişilere, şirkete şu tip cezalar verilmiştir. Biz bunu rahatlıkla söyleyebilmeliyiz. Ben bir tek yerde, böyle bir dost ortamında Sermaye Piyasası Kurulu'nun bu konuda iyi bir örneğini sadece duydum ve onu o kadar çok yerde sattım ki! İşte SPK'nın yapmış olduğu, denetçilerin yapmış olduğu bağımsız denetimlerin denetiminde bir denetim firmasına listeden çıkartılma cezası verilmiş. Nedir diyorsunuz. Diyorlar ki, işte biz bilmem stoklarla ilgili çalışma kağıtlarımızı yetersiz bulduk onun için çıkarttılar. Bakın şimdi bu kadarlık bir şeyi söylemem bile benim bir örnek, çok küçük görünüyor, bir cümle bile değil dolu dolu. Tabii ben işin devamını orada sordum, neden böyle bir şey? Stok çalışma kağıdı hani tek stoklu çalışma kağıdındaki problemleri bir şirket listeden çıkar mı? Tabii yani o, o noktada kalıyor. Buna maruz kalan bunun devamını söyleyebiliyor. Şimdi kurumlara başvurduğunuz zaman biz akademisyenlerin şöyle bir sorunu var; bunların kurumun bilgileri, bunlar işte bilmem şöyle bilgilerdir, ulaşamıyorsunuz, bilgiye ulaşamıyorsunuz, bilgiyi getirip sunamıyorsunuz. Efendim buradaki haksız rekabetle ilgili kötü örnekleri bu mesleğe yeni girecek olan kişilere bir örnek olarak gösteremezsin, bunu yapmayın. Bakın işte şunun örneği şöyle bir davranıştır diyemezsem nasıl bilgilenilecek, nasıl eğitilecek? İş ahlakı, iş etiği eğitimi nasıl olacak? Bunu özellikle hem buradan söylüyorum hem de daha sonra özellikle tekrar isteyeceğim. Bu konudaki ders materyallerimi artık bu konuda değiştirmek istiyorum. Kuralı, kaideyi anlatarak işi kapatmak istemiyorum.

Şimdi, ben son olarak şunu söylemek istiyorum, şuna çok inanıyorum. Her zaman kötü örnekler olacaktır, her zaman kötü davranışlar olacaktır, kural dışı davranışlar, yaşayanlar olacaktır. Bunların kökenine gidip sıfırdan düzeltmek mümkün değildir, sıfırlamak mümkün değildir. Ancak şu mümkündür; bu şekilde bunu örnek alarak bu kötü davranışları devam ettirecek olanların hevesini kırmak gerekir veya bu konudaki eğilimlerini kırmak gerekir. Bunun da en önemli koşullarından bir tanesi bu davranışlarda bulunanların sıkıca denetlenmesi, denetlemenin sonuçları ortaya çıkması ve biz bu insanlara, bu meslektaşlara ne gibi bir cezayla maruz kaldıklarını bilmeliyiz ve bunu lütfen bütün meslek mensuplarıyla paylaşmalıyız. Yani başvurunca öğrenmek veya hut işte herhangi bir yerden kulak dolgunluğu ile öğrenmek değil. Herkes bilmeli; falan yerde şu kişi şöyle bir davranışta bulunmuştur, şunu yapmıştır,

karşılığında Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu bunu izlemiştir, incelemiştir, işte yönetim kurulu, disiplin kurulu sonucu şu çıkmıştır. Sonuçları görmemiz gerekiyor. Sıfırlamayacağımıza, düzeltmeyeceğimize göre en azından bu suretle azaltma ve olası yapılacak uygunsuz çalışmaları en aza indirmek, caydırmak yoluna gitmemiz gerekiyor. Çok teşekkür ederim tekrardan bu konferansta emeği geçen tüm çalışanlara, tüm görevlilere saygılarımı sunarım.

Yrd. Doç.Dr. Esin ÇAMLIBEL
Dokuz Eylül Üniversitesi

- Öncelikle ben de çok teşekkür ediyorum burada bu imkanı bana sağlayan TÜRMOB Yönetimine. Ben den önce konuşan tüm hocalarıma katılıyorum, tabii haksız rekabet etiğın bir parçası olarak toplumsal ahlakın, toplumsal alanın bir parçası.

Ben bugün iktisat ve işletme fakültelerinde öğrencilere Ticaret Hukuku dersi anlatan biri olarak buna çok sık şahit oluyorum çünkü öğrencinin bizden beklentisi; niye kanunun yapma dediği bir şeyi nasıl yapabileceklerini öğrenmenin yolunu arıyorlar. Görüş talep edenler yine aynı şekilde

bize neyi yapamayacağımızı değil neyi yapabileceğimizi söyleyin diye bir beklenti içindeler. Ama bu tabii tek başına yani toplumsal algının, ahlakın belli bir seviyeye gelmesi tek başına problemleri çözecek gibi değil. Çünkü öncelikle bu kadar spesifik bir alanda ortak kavramların ve ortak dilin oluşturulması gerekiyor. Burada Serdar Hocam da değindi, asgari ücret tarifesi, bakıyoruz haksız rekabetin unsurlarından biri olarak sayılıyor. Evet, şu an düzenleme çerçevesinde böyle görünüyor ama bugün yürürlükte olan başka bir rekabet düzenlemesi var. Türkiye'nin Gümrük Birliği çerçevesinde yürürlüğe koymuş olduğu rekabetin korunması hakkında bir kanun var 4054 sayılı Kanun. Bu Kanunda asgari ücret tarifesi dediğimiz şey aslında bir fiyat belirleme ve Rekabet Kanununa da aykırı. Onun için Serdar Hocamın dediği gibi Avrupa Birliği'nde hiçbir ülkede böyle bir uygulama yok. Çünkü Avrupa Birliği Komisyonu buna izin vermiyor. Ama Türkiye'de Rekabet Kurumu Meclis'in çıkarttığı bir yasanın üstünde söz söyleme hakkı olmadığı için şu anki durumda bu Türkiye'de yasal bir çerçeve içerisinde yürüyor. Ama yarın deği-

şebilir. Dolayısıyla bu sorunların tek başına hukuk normu olmadan sadece toplumsal kurallarla çözümlenmesi mümkün görünmüyor.

Gördüğümüz şu ki; üst yapı düzenlemesi, hukuki düzenlemede ne yapılmalı ne yapılmamalı? Oldukça yeterli fakat bir türlü hayata istendiği gibi geçmiyor, etkinliği sağlanamıyor. Bunun çok nedeni var, sabahtan beri konuşuldu. Ekonomik nedenleri var, toplumsal nedenleri, sosyolojik, kurumsal nedenleri var. Ben bir hukukçu olarak bu kurumsal nedenlerden bir parça söz etmek istiyorum. Aslında bir önceki oturumda konuşuldu, onun için bu amaçla kurulan kuralları, bu hükümleri hayata geçirmeye yönelik olarak kurulan haksız rekabetle mücadele kurullarının bugünkü yasal çerçevesinden bahsetmeyeceğim. Belli eksiklikler var ya da belki hakikaten onlar eksiklik değil bugün gelinen aşamada yetersizlikler var, başka bir aşamaya geçilmesi gerekiyor. Baktığımızda kanunda bu kurulların meşruluğunu sağlayan açık düzenlemeler yok. Dolayısıyla dolaylı hükümlere dayanarak bu kurullar oluşturulmaya, işletmeye çalışılıyor. Bu da tabii yönetim kurullarına hem Birlik nezdinde hem Odalar nezdinde yönetim kurullarının haksız rekabetle mücadele kurullarıyla çok sıkı bir işbirliği için girmesini gerektiriyor. Çünkü bütün yetki, yetki devri olmadığı için yönetim kurulları yetkiyi kurullara, haksız rekabetle mücadele kurullarının devredemediği için kovuşturma yetkisi disiplin kurulunda, soruşturma yetkisi yönetim kurulunda. Bu durumda sadece daha önce söylendiği gibi bir alt komisyon şeklinde hareket ediyor, yönetim kuruluna sıkı sıkıya bağlı, onunla hareket etmek zorunda olan bir alt komisyon. Bu da haksız rekabetin varlığının bile yani dosyanın, şikayet halinde dosyanın haksız rekabetle mücadele kurullarına geçmesine yönetim kurulu karar veriyor. Bu işi güçleştiriyor. Artı haksız rekabetle mücadele kurullarının elde ettiği sonuç, hazırladığı rapor yine yönetim kurulunun takdirinde olarak disiplin kurullarına sevk ediliyor. Bu da kurulların etkin uygulanmasına tabii çok aşamalı bir yönetime dönüştürüyor. Ayrıca bir de şu var, zaman ve ekonomi açısından da çok tasarruflu bir yöntem değil. Aynı konu hem yönetim kurulunda görüşülüyor hem alt kuruda görüşülüyor, sonuçta disiplin kurulu nihai kararı veriyor.

Ben dediğim gibi mevcut düzenlemeden ziyade ne olması gerektiği konusunda önerilerimi söyleyeceğim. 3568 sayılı Kanunda tabii ki bir değişiklik yapılması gerekiyor. Bunu üç başlıkta toplayabiliriz; bir kere bu Kanunda kurullardan hiç söz edilmiyor. Sadece haksız rekabetle mücadele kurulu değil, genel olarak yönetim kuruluna ya da genel kuruluna alt kurullar kurma konusunda yetki verilebilir ve yönetim kurulları da kendilerine bağımlılık çerçevesinde kendilerine bırakılan yetkileri uygun gördükleri takdirde böyle kurullar

kurmak suretiyle devretme imkanına sahip olabilir. Tabii böyle bir devir söz konusu olduğu zaman bu kurulların, kurulacak kurulların sorumluluklarını da düzenlemek gerekiyor. Çünkü bu kurullar Birliğe karşı, genel kurula karşı, Oda ve Birlik nezdinde bir sorumluluğun sahibi olmalılar ve onun çerçevesinin düzenlenmesi gerekiyor.

Kanunda bu değışiklikler yapıldıktan sonra ikincil mevzuatta Haksız Rekabetle Mücadele Kurullarının soruşturmayı yürütmesine ilişkin kapsam, bunun sınırları belirlenebilir. Bu neyi sağlar? Bu doğrudan doğruya şikayetin Haksız Rekabetle Mücadele Kurullarını bulmasını sağlar. Kurul, kendi vardığı sonucu doğrudan doğruya Disiplin Kuruluna sevk edebilir. Hatta ikincil düzenlemelerde disiplin cezası niteliğinde olmamaya birlikte Haksız Rekabetle Mücadele Kurulları tavsiyede bulunabilir, uyarıda bulunabilir, belki meslek içi eğitime yönlenmek konusunda kararlar alabilir, ilgili haksız rekabette bulunan kişiye karşı ve bu çalışmaları yaparken bir parça dünyada bu nasıl yürütülüyor buna da bakmıştık. O çerçevede özellikle Amerika'da şunu gördük; ilgili komite, etik icra komitesi adı altında görevini yürüten komite haksız rekabette bulunan meslek mensubu ile sulh yoluna gidebiliyor. Yani birlikte masaya oturup, eğer kurulun öngördüğü yaptırımını karşı taraf kabul ediyorsa, buna uymayı kabul ediyorsa konuyu hiç disiplin kuruluna sevk etmeden kendisi bir çözüm yöntemi buluyor. Tabii ki böyle bir yetkinin kurulun elinde olması buradaki önerilebilecek çözümleri yasa da yer almasıyla daha uygun olabilir. Yani alternatif çözüm olarak kurul ne önerebilir ihlali yapan karşı tarafa? Eğer ihlalin ağırlığı tavsiyeyi, öneriyi ya da uyarıyı açacak nitelikteyse, ihlali yapan taraf sulh olmaya yanaşmıyorsa bu durumda disiplin kuruluna yaptırım uygulamak üzere dosya kurul tarafından sevk edilebilir. Bu yapıyı daha etkin hale, işlerliği daha etkin hale getirir. Yasal çerçevede benim önerim bu olacak. Çok teşekkür ediyorum.

Yrd. Doç. Dr. Volkan DEMİR
Galatasaray Üniversitesi

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Efendim ben de diğer hocalarım gibi değerli hazirunu, değerli üstatları, değerli meslektaşlarımı saygıyla selamlıyorum. Burada konuşma fırsatı verdikleri için TÜRMOB'a ve Haksız Rekabet Kurulu'na teşekkürlerimi arz ediyorum.

Tabii son konuşmacı olunca konuşmak çok kolay değil, değerlendirme yapmak. Çünkü herkes her şeyi söyledi. Bana iki tane seçenek kalıyor; ya aldığım notları size güzel bir şekilde aktarabilmek ya da arkadaşlarımdan dediğine katılıyorum deyip teşekkür etmek. Ama benim de saptamalarım var,

onu da paylaşmaya çalışacağım sizinle.

Birincisi, haksız rekabetin tanımı ile ilgili konuşuldu. Nedir haksız rekabet dendi. Birkaç konuşmacı dedi ki, haksız rekabetin tanımı ve unsurları belli değil, efendim bunu konuşamayız dedi ve bugünkü Türkiye Haksız Rekabet Kurul'unun, Mücadele Kurulunun toplantı sırasında incelediyse haksız rekabetin boyutları ve çözüm yolları idi. İki ayrı oturum. Şimdi haksız rekabetin tanımı çok açık, var, yönergenizde de var, kanunumuzda da var. Haksız rekabetin unsurlarını bilmiyorum diyen kendi hatasıdır, okumamıştır haksız rekabetin unsurları benim elimdeki faaliyet raporunuzda da sayılarla nitelendirilmiş mevcut. Üç başlık halinde; meslek mensupları ve iş sahipleri arasındaki haksız rekabet, ücret ve diğer iş nitelikteki işlerde haksız rekabet, reklam yoluyla haksız rekabet, altında bir de onlarca madde var. Ama ülkemizde muhasebe mesleğinde haksız rekabetle ilgili en büyük sıkıntı şu; haksız rekabetin boyutu belli değil. Hepimiz konuşuyoruz; haksız rekabet orada var, farklı işlerde biraz sonra söyleyeceğim var, bağımsız denetimde var, muhasebe işlerinde var bunlar çok güzel ama feryat ediyoruz, bu zaman kadar hep defter tutma kavgası olarak biz haksız rekabetle baş başa bırakıldık. İstanbul Mali Müşavirler Odası'nın kurulduğundan sonraki ilk yaptığı sempozyum kitabı geçti elime: I. Türkiye Muhasebe Denetim Sempozyumu yanılmıyorsam. Biz yine haksız rekabet konuşmuşuz. 18 sene sonra ya biz hiç gelişmedik yine aynı şeyi konuşuyoruz ya da hiçbir şey değişmedi yine aynı şeyi yazıyoruz, çiziyoruz. Şimdi aslında değişti, ne değişti? Bir kere bu zamana kadar haksız

rekabete Maliye Bakanlığı duyarsız kaldı. Çok değerli bürokrat arkadaşlarımız burada. SPK duyarsız kaldı son iki seneye kadar. BDDK duyarsız kaldı. Ama duyarsız kalmalarının sebebi şu; haksız rekabetin parasal boyutlarını bilemiyorlar. Önlerine koyarsak yapılan haksız rekabet maliyetini, bu kadar gelir kaybına neden oluyor, yapılan haksız rekabet BDDK ve SPK nezdinde yatırımcıların bu kadar milyon dolar zararlarına neden oluyor diye koyarsak onların farkındalığı daha önce artardı. Ama bu toplantı bu ilki gerçekleştirdi, biraz farkındalık oldu diye ümit ediyorum.

Şimdi şöyle bir sıraladım, genelde üzerinde konuşulan şu; toplumda bir ahlaki çöküntü var, biz de toplumun bir parçasıyız haksız rekabette bundan ortaya çıkıyor. Şimdi toplumda ahlaki çöküntü var mı yok mu tabii çok tartışılır sübjektif şeylerdir ama bu bizim bahanemiz olamaz. Yani haksız rekabet yapıyoruz ama toplumda ahlaki çöküntü var, kusura bakmayın biz yapmaya devam edeceğiz diyemeyiz. Bahanemiz bu olmamalı. Şimdi şöyle sıraladım; tasdik hizmetleri düşünün, YMM O da başkanları, çok değerli başkanlarımız burada, tasdik hizmetlerinde haksız rekabet var, kazanan müşteri, kaybeden meslek mensubu ve Gelir İdaresi. Bağımsız denetimde haksız rekabet var, BDDK ve SPK üzerinde konuşuyorum, kazanan müşteri, kaybeden meslek mensubu, SPK, BDDK düzenleyen kuruluş kimse o, yatırımcı kredi veren ve kamuoyu. Muhasebe işlerinde haksız rekabet var; kazanan müşteri kaybeden meslek mensubu, İdare, SGK ve kamuoyu. Şimdi kaybeden hep meslek mensubu, kazanan ise, aslında kazandığını zanneden müşteri. Şimdi müşteri için kısa dönemli kazançlar önemlidir, cebinden az para çıkmasıdır. Kaybeden hep o. 20 yıldır denetlenen firmada hala muhasebe sistemi yok, kaybetmiş adam! Müdürleri çalışıyor, çırpıyor, şirketi bitiriyor ve hala kaybediyor, kazanan benim diye düşünüyor. Şimdi baktığımız zaman ortak payda şu; muhasebeci hep kaybetmiş. Ve ortak payda şu; kamuoyu hep kaybetmiş. Kamu yararına çalışıyoruz hepimiz, kamu kaybetmiş. Sıkıntı şu, ben haksız rekabeti buraya gelmeden değişik isimlerdeki öğretim üyesi arkadaşlarımla tartıştım, bana ilk dedikleri şu tabii muhasebeyi bilmedikleri için; müşteri kraldır! Baktığımız zaman diğer mesleklerde müşteri kraldır ve hala uluslararası kitaplarda biz müşteri odaklılığı tartışırız. Müşteri odaklı olmak da şudur; müşterilerin ihtiyaçlarına cevap vermek bir, iki müşterinin ihtiyaç duymadığı şeyleri yarın öbür gün ihtiyaç duyacakmış gibi tasvir edip müşteriye sunmaktır. Hayatınızda siz renkli televizyon talep ettiniz mi Sony'den? Etmediniz! Uzaktan kumanda talep ettiniz mi? etmediniz! İşte müşteri odaklılık budur, sizin ne talep edeceğinizi önceden bilip sunmaktır. Ama muhasebe mesleği değişiktir. Muhasebe mesleğinde müşteri odaklılık olamaz. Müşterinin istediğini yapma-

maktır zaten mesleğin çıkış noktası. Öyle değil mi? kamu yararına çalışıyorsa müşterinin istediğini yapmamak, müşteri ile ters düşmek kamu yararına gerekirse müşteriye reddetmektir muhasebecilik, meslek yasamızda böyle.

Şimdi baktığınızda meslek mensubu iş yapma tarzını düşünün, Serdar Hocam değindi. Meslek mensubu X olsun, bu herkes için geçerli, diyor ki, bir ticaret erbabı uluslararası standartlarda iş yapacaksa iki tane stratejisi vardır, iş yapabilecekse. Ya maliyet liderliği stratejisini uygulayacak, yani maliyetlerini düşürecek ya da farklılaşacak. Şimdi bizim mesleğe bakın; yapılan iş aynı 20 yıldır, hocam söyledi. Defter tutuyoruz, beyanname veriyoruz, her gün de bunların eki artıyor. Mütemmim cüzü diyorum, defter tutmanın mütemmim cüzü her gün Ba, Bs, Bd hepsi, biz takip edemiyoruz artık mesleğin içinde biraz daha farklı yerinde olduğumuz için. Şimdi baktığınız zaman geçen seneki konuşmada, Genel Başkanın konuşmasında 70 bin kişiden bahsediyorduk öyle değil mi? şimdi bu sene 80 bin olmuş. Gelecek sene 90 bin, 100 bin, 200 bin, 500 bin. Yapılan iş aynı, Maliye Bakanlığının sitesinde, Gelir İdaresi'nin sitesine baktım mükellef sayısında bu denli artış yok. Azalma var keza 2009 yılı içinde. Aynı mükellef sayısını her sene on binlerce artan meslek mensubunun yapması söz konusu. Şimdi bu zamanla şöyle bir şey olacak; eğer farklılaşamayacaksınız maliyet liderliğine oynayacaksınız. Yani 10 liralık tam tasdikinizi ya başkası 9 liraya yapacak bu sene, iyi ihtimal 9 lira, ya da siz 9 liraya yapacaksınız. Şimdi bu mali idarenin de düşünmesi gereken bir konu. İkincisi BDDK ile ilgili örnekleri söyleyeceğim, rotasyon olayı çok tartışıldı, geçen sene 10 liraya denetlenen banka başka bir firma tarafından bu sene 5 liraya denetleniyor. Grubu tanıyorum, dedim ki, üstat nasıl kurtaracak bu maliyetler? Eleman kalitesini düşüreceğiz dedi. Şimdi meslek mensubu olarak bu bizi üzüyor ama BDDK'nın bu konuda ciddi tedbir alması gerekiyor. Düşünsenize meslek kalitesi düşecek, çalışan kalitesi düşecek. Aynı şekilde SPK'nın tedbir alması gerekiyor. Sigorta değil, 10 lira veriyorsa çalışanlara, 2 lira vereceğiz, 2 liralık çalıştıracacağız. Bunun örneklerini birlikte konuşmak gerekiyor.

Bir başka konu saptamalardan, muhasebeci sevgi, şefkat konuşuldu, hani sevmiyoruz, sevmiyoruz. Muhasebeci duygusal insan hakikaten, yani sevgiye ihtiyacı var, şefkate ihtiyacı var. Duygusallığının örneği de şu, muhasebeci meslek icrasında parasını alamadığı halde işler yapıyor. Büroların yüzde 50 iş yükü bunlarda, hepiniz yaşıyorsunuz. Niye yapıyorsunuz diye sorduğumda da tek nedeni var. Vefa! Üzülüyor! Ama muhasebeci bir ay hasta olduğu zaman müşteri gelip defterini alıp götürüyor. Kimse size vefa göstermiyor. İşte mu-

hasebecinin sevgi, şefkat ikilemi buradan kaynaklanıyor. Vefalı insanlar! Şimdi bu vefaya baktığınız zaman tahsilat sorununuzu gündeme getiriyorsunuz. Tahsilat sorununuz var, haksız rekabet bununla oluyor vesaire diye. Mesela ben size söyleyeyim, bağımsız denetim işlerinde tahsilat sorunu sıfırdır Türkiye’de. Çünkü bağımsız denetimle ilgili tebliğ şunu söyler; eğer bir bağımsız denetim şirketi parasını müşterisinden almamışsa bunun izahını gidecek SPK’ya verecek. Sen aranda hangi ilişki var da paranı almıyorsun diye! Ve yapın anketinizi bağımsız denetimde tahsilat sorunu yoktur, sıfırdır. Benzer stratejileri belki burada uygulamamız gerekecek bizim.

Bir başkası, mesleki standartlar konuşuldu. Şimdi biz çok meraklıyız kurallar, kanunlar yazmaya, standartlar koymaya ama dezavantajımız şu yazdığımız şey dinamik olmadığı zaman 10 sene diyoruz, 10 sene sonra diyoruz ki, ya arkadaş bu kanun bize hitap etmiyor. Çünkü dinamik şey yazamıyoruz. Mesleki standartlar konusu çok tehlikeli bir konu. Örneğini vereceğim; 2007’de “New-York Stay Hole”... bir dergi var, orada bir yazı okudum. Yazı şu; diyor ki, bir meslek mensubunun sahip olması gereken 10 tane teknoloji! Yazıyı okuduğumda ufkum açıldı. Diyor ki, PDF özelliğine sahip bir cep telefonu, her yerde internete bağlanacak bir laptop, taşınabilir bilmem kaç gigabyte’lik hard disk vesaire. Paylaştım çevremdeki arkadaşlarımla. O yazıyı dün okudum, hiç ilgimi çekmedi. Çünkü herkeste var, yanınızda var saydıklarım. Dolayısıyla mesleki standartlar çok dinamik bir konudur. Bunları yazdığınız zaman, yönetmelik haline getirdiğiniz zaman bağlayıcı olur, değiştiremezseniz sıkıntı yaratır sizin için. Hani diyoruz ya büro standartları vesaire. İlkeler koyalım, standartlar yerine ilkeler koyalım diyorum.

Bir başka konu, özellikle Maliye Bakanlığıyla ilgili, şimdi 10 konuşmacının 8’i şöyle başladı cümlesine; ‘dünyanın diğer ülkelerinde diye başladı. Herkes kendi dersini çalışmış, dünyanın diğer ülkelerini. Şimdi ben dünyanın diğer ülkelerine baktığımda denetim ve kamu gözetim standartları kurulunun aynı kurulda toplandığı başka bir yer görmedim. Çünkü farklı işler ve mesleki işler bunlar. Ve bu Maliye Bakanlığına uhde almak gibi görünen iş ilerde size dert açacak. Bunu tartışalım, başka platformlarda tartışalım. Nasıl dert açacak? Görevinizi yerine getirmemekten dolayı dert açacak, ben de kamu yararına sizin hakkınızda ceza davası açabilirim. Çünkü üzerinize yetki almışsınız, görevinizi yerine getiremeyeceksiniz. Çünkü Türkiye’de şu karıştırıldı arkadaşlar, değerli meslek mensupları, standart yapıcılık farklı bir şey düzenleyici olmak farklı bir şey. Yıllardır SPK ile onun kavgasını verdik, SPK muhasebe standartları yayınlamasın diye en sonunda doğruyu buldu, üstat da burada

değil mi? SPK karışmam dedi ben bu muhasebe standartlarına. O düzenleyici. BDDK 2006'dan itibaren ben dedi, muhasebe uygulama yönetmeliğini yürürlükten kaldırıyorum dedi ve ben de karışmıyorum dedi. İşte bunun Maliye Bakanlığı tarafından da olması gerekiyor. Çünkü o uluslararası muhasebe standartları, denetim standartlarıyla tezat oluşturuyor bu yetkiyi aldığınız takdirde.

Bir başkası, haksız rekabet ölmez! Bunu kabul etmek gerekiyor. Haksız rekabet her zaman boyut değiştirecektir. Farklı boyutlara, bu bilgisayardaki virüs gibidir. Bir virüse çözüm bulunuyor, öbürü gün başka virüs geliyor. Ama haksız rekabet azaltılabilir. Bununla ilgili mücadeleler günlük hayata yayılabilir. Bu kavramları karıştırmamız gerekiyor. Bir başkası, polisiye tedbirler alınmaması gerekiyor haksız rekabetle ilgili. Yani kesmeyelim, asmayalım, sevelim, şefkat gösterelim. Şimdi haksız rekabetle ilgili bu uygulama ülkeye göre değişir. Siz eğer Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşıyor olsanız haksız rekabetle ilgili polisiye tedbir almazsınız çünkü Amerika Birleşik Devletleri'nde emniyet şeridini ihlal edenlere EDS yok. Oradaki her vatandaş emniyet şeridinin ihlal edilmemesi gerektiğini biliyor. Ama Türkiye'de EDS var. Elektronik denetim Sistemi. Emniyet şeridini ihlal eden fotoğrafla çekiliyor, ceza yiyor. Şimdi Türkiye'de bizim haksız rekabetin tanımı belli, maddeler halinde sıralanmış, yönetmeliğimiz var, yasal gücümüz var, yaptırımımız var hala birileri buna uymuyorsa polisiye tedbirler almalıyız. Meslekten men etmeliyiz. Bunları almıyorsa işte bu kurullar sorgulanır yarın öbür gün toplumda. Dolayısıyla polisiye tedbirler konusunu düşündüğünüzde polisiye tedbirler yeri geldiği zaman bizim kültürümüzde uygulanması gereken şeylerdir. Çünkü biz cezadan korkarız, başka bir şeyden çok da fazla korkmayız.

Bir başka, iki tane tespitim daha var ondan sonra teşekkür edip bitireceğim Sayın Başkanım. Bir başka konu, aslında haksız rekabetten önce bizim 3568 temel yasamız doğru uygulanıyor mu? Neden? Şimdi baktığınız zaman hepimiz piyasayı çok iyi biliyorsunuz, benden daha iyi biliyorsunuz. Belki bunlar kapalı kapılar arkasında konuşuluyor ama SMMM, YMM rekabeti var. Bir SMMM arkadaşımıza soruyoruz ya da bir YMM arkadaşımıza soruyoruz, neden bu şirketin defterini tutuyorsun? Öbür SMMM'ye satarsam tam tasdikimi de alır. Hayatın gerçekleri bunlar, hiç kimse inkar etmesin. Şimdi SMMM ile YMM yasayı okuduğunuzda aslında birbirlerine iş sağlayan meslektaşlar olmalı. YMM'nin iş sağlayıcısı SMMM olmalı, SMMM'nin iş sağlayıcısı YMM olmalı. Ama bu rekabet bizim kendi topuğumuza sıkırtıyor ve işte Sayın İzmir Oda Başkanı açıkladı, anahtar teslimi işler yapılıyor ve biz bunları

kulağımızla duyuyoruz. Tam tasdikini getirene bağımsız denetim bedava! Bonus! Muhasebeyi konuşmuyorum, defter zaten bedava! Onun hiç değeri yok. Dolayısıyla bunları önlemenin tek yolu var, bu toplantıları çoğaltmak, idareyle, BDDK ile, SPK ile çoğaltmak ve bu farkındalığı yaratmak diyorum. Bugün benim aldığım notlar bunlar, hepimize çok teœekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Doç. Dr. Serdar ÖZKAN
İzmir Ekonomi Üniversitesi

- Çok özür dilerim bir kez daha söz aldım. Bir şey söyleyeceğim, Şimdi biraz haksızlık da yapmamak lazım. Bunu söylemek zorundayız akademisyen olarak. Çünkü o sıfatla oturduk buraya. Şimdi SPK ile BDDK'ya sanıyorum çok konuşuluyor ama iœte Volkan da söylüyor, neden muhasebe standartları yayınladı? Ben, önceden sanki Muhasebe Standartları Kurulu sanki muhasebe standartları yayınlamıœ mıydı da SPK muhasebe standartları yayınladı?

İlk aœamasında, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu hani çok kolay bir şey değil ama SPK'nın uluslararası bağlantıları var, yani BDDK ve SPK uluslararası bağlantıları var. Yani siz borsayı dünyaya açacaksınız ondan sonra bekleyeceksiniz Muhasebe Standartları Kurulu muhasebe standartlarını Muhasebe Standartları Kurulu mantığıyla yayınlasin, yıllar geçer! O yüzden o küçük, o kısa zamanda hani yolunu bulmaya çalıœıyor.

Bir şey daha söylemek lazım, Şimdi dört büyükler dedik, hani yabancı denetim Şirketleri falan. Türkiye'de muhasebe deđiœiyor, tanımı da deđiœiyor. Ben iyice kızıyorum ama deđiœiyor. Bir şeyin çalıœma alanı deđiœince onu icra edecek olanların yapısı da deđiœir doğal olarak. Onu icra edecek olanların eğitimi de deđiœiyor. Yani kariyer yanı da deđiœiyor. Her şeyi deđiœiyor. Dolayısıyla biz artık mesela Őirketlerimiz dünyanın öbür ucundan dünyanın en iyi ürünlerini üretip satabiliyorlar. Üretimde, pazarlamada vesairede falan dünyayı örnek almıœız, çok iyi şeyler yapılıyor. Fakat Şirketlerin muhasebe sistemleri geldiğinde geldiği Şekilde yürüme ihtimali giderek zorlaœıyor. Çünkü o alanda tecrübesi var, bu kadar basit. Biliyorlar yani bu iœi. Ne yapabiliriz? Paylaœmalı değiller aslında ama biz hemen olsun istediğimiz için belki sorun var. Yüzlerce insan oralarda iœe giriyor, çıkıyor bunda sorun yok. Kitaplar artık Türkçe'ye çevriliyor, eskiden öyle bir şey de yoktu. Dolayısıyla ayrıyeten bu dört büyük Őirkette çalıœan, savunmak için söylemiyorum gözlemlerimi

söylüyorum, çalışanlara Çinliler diyor ki, onlar da Türkler, onlar da TÜRMÖB'un üyesi mali müşavirler, onlar da bizden. Yapmak gereken şey şu; uluslararasılaşan bir meslek var, uluslararasılaşan bir iş dünyası var, dolayısıyla bu işin doğru olarak nasıl yapıldığını öğreneceğiz teknik olarak. Dünyanın en iyi teknik bilgisine sahip olmanız çok yetkin olduğunuz anlamına da gelmez, konuştuğumuz şey başka bir şey. Teknik olarak daha iyi biliyorlar diye birilerinin suçlamaması gerekiyor. Bir an önce eğitim seferberliği başladı zaten biz kendimizi geliştireceğiz. Umarım bizden de bir "Big Hunter".. yani ilk 10.000 gibi mali müşavirler, şirketler çıkar. Çok teşekkür ederim. Bunu söylemek zorunda hissettim kendimi, sağ olun.

Yücel AKDEMİR
Oturum Başkanı

- Evet, değerli Hocalarıma çok teşekkür ediyorum. Takdir edersiniz değerlendirmenin değerlendirmesi olmaz. Onun için sizlere söz vermeyeceğim. Biraz sonra Haksız Rekabet Kurulu Başkanımız Sayın Yahya Arıkan kapanış konuşması yapacak. O mutlaka Kongre ile ilgili gerekli teşekkürleri yapacak. Müsaadenizle bir teşekkürü ben yapmak istiyorum. İstanbul SMMM Odamız ve sevgili çalışanları bugünkü ve yarınki kongrenin yükünü onlar çekti. Emeği geçen tüm arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN

Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Başkanı

- Saygıdeğer Konuklar, değerli meslektaşlarım, öncelikle bugünkü Kongrede oturum başkanlığı yapan, söz alan tüm arkadaşlarıma içten teşekkür ediyorum, ağızlarına sağlık. Kendi adıma çok lezzet aldım bu Kongreden. Umut ederim sizler de aynı tadı almışsınızdır. Tabii bir üzüntümü ifade edeyim, belki bizim eksikliğimiz bu. Özellikle bu Kongrenin formatı meslek kamuoyuna açık bir kongre olarak düzenlemedik. Çünkü temel amacımız şuydu; mesleğin en temel sorunu olan haksız rekabet konusunu birinci sorunu olan bu konunun meslek odalarının temsilcilerinin bir araya

geldikleri bir kongre olarak düşündük. Ve özellikle de yönetim kurulları, disiplin kurulları ve haksız rekabet kurulları davet edildi. Gönül isterdi ki tüm bu kurullar sabahki açılıшта olduğu gibi sonuna kadar burada olmaları idi ama herhalde biz bunu anlatamadık. Çünkü biz bu Kongrede bir anlamda bir eğitim boyutu da olsun dedik. Çok önemli açıklamalar yapıldı, sorunlarımızı gözden geçirelim dedik. Uygulamada yaşanan sorunlara öneriler alalım dedik. Asıl amacı buydu, bir form olarak düşünmedik ve herkese de açmayı düşünmedik. Yine heyecanlı anlar yaşadık, değerli kurum temsilcilerimiz var burada. Bunu lütfen anlayışla karşılayın istiyoruz. Yüreğimiz yanıyor, söz alan arkadaşlarımızın yüreği yanıyor ve feryat ediyorlar doğal olarak. Burada kimsenin darılmadan birbirimizi anlamaya ve birlikte üretmeye ve çalışmaya alışmak zorunda olduğumuza inanıyoruz. Ve doğaldır ki bu davranışları herkes hoşgörüyle bakması gerektiğine inanıyoruz.

Değerli arkadaşlar, ben doğal olarak bu Kongrede neler konuşuldu, neler edildi değerlendirmeyi zaten değerli hocalarım yaptılar buna girmeyeceğim. Sadece bir konunun altını çizmek istiyorum; özellikle bu süreci başarmamızın tıpkı 1990 yılında konuşmamda ifade ettiğim gibi en büyük sorunumuz olan kaçak muhasip konusunda bugün nasıl bunları konuşmuyorsak, bu süreçte de özellikle bu işin yasal düzenlemeleri olması gerekiyor. Bugünkü Kongrede ifade edilen eksikliklerin mutlaka tamamlanması gerekiyor. Kurullara yetkilerin devredilmesi gerekiyor. Mutlaka bu işin denetiminin yapılması gerekiyor. Ve yine mutlaka bu konunun hem meslek mensuplarına eğitim boyutu hem de mesleğe girmeden önce eğitim boyutu sürekli gündemimizde olması gerekiyor. Şimdi değerli arkadaşlarım, yetkilerimizi devretme konusu

biraz açıldı. Tabii bunu önümüzdeki süreçte daha detaylı olarak tartışacağız. Tabii şu hiçbir şikayetin Oda yönetim kurulunun bilgisi olmadan herhangi bir kuruma gitmesi kurumsal yapıya uygun değildir diye düşünüyorum. Nasıl bugün disiplin kurullarına giden bir dosya oda yönetim kurulunun değerlendirmesine gidiyorsa yine haksız rekabet sürecinde de aynı sistemin yürümesi gerekiyor. Ama buradaki anlatmaya çalıştığımız konu şu; değerli konuşmacılar ifade ettiler, bir dosya geliyor, yönetim kurulu değerlendiriyor ve mevcut yönetmelik doğrultusunda haksız rekabet boyutuna giriyorsa yönetim kurulu bunu Haksız Rekabet Kurulu'na göndermek zorundadır. Böyle bir bireysel inisiyatif söz konusu değildir. Ama ne oluyor? Tekrar Haksız Rekabet Kurulu dosyası eğer disiplin kuruluna göndermemiz gerekiyorsa, Oda yönetimine geliyor tekrar disiplin kuruluna gidiyor. Bizim burada yetki devrinden kastımız eğer bu konu disiplin kuruluna gidecekse tekrar Oda yönetimine gelmeden disiplin kuruluna gitmelidir diyoruz. Tabii bunlar yasal olarak yapılması gereken düzenlemeler.

Değerli arkadaşlarım, tabii biz bugünkü Kongremizde size vermiş olduğumuz rakamlar, değerlendirmeler 2008 yılında bize göndermiş olduğunuz, odalarımızın haksız rekabet kurullarının raporlarına göre bir değerlendirme yaptık. İnanıyorum ki, önceki süreçte bu kongrelerin daha sağlıklı yürümesi açısından zamanlamayı da gözden geçirmemiz gerekli olduğuna inanıyorum. Yani bu kongreler Oda haksız rekabet kurullarının faaliyet raporları Birliğe gönderildikten sonra Birlik tarafından yıllık faaliyet raporu düzenledikten sonra bu kongrelerin yapılması gerekiyor. Ben kendi adıma ki kurul üyesi arkadaşlarımla görüşeceğiz, TÜRMÖB'un görüşlerini de aktaracağız bundan sonraki sürecin böyle olmasında büyük bir yarar var.

Sonuç itibariyle III. Kongreye giderken şu inancımızı kaybetmiyoruz; nasıl yıllar önce burada örgütten arkadaşlarım var, en büyük sorun kaçak muhasebeci olarak gördüğümüz bu süreçte mücadele ederek artık hiç kimse ruhsatsız bu işi yapamıyorsa, inancım şudur ki bir gün gelecek bu ülkede de tabii ki haksız rekabet tümüyle kalkması mümkün değil ama en az haksız rekabetin yaşanmayacağı bir süreç olacaktır. Hocalarım çok güzel ifade etti; kaybeden biziz! Kaybetmemek istiyorsak dayanışma içerisinde bu konuya hepimizin sahip çıkması gerekiyor.

Tekrar bu Kongreye katılan tüm değerli arkadaşlarıma, Türkiye'nin dört bir yanından gelen Oda yöneticilerine ve bu güzel sunumları yapan çok değerli konuklarımıza, konuşmacılarımıza sizler adına teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. Teşekkür ederim.